

Budapest, 1930 december 9

Kedd, II. évfolyam 51. szám

Magyarország-Ausztria

42:27

Bocskay-Budai „11”

3:2 (2:1)

Hungária került
a profibajnokság élére

Reggeli Ujság

WOLSTENHOLME ANGOL USZÓNÓ,
az 500 méteres női mellúszás új világbajnoka.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.

V., Lipót-körút 5. Vasárnap d. u. és éjjel: V., Vilmos császár-út 34

Ára 20 fillér

Telefon: 296-99 és 125-10

Telefon vasárnap délután és éjjel: 229-31 és 253-09

Gyermekeit megölte, feldarabolta és a hullarésze- ket kidobálta a vonatból egy bécsi asszony

Két napon át két csomagban hurcolta körül Ausztriában szétdarabolt gyermekét egy vasuti kalauz felesége — A klagenfurti ruhatár szörnyű csomagja — Az anya megtagadja gyermekét — A bestiális asszonyt vasárnap letartóztatták

A nagyanya vallomása döntötte el a gyilkos sorsát

Bécs, december 8.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Mult hét keddjén a Tauern-vonal egyik alagútjában, Peng állomás közelében egy kis gyermek becsomagolt fejét találták a sinek mellett. A következő nap reggelég a vasut alkalmazottai a semmeringi főalagút közelében egy csomagra akadtak, amelyben egy kisgyermek fejletlen teste volt rejtve. Első pillantásra kétségtelen volt, hogy bestiális gyilkosság történt és a gyilkos földarabolt áldozatát utazás közben dobta ki a vonatból különböző helyeken.

Néhány napon át a rendőrség tanács-talanul állt a rejtelmes esettel szemben. A gyilkosnak nem volt semmi nyoma.

Mindössze annyit állapítottak meg, hogy a csomagon lévő zsinór egy meidlingi cipőkereskedésből származik.

Az első nyom tehát Bécs XII. kerületébe vezetett. Ezenkívül jelentősnek látszott egy vasuti kalauz vallomása, aki kijelentette, hogy vonatján egy randkívül izgalt jatalasszony utazott. Természetesen a rendőrség legoptimistább tagjai se hitték, hogy mind a két nyom helyes és tényleg egy fiatal meidlingi asszonyról van szó. Végül még egy harmadik esemény járult hozzá, hogy

kékrekerítsék az asszonyt, aki gyermekét a legleirhatatlanabb vadállati módon meggyilkolta, szakszerűen feldarabolta és a vonat mentén a hullarészeket eldobta.

Erre a végső döntő nyomra a fotográfia vezette a nyomozó hatóságokat.

A törzsétől elszakított fejet ugyanis

lefényképezték és közölték az ujságokban, mozgószínházakban s így ment e znapokon át.

Bécs város lakossága izgatottan figyelte, vajjon derül-e világgossá a szörnyű bün-

lénnyre, meg tudják-e találni a gyilkost, aki ilyen bestiális módon végzett parányi áldozatával.

Jelentkezik a nyomravezető

Történt azután, hogy egy Fürst nevű ember, aki Bécs tizenkettedik kerületében, Meidlingben lakik, megjelent a rendőrségen és bejelentette, hogy a rejtelmes gyilkosságról értesülést szerzett a lapokból és rögtön

eszébe ötlött, hogy szomszédja, Mikulaschek Antal nevű vasuti kalauz kisgyermeké kedd óta eltűnt a házból és azóta nem látta.

Elmondotta még, hogy Mikulaschek és a

felesége állandóan ütötte-verte a gyereket és különben is a szülők olyan gonosz természetűek, hogy jogosan teszi fel róluk még a gyilkosságot is.

Mikulaschek nem nyit ajtót

A feljelentés után a rendőrség rögtön küldött egy felügyelőt a Mikulaschek-házaspár lakására. A házaspár egy kicsiny szobakonyhás konyhában lakik, maguk építették és maguk művelik a hozzátartozó kicsiny kert is. A

rendőrfelügyelő a feljelentést megtevő Fürst kíséretében kopogtatott, de választ nem kapott. Jóval utóbb nyitotta ki csak Mikulaschek az ajtót, amikor a zörgetők az ablakon át észrevették, hogy ő odahaza van.

Károly, ez a kis Károly!

A rendőri bizottság a szomszédok között széthordta a vasuti sinek mentén talált gyermek fejéről felvett fényképeket és

a szomszédok valamennyien felismerték, hogy a fényképen felvett kisfiú a Mikulaschek-házaspár alig éveszűdős gyermeke.

A súlyos vallomást tett szomszédok közt volt egy asszony, aki néhány napon át gondozta és ápolta a szerencsétlen Mikulaschek-gyereket.

— Károly, ez a kis Károly! — kiáltotta az öregasszony.

A szomszédok vallomásaiból kiderült, hogy

a Mikulaschek-házaspár egyike a legelvetemedetteknél a környéken, a szomszédok nem is érintkeznek velük, de különösen az asszonyról szólak

Nem sokkal később hazaérkezett Mikulaschek felesége is és a rendőrfelügyelő bekísérte őket a rendőrségre. Felvették személyi adataikat, majd elbocsátották őket. Alig futta ki mag t odahaza a házaspár, már némi reményével, hogy megszabadulhatnak a szörnyű bünük miatt felelősségrevonás alól, biszen könnyű szerrel szabadultak meg a rendőrségről, de később

nagy rendőri bizottság zörgetett a konyhá ajtaján.

A bizottság megkezdte a vizsgálatot, a konyhában nagy rendetlenséget talált, de a gyilkosságnak nem maradt semmi nyoma, ennek ellenére is

Mikulascheket és feleségét letartóztatták és elkülönítve vezették a vizsgálóbírák elé.

nagy gyűlölettel, sőt megvádolták azzal, hogy néhány évvel előbb megölte egy alig nyolcnapos gyermekét is.

A Mikulaschek-házaspár négy év óta lakik az egyszoba-konyhából álló konyhában. A férj vasutas, magas, erőteljes, szőke férfi.

A fesche Anton!

igy becézték. Az asszonynak második férje. A házasságuk nagyon különös volt. Amíg Mikulaschek szolgálatba járt, a felesége nagyon keveset tartózkodott odahaza,

folyton szórakozásai után csavargott, sűrű vendég volt a vendéglőkben, kávéházakban, sokat ivott és néhány férfival állandóan volt viszonya.

Kiderült, hogy a házaspár nem szenvedhette a gyermekeket és ezért az asszony, az első házasságából származott két gyer-

Nagy tűzvész pusztított hétfőn éjjel a Pamut- és Textilművek Rt. gyártelepén

300.000 pengő kárt okozott a tűz, amelyet másfél óra alatt sikerült lokalizálni

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —
Hétfő éjszaka háromnegyed tizenkét órakor jelentették a központi tűzörségnek, hogy a Fehérvári-ut 62. szám alatt levő Pamut- és Textilművek Rt. gyártelepén veszedelmes tűz keletkezett. A tűz az ugynevezett hüvelgyártóműhelyt támadta meg, amely könnyen gyulló anyagokkal van zsufolva s a lángok ugyszólván pillanatok alatt futottak végig a tetőn és a hüvelgyártó műhely telepén.
Mire a tűzoltóság nagy apparátussal a helyszínre vonult, a huszonöt méter hosszú és tí-

zenkét méter széles műhelyépület fövíg lángokban állott. A veszedelmes és veszéllyel fenyegető tüze való tekintettel négy őrség vonult ki Blasnek Hugó főparancsnok vezetésével és a tűzoltók azonnal több motorikus sugárral kezdték meg az oltási munkálatokat. A tűzoltóság óriási erőfeszítést fejtett ki és másfélórás munka után sikerült a veszedelmes tüzet lokalizálni és a környező épületeket meg tudták menteni a tűzveszélytől.
A tűzoltók előzetes megállapítása szerint a tüzet valószínűleg rövidzárlat okozta. A gyár-épület felső részén ugyanis a transzmissziós szíjak mellett vezetnek az elektromoshuzalok

és így egy kipattanó szikra gyújthatta fel a gépszíjakat s az ebből keletkezett tűz borította lángba az egész épületet.
A raktárépület teljesen berendezése, árukkal és gépekkel együtt elégett és a tűzörségnek esupán az épület vázát sikerült a lángoktól megmenteni. A tűzörség a kora hajnali órákig dolgozott, hogy a tüzet eloltsa, ami sikerült is. Időközben megjelent a gyár vezetősége a helyszínen, azonban a kár mértékéről egyelőre nem tudtak ítéletet alkotni, hozzávetőleges becslés szerint háromszáz ezer pengőre becsülik a Pamut és Textil Művek r. t. kárát.

György szülei, kétségbeesve várva a kórtéremből kijövő újabb és újabb hírekre. Az orvosok igyekeztek a szülőköt előkészíteni arra, hogy gyermekük a rendkívül súlyos sérülések következtében órákon belül meghal, a szülők azonban mintegy csodára várva, reménykedtek, hogy Bartók Györgyöt meg lehet menteni.

Tizenegy óra után néhány perccel az osztályorvos közölte a szülőkkel, hogy Bartók György, anélkül, hogy eszméletét egy pillanatra is visszanyerte volna, meghalt. A tragikus sorsu fiatalember édesanyja ajultan esett össze, amikor a fia halálhírért meghallotta, orvosi segítséggel tért eszméletre s nyomban szanatóriumba szállították.

Az apát is rendkívül mélyen lesújtotta a halál híre.

Köztudomású Bartókék barátai körében, hogy milyen fanatikus szeretettel csüngtek a fiukon a szülők, aki szép karrier előtt állott. A fiatal Bartók György kedvelt tagja volt a társaságoknak, a rendkívül képzett, komoly fiút szeretetreméltóságáért és szerénységeért nagyon szerették.

Kommunisták meggyilkolták a római szovjetkövetség titkárát

Róma, december 8.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Az itteni szovjetkövetség első titkárát, Levint, szombaton a követségen levő hivatalában agyonlőve találták. A nyomozás első stádiumában az volt a rendőrség véleménye, hogy Levin öngyilkosságot követett el. Mindazonáltal a nyomozást széles körben folytatják, vasárnap szenzációs fordulat állt be a nyomozásban, nevezetesen megállapították, hogy a moszkvai politikai titkos rendőrség két tagja az elmúlt héten Rómába érkezett. Ez a két titkos rendőrségi tisztviselő azzal a megbízással jött, hogy egy nagy, a szovjet terhére elkövetett kémkedés ügyében nyomozzon. A szálak a követség első titkárához, Levinhez vezetnek, ezért az az általános vélemény, hogy Levin nem öngyilkos lett, hanem a két Moszkvából érkezett rendőrtisztviselő formálisan kivégezte.
Az eset óriási feltűnést keltett. A nyomozás lázasan folyik.

Kiutasították Ausztriából egy cseh képviselőt

Bécs, december 8.

A «Szovjetbarátok Egyesülete» ma itt tartott kommunista jellegű értekezletén Smeral dr. csehországi képviselő volt az előadó. Smeral a helység elhagyása után a rendőrtisztviselők felszólították, hogy a rendőrségre menjen. Itt közölték vele, hogy rögtön el kell hagynia Ausztria területét, mert politikai tevékenységet fejtett ki. Smeral nyomban a vasútra vitték és a határra szállították. A «Szovjetbarátok Egyesülete» Csehországban nem működhetik, hatóságilag be van tiltva.

Ön is lehet munkatárs a Reggeli Ujságnak. Ha tud valamilyen közérdekű dolgot, érdekes eseményt — írja meg a szerkesztőségnek. (Budapest, V., Lipótkörút 5.)

Megrázó tragédia a Gellérthegyen

Lezuhant és a gellérthegyi sziklákra halálra zuzta magát Bartók György — A fiatalember Bartók igazgató fia — Szülei drámai jelenetek közt ismerték fel fiukat — A szerencsétlen fiu anyját szanatóriumba szállították

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —
Hétfőn este 7 órakor megdöbbentő szerencsétlenség történt a Gellérthegy Erzsébet-hídra néző oldalán.

Bartók György, 20 esztendő diák, egyetemi hallgató a Gellért-sétányon sétált, majd hirtelen — talán vakmerőségből — kilépett a meredek sziklafalra. A fiatal diák elvesztette egyensúlyát és lezuhant a Gellérthegyre vezető egyik kiugró lépcsőzetre. A szerencsétlenség színhelyén percek alatt óriási népesödület támadt. A lezuhant egyetemi hallgató összetört tagokkal, eszméletlenül feküdt, orrán, száján erősen patakzott a vér.

Néhány perccel később az őrszemes rendőr hívására megjelentek a mentők, akik az eszméletlen fiatalembert beszállították a Rókus-kórházba.

A szerencsétlenség ügyében a főkapitányság központi ügyeletén indult meg a nyomozás, azonban csak a szerencsétlenül járt diák nevét tudták megállapítani, a nála lévő írásokból.

Reggeli Ujság munkatársa utánajárt a szerencsétlen diák adatainak és megtudta, hogy

a súlyosan sebesült fiatalember Bartók Ferenc, a Magyar Olasz Bank műszaki igazgatójának egyetlen fia,

aki szüleinek a Margit-körút 31. alatti lakásán lakott, Bartók György hétfőn délután hat óráig otthon volt, rajzokat készített, miután a

mérnöki fakultás hallgatója és félhétkor azt mondta szüleinek, hogy sétálni megy és vasoraidőre visszajön. Bartók György el is ment sétálni a Gellérthegyre, ahol valószínűleg társasággal volt találkozója és itt történt vele a katasztrófa.

A Reggeli Ujság munkatársa a Rókus-kórházban érdeklődött a diák állapota iránt.

Éjjel feltizenkettőkor érkezik a Rókus-kórházból a megrázó hír, hogy Bartók György feltizenkettő előtt néhány perccel meghalt.

Tragikus jelenet közt felismerik a szülők gyermeküket

A főkapitányság központi ügyelete hétfőn estig félnyolckor telefonon értesítette a szerencsétlenül járt Bartók György szüleit. A kétségbeesett szülők a telefonon értesítés ut nyomban

a főkapitányságra siettek, majd onnan a Rókus-kórházba, hogy meggyőződjenek, vajjon csakugyan a baleset áldozata azonos-e az ő fiukkal.

A Rókus-kórház sebészeti osztályán az egyik kórtéremben az eszméletlenül fekvő fiatal emberben a szülők felismerték Bartók Györgyöt, drámai körülmények között történt ez. A szülők, akik még néhány órával azelőtt életvidáman, egészségesen látták gyerme-

küket, a kórtéremben, véresen, összetört tagokkal találták rá Bartók Györgyre.

A főkapitányság széleskörű nyomozást indított annak megállapítására hogy Bartók György lezuhánya miként történt. Lehetséges, hogy véletlen baleset történt, hiszen az már a harmadik eset. A Gellérthegyen ugyanis új utakat vájtak és ezek

az utak botránnyosan rosszul vannak világitva,

elég egyetlen lépést eltéveszteni ahhoz, hogy a mélységbe zuhanjanak. Arról, hogy a baleset hogyan történt,

szemtanuk nincsenek.

Az őrszemes rendőr, aki ez ügyben intézkedett, csak annyit tudott jelentésében előadni, hogy őt az Erzsébet-híd budai hidfőjénél levő posztjáról a járőrkelők azzal hívták el, hogy

a Gellérthegy alsó lépcsőzeténél nagy vértöcsében fekszik egy férfi.

A rendőr azonnal értesítette a mentőket, akik Bartók Györgyöt a Rókus-kórházba vitték. Rendőri bizottság szállt ki a kórházba, hogy a szerencsétlensorsu fiatalembert kihallgassa, a kórház orvosai azonban közölték a rendőri bizottság tagjaival, hogy Bartók Györgyöt kihallgatni nem lehet, a balesetnél ugyanis koponyaalapi törést szenvedett és ennek következtében állapota válságos.

A sebészeti osztály folyosóján álltak Bartók

Maradandó értékű

ajándék

a hordozható villamos

Singer

varrógép

Preciziós munka és elismert legjobb minőség!

Részletfizetésre is! ♦ Kényelmes havi részletek
Dijmentes bemutatás saját otthonában

Singer Varrógép Részvénytársaság
Fiókok mindenütt

Le az árakkal!

A

karácsonyi selyemvásár

érthető nagy siker jegyében folyik

SZÉNÁSI SÁNDOR

selyemáruházában

mert a cég főnöke, számolva a rossz gazdasági viszonyokkal, olyan rendkívül módon szállította le az árakat, hogy azok meglepetésszerű igaz, őszinte örömet és elismerést keltenek a hölgyközönség körében

IV, Bécsi-utca 5, a Deák Ferenc-utca sarkán
WIEN, I. Petersplatz 3

A csütörtöki minisztertanács dönt a kartelltvörvény sorsáról

A jövő hétre elkészül az adójóváírási törvény

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Az elmúlt héten határozott formában került nyilvánosságra az a hír, hogy a képviselőház a takarékosági törvény letárgyalása után a kartelltvörvényről foglalkozik. Ezzel szemben az igazságügyi minisztérium részéről nyert információk szerint

a kartelltvörvény készen van ugyan, azonban ezen a héten kerül csak a minisztertanács elé s csak a minisztertanács döntése után kerülhet arra a sor, hogy Zsitvay Tibor igazságügyi miniszter a Ház elé terjeszti a javaslatot.

Ezt a lépést azonban még az is megelőzi, hogy az egységspárt értekezlete foglalkozik a javaslattal, úgyhogy a jövő hét előtt semmi esetre sem kerülhet sor a kartelltvörvény tárgyalására. Az egységspárt agrárblokkja kedden tart értekezletet, ahol Krudy Ferenc tart előadást a buza-kérdésről. A szerdai egységspárti értekezleten pedig Dréhr Imrének és Kiss Istvánnak a javaslatai kerülnek szóba. Mind a ketten azt a gondolatot vetették fel a legutóbbi pártértekezleten, hogy a gazdáközönsegen nem lehet segíteni

anélkül, ha az ipari cikkek árát nem mérsékljük és nem válik lehetővé a mezőgazdasági termelőknek ezuton való enyhítésé.

Az értekezleten az ipari cikkek árának mérséklésére vonatkozóan konkrét indítványok fogtak elhangzani, amelyek külföldi mintára azt proponálják, hogy

árfelülvizsgáló bizottságot alakítsanak Magyarországon is.

Természetes, hogy szóba kerül újból a gazdaságügyi kérdése is. Értesülésünk szerint azonban ez a törvény nem gazdaságegeltörvény, hanem

adójóváírási törvény

formájában kerül a törvényhozás alá. A pénzügyminisztériumban Varga Imre államtitkár már részleteiben is kidolgozta a javaslatot, amely a jövőheti minisztertanács elé kerül és hírt szerint még a karácsonyi szünet előtt a parlament elé terjesztik. Varga Imre elgondolása szerint minden szántóhold után kétpengős adóvísszatérítést kapnak a gazdák, ami kilenemillió katasztrális holdat véve alapul, tizennyolc millió pengő terhet jelent az államkincstárnak.

Gróf Károlyi Gyula külügyminiszteri kinevezése csütörtökön jelenik meg a hivatalos lapban

Walko Lajos írásbeli lemondását elfogadta a miniszterelnök

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Reggeli Ujság számolt be elsőnek arról a változásról, amellyel a külügyminisztériumban és politikai körökben már hónapokkal ezelőtt számolták. Köztudomású volt már, hogy Walko Lajos tizenégy éves közszolgálatát, saját kijelentései szerint, elfáradt és le fog mondani, azonban ez a lemondás egészen az elmúlt hét végéig különböző okokból késelt. Walko Lajos, aki most Sopronmegyei birtokán tartózkodik, végül is

írásban terjesztette a lemondását Bethlen István gróf miniszterelnök elé, aki a lemondást el is fogadta.

A külügyminiszter felmentése csütörtökön jelenik meg a hivatalos lapban.

A lemondással egyidejűleg jelenik meg meg

Károlyi Gyula grófnak külügyminiszteré váló kinevezése.

Nem bizonyos azonban, hogy Károlyi Gyula gróf azonnal át is veszi hivatala vezetését. Károlyi Gyula gróf ugyanis mint koronaőr magas közjogi méltóságot tölt be, amely ugyan kormánykörök felfogása szerint összefér a külügyminiszterséggel, vannak azonban, akik azt vitatják, hogy a két közjogi pozíció betöltése kizárja egymást. Előfordulhat ugyanis olyan eset, amikor a koronaőrnek szembe kell szállnia a külügyminiszterrel, ami nem történhet meg, ha a kettőnek a személye azonos.

Amíg tehát ez a kérdés nem dől el, addig Károlyi Gyula gróf nem veszi át a külügyminisztérium vezetését és a minisztériumot addig Khuen-Héderváry Sándor gróf vezeti.

Walko Lajos közéleti pályáján több ízben töltött már be vezető pozíciót, 1916 óta, amikor a Leszámitoló Bank igazgatói székéből a pénzügyminisztériumba került, állandóan exponált állásokat töltött be.

A háború alatt a pénzügyminisztérium hitelosztályát vezette és az ő érdeme, hogy Németországgal sikerült a legbonyolultabb hitelügyi kérdéseket tisztázni és az erre vonatkozó szerződés

seket megkötöni. Résztvett a békeszerződés előkészítésében a munkájában is, majd 1922-ben a kereskedelmi minisztériumot, 1925-ben pedig a külügyminisztériumot vette át. Walko a minisztérium vezetésében következetesen azt a szisztémát követte, hogy sohasem dolgozott az előtérben, mégis minden, ami a minisztériumban történt, az ő kezén ment át, de sohasem állott az események homlokterében és mindig irtózott a nyilvános szerepléstől.

Walko Lajos, értesülésünk szerint, távozásakor a kormányzó a legmagasabb elismeréssel fogja kiutalni.

Utódja, gróf Károlyi Gyula, mint a szegedi kormány elnöke, őriási munkával szervezte meg az ellenforradalmat, legutóbb pedig, amikor az egyik koronaári átlás megüresedett, az országgyűlést választotta meg erre a fontos és diszes közjogi méltóságának a betöltésére. Hívei és ismerősei rendkívül agilis és kemény embernek ismerik.

Örömet karácsonyra

csak **Losonci Emil**
Ajándékházában

IV., Váci utca 13. Telefon: 802-66. sz. szobahat

Márkás porcellán, művészi dísz tárgyak, modern ékszerek, kézitáska modellek! Választék és olcsó árak!

rik, akinek a kinevezése biztosíték arra, hogy a magyar külügyminisztérium megfelelő kézbe kerül.

Elfogták a két hódmezővásárhelyi asszony gyilkosát

Paksi cserepesmester rablógyilkosságot követett el

Hódmezővásárhely, december 8.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Mint ismeretes, szombaton este 7 órakor kettős rablógyilkosság történt Hódmezővásárhely-Ujvárosban, a Vörösmarty-utcában, amelynek egyik áldozata, Nagy György Sándorné meghalt, míg a másikat, Sebők Jánosné eszméletlen állapotban szállították kórházba.

A gyilkosságra a rendőrséget Paksi Sándor 31 éves káposztástelepi cserepesmester figyelmeztette, aki állítása szerint hallotta a segetykiáltásokat.

A kiszállt rendőri bizottság azonnal meg-

kezdte a nyomozást. A gyilkosság színhelyén talált lábnyomok teljesen megegyeztek Paksi lábnyomaival, aki, amikor vállatára fogták, be is ismerte, hogy ő követte el a gyilkosságot. A cserepesmester elmondta, hogy nagy nyomorban élt feleségével és gyermekével és hogy

nem akart ölni, csak pénzt akart szerezni. Hirtelen felkutatva a lakást, de semmi pénzt nem talált. Közben az áldozat halálhőrgésétől, majd a másikkak jajveszkelésétől annyira megijedt, hogy elmenekült. Sebőkknét tegnap a kórházban megoperálták. Állapota jelenleg is súlyos, de nem életveszélyes.

Szerelmi tragédia Nagykanizsán

Kettős öngyilkosságot akartak elkövetni — A fiatalember megölte Kovács Mária tizenhétéves leányt

Nagykanizsa, december 8.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Ma éjszaka a Horthy Miklós-utí Ritscher-féle vendéglő és szálloda épületében halálos szerelmi dráma játszódott le. Orbán Antal 21 éves nagykanizsai asztalossegéd vasárnap este Kovács Mária 17 éves nagykanizsai háztartásbeli leánnyal szobát bérelt. Hajnali két óra tájban fegyverdörrenés hallatszott a szobából. A lezárt ajtó mögött ekkor több lövés dördült el. A szobában vérző mellet találták a leányt, akit a mentők azonnal beszállították a kórházba.

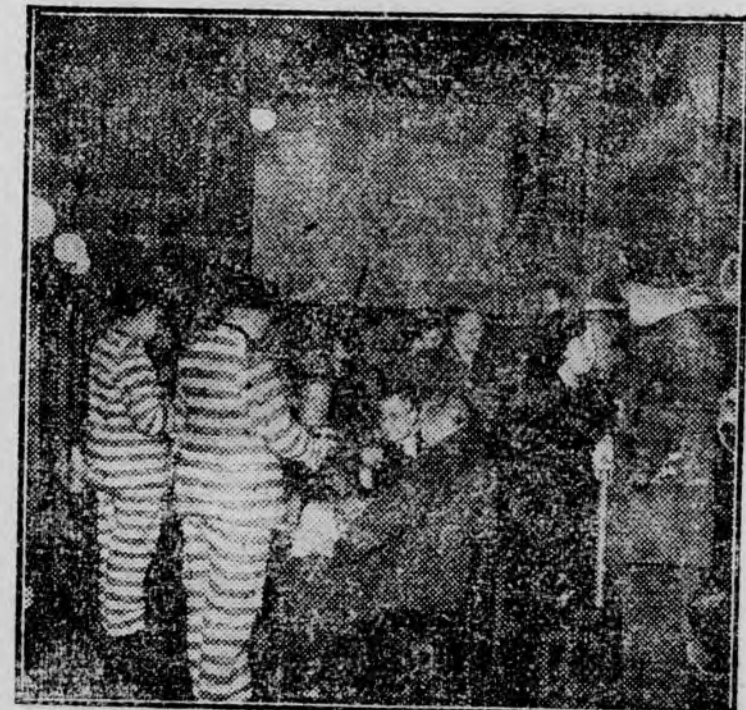
Kovács Mária, anélkül, hogy kihallgatást volna, behalt sérüléseibe.

A tettest átadták a rendőrségnek. Orbán Antal kihallgatása során azt vallotta, hogy

közös elhatározással mindketten öngyilkosságot akartak elkövetni,

mivel nem lehettek egymásé. A leány a melléhez tartott fegyvert visszát nem érte el s ezért ő sütötte el a fegyvert. A többi lövés azért adta le, hogy a kivállót elriassa és ezzel időt nyerjen arra, hogy önmagával is végezzen.

A SING-SING BERLINBEN.

Berlin legújabb szenzációja egy új kávéház, mely a napokban nyitotta meg kapuit. A Café Polandnak elnevezett kávéház teljesen az amerikai Sing-Sing ruházati stílusában van berendezve. A pincérek rabruhában szolgálnak ki és egy amerikai rendezvényruhás ember megcsendíti a harangot, valahányszor egy vendég érkezik. A táncosnők is táncosok apacsruhát hordanak és a falak is teljesen a fegyházából és az amerikai életből vett jelenetekkel vannak díszítve.

Szándékát azért nem tudta végrehajtani, mert közben valamennyi golyót kilötte a fegyverből golyók a falba furódtak. Orbán eladta, azt is, hogy a fegyvert a vasárnap folyamán a vendéglő udvarán elrejtette és este vitte be a szobába.

Véget ért az 1000 körös kerékpárverseny

Boroszló, december 8.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Az 1000 körös kerékpárverseny vasárnap este a fiatal boroszlói Preuss-Resiger-pár megérdemelt győzelmével végződött. A verseny, amely a hagyományos karácsonyi berlini huszonötórás kerékpárverseny főpróbájának tekinthető, jó eredménnyel végződött. A verseny folyamán több versenyző kénytelen volt sérülés miatt a versenyt feladni.

Watson jégshokki-tréner súlyos balesetet szenvedett Bécsben

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Bécs, december 7.

Wiener Eislaufverein jégshokkicsapata ma este az LTC Prága, cseh jégshokkijátszócsapat ellen 2:1 (1:0, 1:1, 0:0) arányú győzelmet aratott. A legyőzött csapatban játszott Watson kanadai tréner, aki az utolsó részidőben oly súlyosan bukkolt, eszméletlen állapotban szállították le a pályáról.

A RUGBY PRIMADONNÁK.

Az Amerikában üzött rugblyjátékhoz a játékosoknak különös mozgékonyaságra van szükségük. Ha képünkön ábrázolt reggeli tréningjüket látjuk, azt kell képzelnünk, hogy nagyszerű táncosok táncmozdulataikat próbálják és nem ezen különösen erős és kemény férfit igénylő sport játékosok.

A SOLYMOSI KÉPSZALON

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 13

karácsonyi képvásárának szenzációs kedvezménye

abból áll, hogy az alant felsorolt 136 magyar festőművészek több mint 1250 darab keretezett eredeti olajfestményéből, valamint több hazai és külföldi jeles grafikuskak mintegy 2000 darab izlésesen keretezett grafikai műveiből válogathatja ki mindenki az izlésének megfelelő képet és arra az első részletet csak 1931 február 1-ével tartozik fizetni. Ezt a kedvezményt a tulajdonos azért nyújtja vevőinek, mert tudja, hogy a szent ünnepekkel kapcsolatban — részben az ünnep hangulatának emelésére, részben más kiadásokra — az emberek legtöbbször minden garasára szükség van

Aldor László János	Éder Gyula	Komáromi Kácz	Papp Emil	Szepesi Kuzska Jenő
Alberth Ferenc	Csalóközy Parkas	Endréné	Pammer János	Szánthó Mária
Abonyi Tivadar	Lőrinc	Kallósé	Pallay József	Szász István
Aradi Edvi Illés	Feleky György	H. Adrienna	Pállya Celesztin	Szlányi Lajos
Asztalos Gyula	Feszty Árpád	Klammer Mariska	Penctelei Molnár János	Sztlávik Dezső
Ács Ágoston	Friedlinger Jenő	Kosztó József	Pélecz Dezső	Szontagh Tibor
Berkes Antal	Gaál Ferenc	Kézdí Kovács László	Pólya Tibor	Szüllösy Zsigmond
Berkes Ila	Geiger Richard	Kecziány Ödön	Pólya Iván	Szűlle Peter
Brettschneider	Glattér Armin	Kaczacsay Gerőné	Párdy Aladár	Torday Székely
Kocsárd	Glattér Gyula	Krusnyák Károly	Perlot Csaba	Zsigmond
Bruck Hermína	Gergely Imre	Kukán Géza	Vilmos	Telkesy Valér
Boem Ritta	Gimes Lajos	Lehel Mária	Lehel Géza	Teuchert Károly
Boznay István	Heyer Arthur	Lengyel Rheinfuss Ede	Pörge Gergely	Urhegyi Lajos
Basch Árpád	Haranghy Jenő	Mihalovits Miklós	báró Pongrácz Sarolta	Ujváry Ignác
Basch Andor	Horváth G. Andor	Mérő István	Pallay József	Ujváry Ferenc
Bachmann Károly	Hadzsi Olga	Magyar Mannhelmer	Rainerné Istvánné	Udvardy Géza
Bacsák György	Háry Gyula	Gusztáv	Gabriella	Udvardy Pál
Benyovszky István	Hermann Lipót	Háry Gyula	Réthy István	Udvardy Flóra
Cerna Károly	Hosszu Márton	Moldvai Krajna János	Révész Imre	Vastagh Géza
Csók István	Iványi-Grünwald Béla	Molnár Z. János	Romek Árpád	Várdy Gyula
Czenez János	Jávör Pál	Mousson T.	Rubovits Márk	Vajda Zsigmond
Csalán Béla	Jámbor Lajos	Náray Aurél	Rudnay Gyula	Verecs Zoltán
Csuk Jenő	Joachim Ferenc	Nagy Vilmos	Semjén Ferenc	Vidovszky Béla
Dabasi Kovács Gyula	Juszák Béla	Neogrády Antal	Szilágyi Sándor	Vigh Bertalan
Déry Béla	Illenez Lipót	Neogrády László	K. Spányi Béla	Visky János
Dudits Andor	Kárpáthy Jenő	Németh György	Schossberger Klára	Béfi Vörös Ernő
Edvi Illés Aladár	Kárpáthy László	Nyilassy Sándor	Gy. Sándor József	Zádor István
Edvi Illés Ödön	Komáromi Kácz Endre	Nagy Ignác	Seefelder János	Zombory Lajos
Erdőssy Béla		Ogyay Ferenc	Szebenyel Je-ő	Zorkóczy Gyula

Vallásos tárgyú képek iránt érdeklődők látogassák meg külön szentképosztályomat, ahol több mint százféle Madonna-típusból válogathatják ki lelkivilágukhoz legközelebb álló képeiket és azokat karácsonyi kedvezmény gyanánt a legdíszesebb natur keményfalébe keretezve már heti 1 pengős részletre is megvásárolhatják

Titokzatos körülmények között halt meg gázmérgezésben Müller Zoltán huszéves fiatalember

Vasárnap rejtélyes teljentes érkezett a rendőrséghez az elhunyt gyakornok halálával kapcsolatban — Müller Zoltán holttestét exhumálják

A Reggeli Ujság tudósítójától.

A főkapitányság bünygyi osztálya vasárnap délelőtt különös tartalmu női írással írott levelet kapott. Az aláírás nélküli levélben az ismeretlen nő felhívja a rendőrség figyelmét arra, hogy Müller Zoltán huszéves fiatalember, aki az elmúlt hét esütörtök reggelén Mátás-tér 9. III. 3. alatti lakásán meghalt — büntény áldozata lett.

A levélíró kéri a főkapitányságot, hogy az ügyben indítson nyomozást s elsősorban exhumáltassa Müller Zoltán holttestét, mert Müllert — boncolás nélkül — szombaton délután a rákoskeresztúri temetőben eltemették.

A névtelen följelentés annak a rengeteg sugdosának, pletykának a következménye, amely a Mátás-tér 9. sz. lakói között terjed napok, hetek hónapok óta. Azért hónapok óta, mert már hónapokkal ezelőt

állandóan zajos jelenetek színhelye volt a harmadik emelet három számú lakás,

amelyben Müller Gyula dohányjövendőki szám-tanácsos lakik családjával. Müller Gyula Zoltán nevű huszéves fia a kelenvölgyi textilipari részvénystársaság gyakornoka volt. Korán reggel elment mindig hazulról, későn este tért haza, az utóhon kívül ugyszólván percekkel töltött csak otthonában, de ez az idő is elég volt arra, hogy visszhangozzék a harmadikemeleti folyosó attól a veszekedéstől, amely közte, apja és mostoha-anyja között, folyt. A lakók tudnak arról, hogy Müller Zoltánt még mostanában is gyakran elverte az apja,

— Halva találták Müller Zoltánt a szobájában. Állítólag gáz ölte meg, — sugdosták rémülten a lakók.

A harmadik emelet három számú lakásból jeddten szaladtak a telefonhoz. Hívták a mentőket, hívták a háziorvost, dr. Klein Sámuel, aki a közelben, a Mátás-tér 14. számú házban lakik.

A szülők, akik nem kísérik ki gyermekük holttestét

A mentők érkeztek meg előbb.

Müller Zoltánt a lakás konyhája melletti kis szobájában, az ugynevezett eselőduszobájában találták meg, a huszéves fiatalember az ágyon feküdt, ajtók és ablakok nyitva voltak, a levegőben enyhe gázszag érződött.

A mentőorvos a fiatalember elé lépett, megnézte a szívét s megállapította, hogy Müller Zoltán már órák óta halott. A mentők ezután eltávoztak. Néhány perccel később megjelent dr. Klein Sámuel orvos is, aki szintén megvizsgálta Klein Zoltánt és miután megállapította, hogy a fiatalember meghalt, utasította a család tagjait arra, hogy a haláleset ügyében tegyenek jelentést.

Az orvos érdeklődött, hogy mi történt, mi okozta a fiatalember hirtelen halálát, mire a hozzátartozók azt a felvilágosítást adták, hogy gázmérgezés történt. Elmondották, hogy mikor reggel kimentek a konyhába, erős gázszagot éreztek, gyanút sejtve, megnézték Müller Zoltánt is a szobájában, a fiatalember ekkor már mozdulatlanul feküdt az ágyán. Nehogy a nagymennyiségben kiömlő gáz balesetet okozzon, gyorsan kinyitolták az összes ajtókat és ablakokat, majd értesítették a mentőket.

Az orvos nem is érdeklődött tovább, hivalkozott arra, hogy neki semmi köze sincs ahhoz, minek a következőkben állt be a halál, őneki mint orvosnak, csak az a kötelessége, hogy a halált konstatalja.

Megjelent később a lakásban a rendőri bizottság is, a rendőrorvos vizsgálata után a holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Müller Zoltán holttestének elszállítása egyébként drámai körülmények között történt: a ház lakói közül sokan lekiszérték a koporsót a kapu előtt várakozó morgue-kocsiig,

a holttest kísérei közül hiányoztak azonban a család tagjai,

bár általános szokás, hogy a hozzátartozók a halotaszállító kocsiig elkísérik mindig elhunytjaikat.

Müller Zoltán halálából rendőri akta lett. A főkapitányság eltünési osztálya foglalkozott a haláleset ügyével. A család tagjai eljártak a rendőrségen, kegyeleti szempontokra hivatkozva, kérték a főkapitányságot, hogy tekintsen el a boncolástól.

A boncolást mellőzték

is s így történt, hogy a tragikus sorsu huszéves fiatalember szombaton délután a rákoskeresztúri temetőben már el is temették.

Mit mondanak a Mátás-tér 9. számú ház lakói

A Reggeli Ujság munkatársa kintjárt a Mátás-tér 9. számú házban, hogy a tragikus körülmények között elhunyt Müller Zoltánról információkat szerezzen. A házbeliek mind igen jól ismerték a szimpatikus megjelenésű, intelligens fiatalember, akiről azt mesélik, hogy halála előtt 24 órával a Mátás-tér 9. számú ház előtt egy szerencsétlen szobajos embernek milyen jószívűen állt a segítségére. Ez az ember rosszul lett és amikor Müller Zoltán meglátta a vergődő férfit, karjaiba emelte, bevitte a ház udvarára, elsősegélyt nyújtott neki, majd aztán ő maga egyik közeli telefonállomásról a mentőket értesítette. Általában Müller Zoltán haláláról a legnagyobb részvét hangján beszélnek.

A rendőri nyomozás, amely most már kétszerte gyelebb mederben fog elindulni, hogy az öngyilkosság, vagy büntény minden legkisebb részletét is megvilágítsa, elsősorban is

a holttest exhumálását

fogja elrendelni. Müller Zoltán halálának egyik igen fontos körülménye az is, hogy tulajdonképpen milyen időpontban történt a haláleset. A fiatalember a konyha mellett lévő kis szobában

Elizabeth Arden

A szépség titka az alábbi szerek használatában van:

VENETIAN CLEANSING CREAM (Venetian Tisztító Krém). Behatol a pórusokba, azokat a portól, tisztáltságtól megszabadítja és puhán, finoman tartja a bőrt.

VENETIAN ARDENA SKIN TONIC (Venetian Ardena Bőrápoló). Attetszové, ruganyos és fehérre teszi az arcbort. A tisztítókrémnel együtt vagy után használandó.

VENETIAN ORANGE SKIN FOOD (Venetian Narancs Bőrtápláló). Ruganyos és izmosan tartja az arc-bort és kisimítja a ráncokat, redőket és karikákat.

ARDENA VELVA CREAM. Az érzékeny arcbőr számára. Telt arcok részére különösen ajánlatos, mert megduzzasztás nélkül puhítja és simítja a bőrt.

Kérje a Miss Arden könyvét, amely utbaigazítást ad az arcbőr napi ápolására.

Készítményeimet egyedül és kizárólag az alább megnevezett cégek jogosultak forgatumba hozni:

Corvin Áruház

Blaha Lujza-tér 1-3

Kosztelitiz parfümeriák

Dorottya-utca 12, Váci-utca 18

Köszeg parfümeriák

Andrássy-ut 50, Petőfi Sándor-u. 14

aludt éjszakánként és ennek az ajtaja maradt nyitva és így ömlött be a gyilkos gáz. A bizottság megállapítása szerint

Müller Zoltánt nem a gázresz csapjából kiömlő gáz ölte meg, hanem az ezzel kapcsolatos gáztüktéskészlet csapját hagyták nyitva.

A főkapitányság már a hétfői nap folyamán megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy az ügyben szereplő összes tanukat újból kihallgassák.

Aranyesőt akart szórni Leviné öt kontinens felett

A gyémántkirálynő finanszírozza Leviné „aranyautogramját“ — Az óceánrepülő memoárokat ír a bécsi rendőrségről és válik a feleségétől

Bécs, december 8.

— A Reggeli Ujság bécsi H. B. tudósítójától.

A tönzsi fiatalemberen, amint a ködös téli délnel nevetve, jókedvűen bucsuzik bécsi barátaitól az asperni repülőtéren, szakszerű társalgást folytat pilótájával — nem látszik meg a kétéhetes meghurcoltatás, a bécsi börtön, az utolsó napok izgalmai. Nevetve nyújt kezét: „Így néz ki egy börtönviselt“ — mondja. Aztán egész kedélyesen:

„Na velem ugyan szépen elbántak.“

Ebben igaz van: elég szépen elbántak vele. A világhírű óceánrepülővel. Az amerikai repülőgépgyárossal. A Semmeringen, ahol egy amerikai hölgyismerőseivel, Mabel Bollal, a gyémántkirálynővel üdült néhány napig, egy este a pályaudvaron, amikor tovább akart utazni Olaszországba, igen filmszerű jelenetek közepette letartóztatták. Pénzhamisításért. Amiért egy bécsi szobrásznál francia kétfrankosokat rendelt. Leccukva tartol-

lák. Vallatták. 50.000 dollár kaució ellenében szabadlábra helyezték. Most szó nélkül

beszűntették az eljárást.

Azt se mondták: pardon. Tévedtek. Hofrat Wahl, a bécsi detektívfontok, aki annakidején letartóztatta Fellner Andrászt. Azt mondta neki: „Maga megölte a feleségét!“ Fellner ezt nem vállalta. A Leviné se. A frankhamisítást. A Hofrat Wahl nem szereti, ugylátszik, a külföldieket. Kár, hogy ilyen peche van velük. Kimondottan peche van. Egyik se vállalja a vádat. Akár gyilkos, akár nem.

„Nem haragszom senkire“ — mondja Leviné. „Most se. Szeretem Bécsét. Aranyos város. Gyönyörű a Semmering. A pályaudvarát nem szeretem. Az barátságatlan. De ex mind nem fontos már. Megyek Párizsba. Ott kell lennem ma. Holnap zárják a repülőgépkiállítást.“

— Kártértés? — kérdem.

— Ugyan, kérem — legyint. — Minek az?

Az általános gazdasági helyzetre való tekintettel elhatároztuk, hogy az új évről

Goldberger-Bemberg

árunk fogyasztói árát, tehát azt az árát, amelyen a kereskedő a közvetlen fogyasztót kiszolgálja, lényegesen leszálítjuk.

AZ ÚJ ÁRAK A KÖVETKEZŐK:

Parisette	P 3.50	méterenként
Goldona	P 5.-	"
Goldechine	P 6.75	"
Crepe Pastorale	P 5.30	"
Mousseline Amourette	P 6.20	"
Crepe Germaine	P 8.80	"

A

Goldberger-Bemberg cikkek autorizált eladási helyei jogosultak az új eladási árakat már most gyakorolni.

Fentieknél olcsóbb árak kizárólag az elmúlt évről visszamaradt maradékokra vonatkozhatnak

GOLDBERGER SÁM. F. ÉS FIAI R.-T.

A MOSZKVAI KÉMKEDÉSI PER.

Csillogó egyenruhák, diszruhás városi hajduk, az elegancia és az előkelőségek derbyje a Nemzeti Sport Uszoda megnyitásán

A kormányzó fényes ünnepek középpontjába avatja fel a magyar sport világraszóló alkotását — Negyven nemzet küldte üdvözlését — A kormányzó a helyszínen kormányfőtanácsosává nevezte ki Hajós Alfréd építőművészt

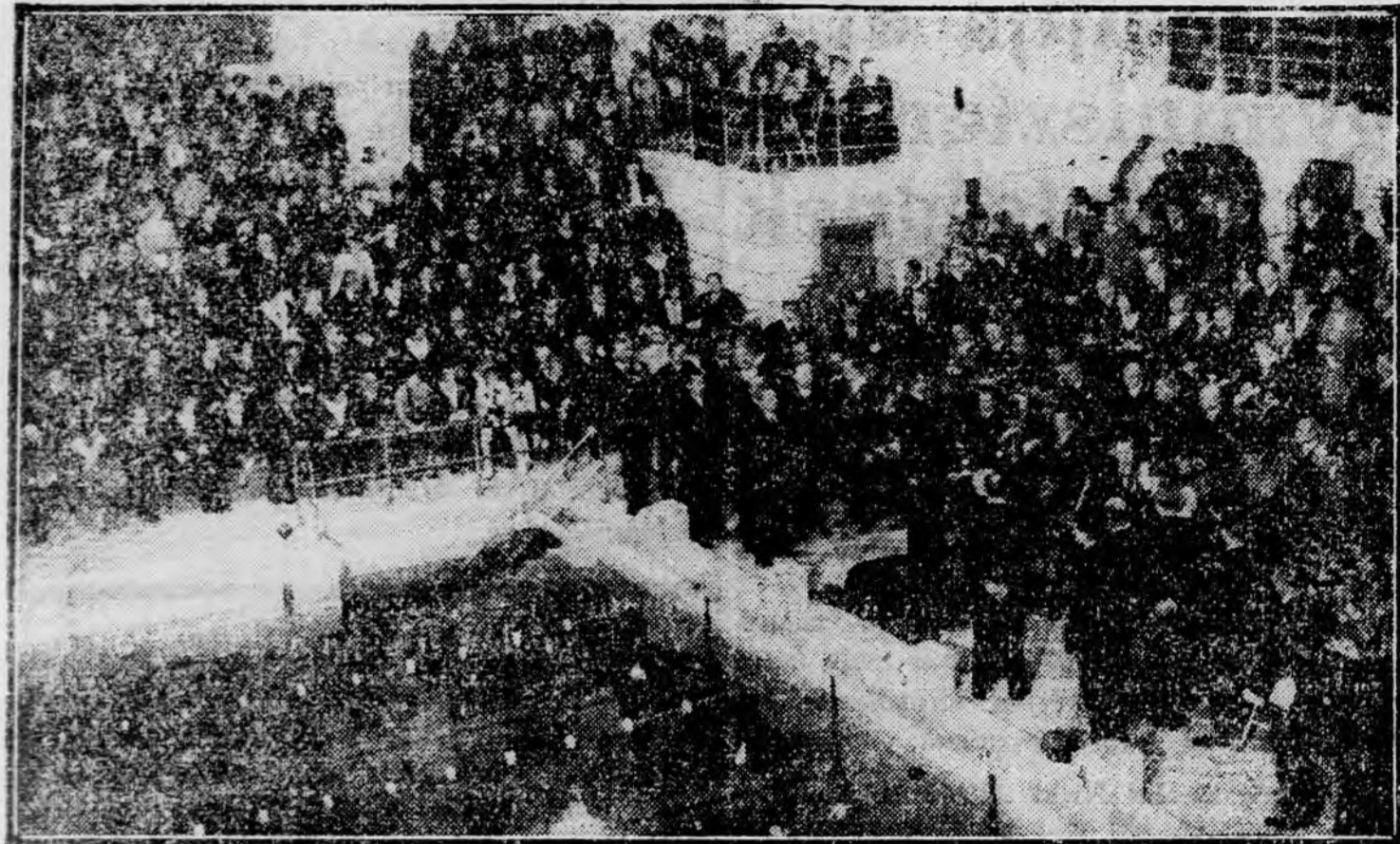
— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A magyar kultúra eseményei közül messze kimagaslott az a Margitszigeten vasárnap délután tartott ünnepély, amelyen a kormányzó a legfőbb polgári és katonai hatóságok képviselőinek jelenlétében és az előkelő társa-

ahogy a sziléziai takácsok a maguk szövéskeivel nem tudták megállni a versenyt a gyárakkal szemben, azonképpen *semmilyen kis ország nem tud megállni a népek és a társadalom harcában nagy egységek nélkül.*

Hogy a diadalmas magyar sport egyenlő esélyek között állhassa meg a harcot a nemzetek

A NEMZETI USZÓCSARNOK AVATÓ ÜNNEPÉRŐL.

A díszemlévről Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter üdvözli a kormányzót.

dalmi világ előtt felavatta a magyar sportépítő program világraszóló nagy alkotását, a Nemzeti Sport Uszodát.

A méreteiben hatalmas és mégis nyugodt terebélyű, lobogókkal feldiszipolált sportpalota már külső megpillantásánál is lenyűgöző hatást tett mindazokra, akik ez ünnepi alkalomra egybegyűltek.

A babérok és délszaki növényekkel díszített bejáróknál diszruhás városi hajduk és csillogó egyenruhák sorfala között az ünnep rendezősége fogadta a kormányzót és kíséretét. József Ferenc királyi herceget, Gömbös és Klebelsberg gróf minisztereket, Petry s Schwöder államtitkárokat, Rakovszky Ivánt, Sipőcz polgármestert, Karafíth Jenőt, az osztrák követet és a közelet számos előkelőségét. Az előcsarnokból a díszpályába kísérték,

a kormányzó, akit láthatólag megkapott az a grandiózus kép,

amely a magyar újjáéledés és teremő erő hatalmas szimbolumaként tárul a néző elé. A himnusz hangjai közben pazar fénybe öltözött az uszócsarnok és igazi szépsége ekkor bontakozott ki teljes mértékben.

A pompás látványra a tér közepén zölden csillogó víz között magasba szökellő vasbetonívék között elhelyezkedett ezer és ezer főnyi közönségen a meglegedés és öröm tetszésnyilvánítása hallatszott és ekkor lépett a díszemlényre Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, hogy üdvözlje az államfőt:

A harmadik magyar harci egység

— 1905 május 27-ike világtörténelmi nap volt, — mondotta az ünnepi szónok, — mert ekkor győzte le Togó japán tengernagy azt az orosz flottát, amely tízszer olyan erős volt, mint az övé, de lassuak voltak a csatahajói és rövideket lőtt a tüzérsége, úgy, hogy az orosz flotta megingtt, mielőtt a tüzérség, tulajdonképpen lövéshez jutott volna. Anglia levonta ebből a következtetést és nyomban megépítette Dreadnoughtjait, a németek pedig „Grosskampfschiff”-jeiket. Ami így volt a tengerészeten, az így van ma a modern élet minden egyes területén.

nagy versenyében és hogy a nemzetnek a világháboruban elernyedt fizikai állagát megint a régi fényes színre emeljük, ahhoz a magyar sportnak is szüksége volt nagy harc egységére.

A testnevelési főiskola és a szövetségi ház mellett *harmadik nagy egységünk ez a téli uszoda,* amelyet a magyar vízisportok művelői nemcsak a mai és a megelőző, hanem a korábbi olimpiák diadalmas szereplői is a maguk tüneményes sikereikkel vitiak ki maguknak. Eljutottunk ideig, amit valamennyien óhajtottunk, hogy a magyar vízisportmanna magyar vízben trenirozhat, s magyar vízben készülhet az olimpiára, további győzelmekre és magyar vízben edzheti magát azokhoz a nagy küzdelmekhez, amelyekre a magyar nemzetnek minden téren szüksége lesz.

A kultuszminiszter viharos tetszéssel fogadott beszédét így fejezte be:

Iskoláinkban rendbehoztuk ennek az ország-

Bizalmas vizsgálat folyik a népjóléti minisztériumban a mátravidéki szanatórium építkezése ügyében

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Amikor a Vay Kázmér-féle ügy kipattant, a rendőri nyomozás és az ügyész vizsgálat olyan építkezésekre is kiterjedt, amelyeket nem a belügyminisztérium, hanem más tényezők végeztek. Így került szóba a Czillér-féle építkezésekre az a része, amelyet Czillér András, a MÁV. miskolci üzletvezetőségének végzett és amelyről a Reggeli Ujság már megírta, hogy milyen visszaélésekkel járt.

A vizsgálat alatt egy másik ügy is felszínre került. Névtelen feljelentések érkeztek a rendőrfőkapitányságra, valamint az ügyészségre is, amelyek a mátravidéki szanatórium építkezésére vonatkoznak. Ezeknek az alap-

nak összes tornatermeit, fel is szereltük őket modern tornaeszközökkel, de mindez ugyszólván *semmi sem ért volna abban az esetben, ha nem neveltünk volna modern magyar testnevelőket.* Mert amint a középiskolákban azért küzdünk, hogy a holt nyelvek ne tengjenek a modern nyelvek rovására, azonképpen ügyelnünk kell arra, hogy a száraz rendgyakorlatok és a szobatorna túl ne tengjen a szabadtéri sport rovására.

Nekünk nem a szűk mellű és szemüveges, hajlatható gyerekek a pedagógiai eszményeink, akik reggeltől estig könyveik fölött görnyednek, csak azért, hogy a tanulásban felülmulják társaikat s akik esetleg örülöknek is azért, hogy jobb magaviseletűeknek tekintsék őket.

Mi is sokat tudó magyar gyermekeket akarunk. De ezek legyenek életérs, izmos fiúk és legyenek hecsületes szókimondó magyarok.

A magyar egység szimbóluma

A kultuszminiszter után Sipőcz Jenő dr., Budapest polgármestere mondott nagyhatású beszédet.

— Ez a sportpalota — mondotta — szimbóluma annak, hogy az észbeli kulturával teljesen egyenrangú a testbeli kultúra is és ennek a kettőnek párhuzamos fejlesztése a magyar nép fenmaradásának egységes létkérdése. *De szimbóluma ez a sportuszoda az erők összefogásának is.* Az az ország, ahol az állami és a fővárosi hatóságok együttes munkájából és áldozatkészségéből ilyen nagyszerű intézmény kel életre, mint amilyen ez az alkotás, az megbecsülést szerez magának a művelt nemzeteknél. És bizony remélem, hogy ennek a megbecsülésnek kivívásánál uszóinknak is nagy része lesz.

Rakovszky Iván dr. a Fővárosi Közmunkák Tanácsa, Karafíth Jenő dr. az Országos Testnevelési Tanács elnöke, a nemzeti sportuszoda alapítványa nevében köszöntötte a kormányzót, utána 40 nemzet képviselőiben Drigny, a Nemzetközi Uszósövetség elnöke francia nyelvű beszédében üdvözölte a kormányzót és a magyar közönséget. A magyar uszógyógyesület nevében Boros Ödön a kultuszminiszternek, Hajós Alfréd olimpiai bajnok, építőművésznak, valamint Homonnay Tivadarnak, az uszövetség elnökének és Konjady Bélának érdemeit méltatta. *Bárány István európai bajnok az uszók nevében tett fogadalmat, majd Homonnay Tivadar az uszövetség elnöke, felkérte a kormányzót, hogy a fedett uszodát megnyissa.*

Felavatás és kitüntetés

A kormányzó intésére és rövid beszédére azonnal kezdetét vették a versenyek, amelyeket az egybegyűlt közönség nagy érdeklődéssel és bizalommal szemlélte végig. Közben Klebelsberg kultuszminiszter bemutatta a kormányzónak Hajós Alfréd műépítést, akitől az államfő a pompás konstrukciós építőművészeti alkotás technikai részlete iránt érdeklődött. Hajós részletesen elmagyarázta azokat az újításokat, amelyek a margitszigeti talaj miatt ezen épületnél szükségessé váltak és különösen tetszett az a rekord idő, amely alatt elkészült az épületóriás. A sport és a művészi technika ilyen tökéletes alkotásánál a kormányzó annyira fellelkesült, hogy spontán elhatározással ott a helyszínen kormányfőtanácsosává nevezte ki a boldog építőművészt,

ján a mátravidéki szanatórium építésének az aktáit a népjóléti minisztériumban elővették és szigorúan bizalmas házi vizsgálat indult meg arról, hogy történtek-e egyáltalában visszaélések és ha igen, akkor kit terhel ezért felelősség.

Nevetségesen olcsó

a Reggeli Ujság előfizetési ára:
Egész évre 10, félévre 5, negyedévre 2.80 pengő. Minden postahivatal fölveszi az előfizetést

Dr. KAJDACSY szakorvos
rendel. 10-4 és 7-8-ig
VII, József-körút 2. sz. férfi- és női betegnek

Összecsukós vaságyak
sodronyágybetétek, vas- rézbutorok kártyozott matracokat legelőcsöbbsen szállít Prohászka gyáros, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 46. — Fióküzlet: Üllői-ut. 8.

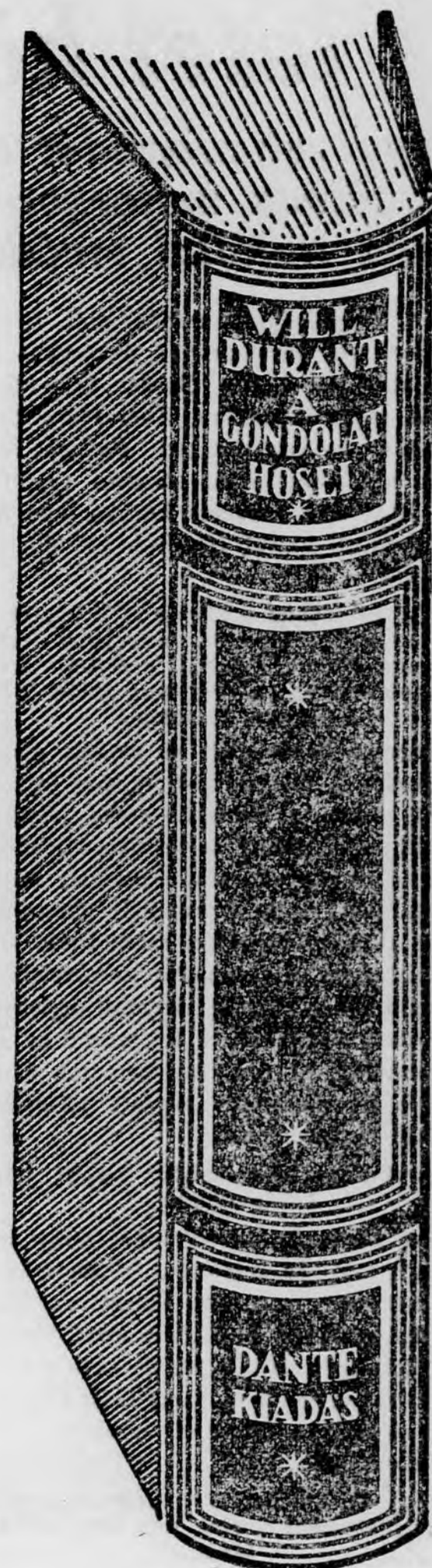
reklamélet

a művelt kereskedő lapja

előzetesi ára félévre 6 pengő

kiadóhivatal: Bálvány-u. 12

Karácsonyra!

A nehéz viszonyok ellenére is páratlan siker!

Nagy albumalak
480 oldal
32 kép

H a v i 3 pengős

részletre is

rendelhető

Ru. ltt kivágandó
Könyvtérmez Könyvterjesztő
Budapest, VI, Ó-utca 27

Megrendelem

DURANT:
A GONDOLAT HŐSEI
című könyvet

fűzve ..... 15 P-ért
kötve ..... 19 P-ért
félbőrös díszkötésben ..... 28 P-ért

(A nem kívánt törleendő)

A vételár 3 pengős havi részletekkel törlesztem.
Első részletet és portó költséget tessék utánvételezni.

olvasható név

loglalkozás

pontos cím

Levelezőlapra felragasztva, vagy levélborítékban fenti címre küldendő

CHEPALEUM
A CELLULOZA SZÖNYEG KENDERBETÉTTTEL

Szőnyeg 1 méter

60 ill. 60

szabadalmazott beszakíthatatlan szegéllyel
Diszítja a lakást, munkát és szappant takarít meg

Kapható áruházakban, szövetkezeteknél és minden jobb szakmabeli üzletben

„Papin” Ltd. Zürich.
Gyári lerakat: Weiss Arnold, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 67. Telefon: Aut. 116-89.

Autótolvajok bünszövetkezetének egyik tagja revolveres merényletet követett el orgazdája ellen

Héttagu tolvajbandát tett ártalmatlanná a rendőrség, akik ötven autót és százötven motorkerékpárt loptak el az utcákról — A megsebesült orgazda halállal vívódik a Rókus-kórházban

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Szombaton este háromnegyed tíz órakor véres esemény játszódott le az óbudai Béke-utca 5. számú ház egyik lakásában. Komoróczy Ferenc 18 esztendő autószerelőségét Ballaga Elemér ugyancsak autószerelőségét társával együtt felkereste a Béke-utca 5. számú házban lakó Szabó Pál mechanikust, akivel rövidebb idő óta ismeretségben állt.

Szabó Pál lakásában a három férfi között izgalmas szaváltás folyt le, amelynek során Komoróczy Ferenc kabátja zsebéből revolvert kapott elő és a fegyvert Szabó Pálra irányítva, elszűtötte.

A revolvergolyó Szabó Pált a mellén súlyosan megsebesítette. A mechanikus hangos jajkiáltással rogyott össze, a támadók pedig felszakították az ajtót és elszöktek. A revolverdörrenésre a házbeliek lettek figyelmesek, nyomban értesítették a mentőket, akik Szabó Pált életveszélyes állapotban a Rókus-kórházba szállították.

A rendőrség a revolveres merényletről jelentést tett a főkapitányság központi ügyeletének, ahol nyomban megindult a nyomozás és a detektív munkája 24 óra alatt nemcsak a revolveres merénylet részleteire derített világosságot, hanem ezzel kapcsolatosan

egy veszedelmes betörőbanda tagjait tették ártalmatlanná,

akik hosszú hónapok óta valóságos rémei voltak a budapesti autó- és kerékpártulajdonosoknak.

A nyomozással megbízott detektív elsősorban is kihallgatták a revolveres merénylet sebesültjének feleségét, Szabó Pálnét született Gera Erzsébetet, aki elmondotta, hogy férje Komoróczy Ferencel és Ballaga Elemérrel hónapok óta összeköttetésben állott, mert

Komoróczy és Ballaga állandóan motor- és egyéb alkatrészeket hoztak oda megvétel céljából.

Szombaton este, amikor a revolveres merénylet történt, Komoróczy és Ballaga újból felkeresték férjüket és követelték, hogy a nekik járó összeget, amelyet már hónapokkal előbb ígért kifizetni, azonnal adja át. Szabó Pál kijelentette, hogy nem tud fizetni, legyenek türelemmel. A két szerelő erre erőszakoskodni kezdett a lakásban, majd, amikor férje kiutasította őket, Komoróczy revolvert rántott s azt rásütötte a mechanikusra. A detektív Komoróczy Ferencet és Ballaga Elemért még vasárnap hajnalban elfogták s bebiztosították a rendőrségre. Többőrai vallatás után kiderült, hogy

a két szerelőség egy különösen megszervezett betörőbandának a tagjai.

Elmondották, hogy még három társukkal együtt mintegy félezerrel ezelőtt

összeszórtak arra, hogy az után váradkozó gazdátlan automobilokat, kerékpárokat, motorkerékpárokat ellopják.

Az ellopott járműveket azután szakszerűen séteszterelték és az alkatrészeket különböző orgazdák náál eladták.

Ilyen orgazdájuk volt nekik Szabó Pál is, aki egy ideig pontosan fizette a lopott alkatrészekért járó pénzeket, utóbb azonban adós maradt és emiatt keletkezett a lakásban a verekezés, amelynek során Komoróczy revolverrel rálőtt az orgazdára.

A két tolvaj szerelőségét heismerő vallomása után a detektív előállították vasárnap délelőtt a banda többi tagjait is. Ezek: Germán Sándor 22 éves gyárimunkás, Beczka Ferenc 20 esztendő bádógos és Koprana Sándor 18 esztendő szabósegéd. Továbbá ugyancsak a vasárnapi nap folyamán őrizetbe vették Szabó Pálnét és Gera Ferenc 28 éves segédmunkást. Mint utólag kiderült, Szabó Pálné született Gera Erzsébet testvérbátyjával, Gera Ferencel együtt, mint or-

KRISZTUS MEGSZEMÉLYESÍTŐJÉT ELITÉLTÉK.

Az oberamergaui Passziójátékok Krisztus megsebesítését: Lang Antont 2000 márkára büntetésre ítélte a munkásbírósg. Lang Antont a nyáron tartott passziójátékok alkalmával a páholjok bérlőtől kiszolgáltatási díjakat szedett be, azonban ezeket legnagyobb részben magának tartotta meg és személyzetének csak igen kis összeget jut-

gazda dolgozott a banda tagjai számára.

A bünszövetkezett tagjai elmondották, hogy a számításuk szerint körülbelül ötven autót, százötven kerékpárt, öt motorkerékpárt loptak el, mintegy hatvanezer pengő értékben.

A főkapitányság az ártalmatlanná tett autó- és biciklitolvajokat, valamint orgazdáikat a rendőrség letartóztatta. Szabó Pált egyelőre még nem lehetett kihallgatni, mert állapota igen súlyos.

Nickl Alfréd kedden nyújtja át a magyar külügyminisztérium válaszát a cseh követségnek

A kereskedelmi minisztériumban teljesen elkészültek a cseh-magyar kereskedelmi tárgyalás anyagával

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Nyolc nap választ el már csak attól, hogy a cseh-magyar kereskedelmi szerződés lejár és a csehek csak az elmúlt héten tartották érdemesnek, hogy választ adjanak a magyar kormánynak arra a több ízben hivatalos formában is elhangzott kijelentésére, hogy bármikor kész a kereskedelmi szerződés megújítására vonatkozó tárgyalások felvételére.

A csehek a nemzetközi szokások ellenére, még a szerződés lejárt előtt új örlési törvényt hoztak és ugyancsak a szerződés lejárt előtt emelték fel a listvámokat.

A kereskedelmi minisztériumban elkészült az az anyag, amelynek az alapján a tárgyalásokat, amelyekről még nincs eldöntve, hogy Budapesten, Prágában, vagy Genfben folynak-e le, megkezd-

hessék. Ennek az anyagnak a sarkpontja a cseh listvámra vonatkozik és ennek a sorsától függ az, hogy sikerül-e szerződéses viszonyt felújítani Magyarország és Csehország között, vagy pedig vámháborúra kerül a sor.

A külügyminisztériumban elkészült a válaszjegyzék, amelyet a cseh követnek a múlt héten átnyújtott és a kereskedelmi tárgyalások felvételére vonatkozó jegyzékre adnak.

Értesülésünk szerint Nickl Alfréd meghatalmazott miniszter, aki már Genfben részt vett ennek a kérdésnek a diplomáciai előkészítésében, vizsi el a magyar külügyminisztérium válaszát a cseh követségre.

Ugyancsak Nickl Alfréd vezeti a kereskedelmi minisztériumnak azt a szakdelegációját, amely a cseh delegációval tárgyal.

Éber Antal kedden Prágába utazik és megkezdi a tárgyalásokat a prágai kereskedelmi kamara elnökével

A prágai kereskedelmi és iparkamara elnöke a kamara legutóbbi teljes ülésén azt a kijelentést tette, hogy hajlandó a cseh-magyar kereskedelmi szerződés megújítását akadályozó nehézségek eliminálására megbeszéléseket folytatni.

A beszéd elhangzása után a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, Éber Antal sürgönyt intézett Prágába, amelyben közölte a prágai kamarával, hogy a budapesti kamara is kész a kooperációra.

A megbeszélések helyének és időpontjának megjelölését Éber Antal a prágai kamarára bizta. A prágai kamara válasza szombaton már meg is érkezett Budapestre és

sürgönyileg kérték a budapesti kamara vezetőit arra, hogy utazzanak Prágába.

Értesülésünk szerint Éber Antal elnök, Székács Antal alelnök és Székely Artúr titkár kíséretében kedden este utazik Prágába,

ahol megérkezésük után azonnal megkezdődnek a tárgyalások. Éber Antal teljes felkészülve utazik Prágába, azonban a tárgyalás menetére vonatkozóan a csehektől várnak bizonyos pozíciókat.

Éber Antal az utazás előtt érintkezésbe lépett Bud János kereskedelmi miniszterrel is és természetesen a minisztériummal összhangban képviseli a kamara is a magyar érdekeket.

A Felvidéken a népszámlálás során ezerszámmal sikkasztották el a magyarok ajánlócéduláit

Az angol alsóházban egy képviselő tiltakozott a cseh erőszakosságok ellen

Prága, december 8.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A népszámlálással kapcsolatban súlyos visszaélések történtek. Telepháza községben Pereusik görög katolikus lelkész, népszámlálási biztos,

nem az összeírásívbe írja be a magyar nemzetiségűek nemzetiségi adatait, hanem külön cédulára.

Tósnýárasdon Kozstina Vencel, volt légionista a népszámlálási biztos, aki egyáltalán nem tud magyarul. A tósnýárasdiak sürgős jogorvoslatot kérnek, mert a magyarul nem tudó biztos miatt a népszámlálás meghamisításának veszedelme fenyeget.

Vágsellyén Dolezsal János népszámlálási biztos, mikor Petró Ignác népszámlálási Petró távollétében

kijelentette, hogy a család tagjainak nemzetiségi magyar, ennek bejegyzését megtagadta, mert nekik tóthangzásu.

Később Petró Ignác hazaérkezett a fülkerest

Dolezsal biztos, aki azonban vonakodott öt magyarnak beírni.

Pozsonyban igen lassan folyik a népszámlálás, a népszámlálási biztos, különösen alkalmazzák a cselekedéknél, megtagadja a nemzetiség kikötését, hogy azt majd a jegyzői hivatalban fogják megtenni, ahová az illetőt beidéztek. Ilyen idézést azonban eddig még senkisésem kapott. Több esetben,

amikor a fél tót vidéken született, tiltakozása ellenére tótnak írták be, holott csak magyarul tud és annak vallja magát.

Sok félreértésre ad okot, hogy a biztosok legnagyobb része cseh nemzetiségű, magyarul nem beszél és németül is csak keveset tud.

Magyarsók és Szelöce községek lakossága száz százalékban magyar. Szelöce cigánynevezésében körülbelül 500 cigány él, akik 80 százalékban muzsikusok, 20 százalékuk csereskereskedéssel foglalkozik. Steiner szelöcei kereskedő, mint népszámlálási biztos, a nemzetiségi rovat kitöltésénél a felek tiltakozása ellenére a cigány nemzetiséget írta be. A cigá-

nyok követelték, hogy legalább úgy írják be, hogy magyar cigány, mert ők magyar muzsikusok. Azonban hiába volt minden panasz és így

a népszámlálási biztos jóvoltából 500 magyarral kevesebbet fog kimutatni a népszámlálási statisztika.

London, december 8.

Frederick Llewelyn Jones angol képviselő az alsóház mai ülésén a következő interpellációt terjesztette be:

„Felhívták-e a külügyminiszter ur figyelmét arra a tiltakozásra, amelyet a csehszlovák parlament magyar tagjai emeltek az ország magyar lakta területein fogatosított népszámlálás végrehajtási módjai ellen, minnek következtében

a magyarokat erőszakkal arra kényszerítették, hogy cseheknek vallják magukat

és felhívták-e a népszövetségi tanács figyelmét erre az incidensre, tekintettel azokra a kötelezettségekre, melyeket a kisebbségi szerződés Csehszlovákiára rótt?»

Henderson külügyminiszter a következőket válaszolta:

— A sajtóból értesültem, hogy a múlt héten Csehszlovákiában népszámlálást kellett tartani és hogy a magyar kisebbség petíciót intéz a népszövetséghez a népszámlálás végrehajtása ügyében, de mindeddig még nem kaptam semmiféle hivatalos megerősítést ezekre a jelentésekre.

— Az amerikai flotta felszerelése. Minf Washingtonból jelentik, Adams amerikai tengerészeti államtitkár a képviselőház elé terjesztette a jövő pénzügyi évre szóló építési programot. A 134.635.000 dollárral előirányzott terv szerint egy 10.000 tonnás, egy 7500 tonnás cirkálót, négy egyenként 1100 tonnás buvárhajót, egy 13.800 tonnás repülőgép anyahajót, tíz egyenként 1500 tonnás torpedórombolót és egy 1850 tonnás rombolóflottilla-vezérhajót fognak építeni.

— A lengyel konzul utója gázol. Máhrisch-Ostrauból jelentik: Az itteni lengyel konzulátus soffőrje, Wrobel vasárnap éjjel körül az oderfuri állomás felé vezető uton elgázolta Verlik építőmestert, aki sebesülésébe belehalt. A soffőr a sebesültet a kocsiába vette, hogy kórházba vigye. Amikor a kórház elé érte látta, hogy az áldozat meghalt, otthagya az autót, elmenekült s eddig még nem találták meg.

— Kelta sirok Tolnamegyében. Bonyhádról jelentik: Müller Henrik Szarad tolnamegyei község kisbírája földjén kelta korbeli igen gazdag sirra bukkan. A sirban sok bronzból és gyöngyből. A Nemzeti Múzeum még a tél beállta előtt ásatásokat készült végezteni. A község közelében már régebben is sok lelet került napvilágra, amelyek közül egy értékes kelta aranylelet a Nemzeti Múzeumban van elhelyezve.

— Szörnyű vérbosszu Nápolyban. Nápoly közelében szörnyűséges vérbosszu történt. Egy paraszt, aki meg akarta bosszulni fivérének egy évvel ezelőtt történt meggyilkolását, éjszaka felgyújtotta a szomszédja házat és a tűz megölte a gyilkossággal gyanúsított szomszéd feleségét és két fiát. A gyújtogatót elfogták. A rendőrség alig tudta megakadályozni, hogy a felbőszült tömeg meglincselje.

OROSZ KARIKATURA PILSUDSZKYRÓL.

A Moszkvában megjelenő „Izvestia” karikatúrát közölt Pilsudskyról, a lengyel diktátorról. A kép alatti szöveg: Pilsudsky minisztertanácsos

Kozma Miklós és Nadas József afférje

— Két levél és egy nyilatkozat —

Kozma Miklós, a Magyar Távirati Iroda és a Rádió Társaság elnök-igazgatója mult hét péntek-jén nyilatkozatot tett közzé a lapokban, amelyben előadja, hogy Nadas József a Távirati Iroda egyik tisztviselőjétől adatokat kért a Rádió Társaság és a Távirati Iroda működésére vonatkozólag, mert ezek ellen támadó cikket akar írni. Nadas József dr. ez alkalommal megemlítette volna, hogy egy ilyen támadó cikk abbahagyására is van mód, ahol cikkei megjelentek, «egy iparvállalatsoportól» 20.000 pengőt kapott volna.

Miután Nadas József dr.-nak nemcsak a Reggeli Ujság-ban, hanem másutt is jelent meg feltűnő keltő cikksorozata, Kozma Miklós nyilatkozatából pedig nem derült ki világosan, hogy melyik lapra vonatkoztatta Nadas József dr. állítólagos megjegyzését, a Reggeli Ujság felelős szerkesztője az ügy sürögös megvizsgálását kérte az Ujságíró-Egyesület fegyelmi tanácsától s egyben a következő levelet intézte Kozma Miklóshoz:

Méltóságos

leveldi Kozma Miklós miniszteri tanácsos urnak, a Magyar Távirati Iroda elnök-igazgatójának

Budapest.

Folyó évi december hó 4-én Méltóságod nyilatkozatot tett közzé, amely szerint Nadas József dr. azt a kijelentést tette volna, hogy az egyik magyarországi kartert ellen írott cikkét egy hétfői ujság abbahagyta, mert ezért ellentétet kapott. Arra kérem Méltóságodat, nyilatkozzék, hogy a vonatkozó hétfői lap a „Reggeli Ujság”-e és hogy van-e tudomása, hogy a „Reggeli Ujság” akármelyik kartertől, vagy bármilyen érdekeltségtől támadás abbahagyásáért ellenértéket kapott volna.

Budapest, 1930. december 6-án,

Kiváló tisztelettel

Kádár Lehel,

a „Reggeli Ujság” felelős szerkesztője.

Erre a levélre Kozma Miklós a következő választ adta:

Nagyságos

Kádár Lehel urnak,

a «Reggeli Ujság» felelős szerkesztőjének

Budapest.

Válaszolva e hó 6-án kelt soraira, megállapítom, hogy nyilatkozatom félreérthetetlen. Reprodukáltam dr. Nadas Józsefnek egy nyilatkozatát, amelyet a Magyar Távirati Iroda egyik főtisztviselője előtt tett, aki erre esküt tenni hajlandó.

En sem a «Reggeli Ujság»-ról, sem valamely kartertről kijelentést nem tettem és rólok semmit sem állítottam.

Budapest, 1930 december 6.

Kiváló tisztelettel

Kozma Miklós

miniszteri tanácsos,

a Magyar Távirati Iroda elnök-igazgatója.

A nyilatkozatban érintett Nadas József dr. a maga részéről a következő nyilatkozat közzétételét kéri a Reggeli Ujságtól:

Nadas József dr. nyilatkozata

„Két cselekményt ró terhemre Kozma Miklós: az egyik, hogy egy iparvállalattól pénzt fogadtam el, a másik, hogy a Távirati Iroda egyik tisztviselőjét hivatali kötelességének és a szolgálatadó vállalat iránt tartozó hűségnek megszegésére igyekeztem rábírn.

Ami az első vádat illeti.

Kozma Miklós az én számba adja azt a kijelentést, hogy egy iparvállalati csoporttól sikerült pénzt kapnom.

Elképzelhető-e józan ésszel, hogy ilyesmivel, ha igaz lenne, valaki eldicsekszik? Hisz ha a megtámadott vállalattól pénzt kaptam volna, azzal bizonyosan nem kérkedtem volna.

Ha pedig a lapvállalat kapott volna pénzt, hogy a támadást hagyja abba, akkor bizonyosan nem jelent volna meg cikksorozatom az első szótól az utolsóig, úgy, amint tényleg megjelent.

A Reggeli Ujság-ba összesen négy cikket írtam: mind a négy megjelent. Ezt Kozma megállapította volna, ha csak a Reggeli Ujság-ot átnézi. De nem nézte át.

A valóságban sem közvetlenül, sem közvetve soha semmiféle vállalattól, amelyet cikkeimben kritizáltam, semmiféle címen pénzt nem kértem és nem fogadtam el. Valótlán az egész nyilatkozat minden szava. Én nem hiszem, hogy Kozma Miklós bármelyik tisztviselője ilyen hazugságot felőlem állított. De ha mégis akadna egy magáról megelégedett ember, aki, akár mert kenyerét félti, akár bármi más okból vállalja ezt a tisztviselői Scharf Móríc szerepét és hamis vallomást tesz, ezzel még Kozma nem szabadulhat a vágalom terjesztésének következményeitől.

Harmanc éve vagyok ujságíró. Ebből az időből tizenkilenc évet töltöttem a Magyar Távirati Iroda kötelékében,

amelyet négy évig mint felelős szerkesztő vezettem, a háboru legválságosabb éveiben. Sokszáz cikket jelent meg, a legtöbb éles kritikai jellegű volt, de

soha cikkeim honoráriumán kívül egy fillért nem kértem és nem kaptam senkitől.

Honoráriumon az ujságíró normális díjazását soha meg nem haladta.

Nevezzen meg Kozma Miklós egyetlen egy vállalatot, vagy egyetlen egy embert, akitől én valaha egy fillért kértem, vagy elfogadtam volna. Ha egyet is meg tud nevezni, úgy én annak levonom a legmesszebbben konzekvenciáját. De viszont elvárom, hogyha súlyos vádját igazolni nem tudja, ő is vonja le alaptalan vádjának azt a legemlébb konzekvenciáját, amely minden tisztességes embert kötelez és mondjon le haladéktalanul pozíciójáról, amelyben egy percig sem ülhet, aki más alaptalanul, könnyelmű módon, nyilvánosan megrágalmaz.

Kozma vádját azok előtt, akik ujságírói működését ismerik, cáfolnom nem kell. A nyilatkozatban foglalt alaptalan rágalom miatt a bünvádi följelentést megtettem. Ugyancsak megtettem a feggymeli följelentést az Ujságírók Egyesületénél úgy Kozma, mint a Távirati Iroda felelős szerkesztője, Zimmer Ferenc ellen, mert az ujságírói etika megköveteli, hogy a felelős szerkesztő az ilyen súlyos vád alaposágáról meggyőződjék, mielőtt közzéteszi.

A bírósági tárgyaláson alkalma lesz Kozma Miklósnak és társainak bebizonyítani, kaptam-e és kitől akár egy fillért is támadó cikkek abbahagyásáért.

Ami a másik vádat illeti: hogy egyik tisztviselőjét hűségzegésre igyekeztem rábírn, arranéze csak azt jegyzem meg, hogy

a Rádótársaság, amelynek ügyeivel foglalkozni kívántam, nem terjesztette be a cég-hivatalhoz 1929-es mérlegét és így csak természetesen, hogy magánál a vállalatnál kívántam a gazdálkodás adatait megtudni.

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatról van szó, amelynek zárszámadása nem lehet titok.

Halló, halló... itt Rádió-Budapest: a következő műsorszám – a rádió-koncesszió!

Miért kell a posta-tarifát fölemelni, amikor a Rádió-Társaságnak havi 180.000 pengőt ad a posta ajándékba? A titkos rádió-szerződést le kell tenni a Ház asztalára

A rádióról szóló alábbi cikkem készen fektet a szerkesztőségben, amikor Kozma Miklós nyilatkozata megjelent. Természetesen, hogy a nyilatkozat az én rádiócikkemen semmit sem változtat és az eredeti szövegében tisztán a kérdés tárgyi vonatkozásait foglalkozva jelenik meg. Amint ahogy sohasem személyeskedem. Ha ma legnagyobb sajnálatomra személyes ügygel is kell foglalkoznom, arra egyedül Kozma nyilatkozata kényszerít.

Dr. Nadas József.

Hasztalan volt a magyar gazdasági élet legkülönbözőbb ágainak minden tiltakozása: a kormány felemelte a posta tarifáját az egész vonalon. Ezzel természetesen jelentékenyen megrágtott mindent, ahelyett, hogy elősegítette volna az árak csökkentését.

Ez a postadrágítás annál kinosabban érinti az adófizető közönséget, mert a posta üzeme ma sem jár veszteséggel és így tarifaemelésre a posta miatt nem volt szükség, másrészt, mert tudvalevő, hogy

a posta jövedelmének jelentékeny részét a kormány egy magánársaság számára elvonja,

anélkül, hogy erre a legkisebb szükség volna.

A rádiókoncesszióról van szó.

Magyarországon ma kerekén 300.000 rádióelőfizető van. Havonként és fejenként 2.40 pengő az előfizetési díj, ugyhogy a posta havi bevétele a rádióból 720.000 pengő volna. Ennyi volna, ha a kormány nem biztosította volna a Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt.-nak azt a példátlanul álló monopóliumot, hogy a rádióbevételek 50 százaléka őt illeti.

A postát terhelő a rádióüzem lebonyolításával járó minden befektetés és költség,

kivéve a leadóhelyiséget (stúdió) és a rádióműsor költségét.

Hogy itt magánársaságról van szó, az kitűnik a Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt. igazgatóságának összeállításából, amelynek tagjai a következők:

Kolossváry Endre (elnök), leveldi vitéz Kozma Miklós (alelnök), dr. Okolicsányi Zoltán, Szóts Ernő, dr. Wünscher Frigyes, dr. Havel Béla, Láng József, dr. Lázár Andor, Kol Ferenc. A hatlagu felügyelőbizottság elnöke: Dr. Karch Kristóf.

Ebből a névsorból láthatjuk, hogy nem hivatalos intézményről, hanem teljesen magánvállalkozásról van szó.

Csupán Kol Ferenc helyettes államtitkár, a kormány megbízottja a vállalat igazgatóságában, azzal a megbízással, hogy a vállalat ügymenetét ellenőrizze.

És itt nyomban rá kell mutatnom arra a súlyos hibára, hogy azoknál az intézményeknél,

Ezeknek az adatoknak közlése sem a hűség, sem a hivatali kötelesség megszegésének nem mondható és így szó sem lehet arról, hogy ezeknek megszegésére igyekeztem rábírn Kozma tisztviselőjét. Azt Kozma maga sem állítja, hogy tisztviselőjének valami jutalmat adtam, vagy ígértet volna.

Az ujságíróknak közérdekű tevékenysége során, nemcsak joga, hanem kötelességei is minden rendelkezésreálló módon ellenőrizni. Eppen az ujságírói etika kötelezi őt erre.

A nyilatkozat tendenciája igen átlátszó. Engem meg kell féltetni, vagy ha ez nem sikerül, legalább a cikke hatását kell tompítani. A kísérlet nem sikerült. A cikk a Reggeli Ujság szerkesztőjének bizalmából megjelenik.

De nem volt még rá példa, hogy valaki preventív nyilatkozatokat tegyen egy meg nem jelent cikkre. De nem is értem: miért ez a nagy ijedtség? Cikkeim tartalmaért nekem kell felelnem. Ha valótlanokat írok, megbüntetnek, ha pedig valót írok, amint ahogy soha életemben mást nem írtam, ugys hiába való minden handa-bandázs. Az igazság ereje feltarthatatlanul keresztütlőri magát minden mesterséges akadályon. Engem erőszakkal el lehet némitani, de az igazság szava örök marad.

Aki közfunkciót végez, aki közpénzeket kezel, annak a kritikát ki kell bírnia.

Ki másnak volna joga erre a kritikára, mint az ujságíróknak, aki az adófizető polgárok panaszaiknak ad hangot. Egyetlen előfeltétel, hogy állításai igazak legyenek. De eleve,

a kritika jogát rágalomokkal elzárni,

igen aggasztó és velem szemben, amíg akad lap, amely nem ijed meg és helyt ad kritikámnak, tel-

jesen hiu kísérlet.

Azt mondja Kozma a nyilatkozatában, hogy

ötven támadás érte,

amelyért a bíróságnál keresett elégtételt. Az én tizenkilenc éves táviratirodai működésem alatt egyetlenegy támadás sem érte sem a vállalatot, sem engem.

Kozma Miklósnak arra a kitételére, hogy én „állítólagos” hírlapíró vagyok, válaszul ehelyütt csak arra emlékeztetem, hogy amikor tíz évvel ezelőtt a Távirati Irodához került egy jóhiszemű ujságíró kollégám ismételt felkérésére és inszisztálására,

én ismerttettem meg Kozma Miklóssal a hírszolgálat legemlébb fogalmait.

Igaz, hogy hálából kitarak állásomból és üldöznek, ahol tudnak. Én tíz év óta tapasztalataim alapján azok közé tartozom, akik legjobban meg tudják bírálni Kozmák működését.

Azt a pénzparzslást, amely a mai féléhivatalos hírszolgálat jár és amely nem a mai megsonkított Magyarország, hanem a világ leggazdagabb országának anyagi erejét is meghaladja.

Ha ezt a hírszolgálatot dicsérem, biztosan nem volnék „állítólagos” hírlapíró. Én azonban meggyőződésem ellenére és az igazság rovására még akkor sem hallgatok el a kritikát, ha Kozmák szerint életem végéig „állítólagos” hírlapíró maradok.

Dr. Nadas József.

Az ügy a bíróság és az Ujságíró Egyesület előtt fekszik. Amíg ott befejezést nem nyert, további nyilatkozatoknak helyét nem látjuk.

Amelyeknek igazgatóságába a kormány egy-egy megbízottját delegálja, az ilyen köztisztviselők igazgatósági tantiémek kapnak ezektől a vállalatoktól.

A tisztviselők egyéni tisztességéhez természetesen szó se fér, de

magábanvéve anomália, hogy az a tisztviselő, akinek ellenőrző szerepet kell valahol betöltenie, ugyanattól a vállalattól bármilyen címen honoráriumot fogadjon el.

A tisztviselő fizetést kap s ahová a kormány állítja, ott tartozik legjobb tudása szerint munkáját elvégezni, anélkül, hogy bárki mástól fizetést elfogadna.

A másik kifogás, ami itt felmerül, hogy nyugalmazott köztisztviselők fizetése állást vállaltassanak ugyanakkor, amikor a társadalomnak és a kormánynak egyaránt nagy gondja, hogy a sokezer munkanélküli családfenntartót egy munkához és egy jövedelemhez juttassa.

Ez a megjegyzésünk vonatkozik Kolozsváry Endre nyugalmazott államtitkára.

Havi 180.000 pengő tiszta haszon

Egyelőre nem kívánok bővebb részletekbe belemenni, csak egy ténny szögezek le: a rádióműsor átlagos havi kiadása 180.000 pengő. Mint-hogy pedig a rádiótársaság 360.000 pengőt kap havonta,

megmarad tisztán 180.000 pengő.

Ez az az összeg, amelyet a kormány a posta jövedelméből a rádiótársaságnak juttat, holott ez természetesen a postát és így végeredményben a postát fenntartó adófizető közönséget illetné.

Arra sem terjeszkedem most ki, hogy mennyi ben állja meg a rádióműsor a kritikát,

bár egy nemrégiben lefolyt bírósági tárgyaláson igen komoly és mértékadó szakértői vallomások szerint a rádió műsora egyáltalában nem áll a helyzet magaslatán.

De itt most másról van szó.

Itt egy koncesszióról van szó, amelyet a kormány egy magánvállalatnak adott, az adófizető közönségnek a megterhelésével ugyanakkor, amikor más országokban a rádió igen tekintélyes jövedelmet jelent az adófizetők javára.

A magyar rádió 67.000 pengő adót fizet, az osztrák 1.750.000 pengőt

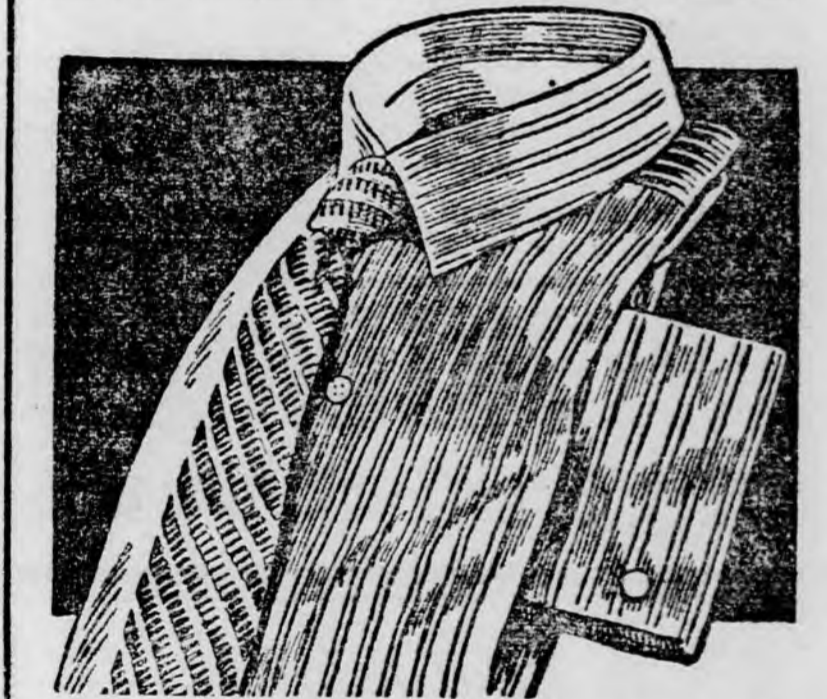
A magyar rádiótársaság kerekén 90.000 pengő nyereséget mutat ki, míg az osztrák rádiótársaság 290.000 schilling, vagyis majdnem háromszor akkora nyereséget számol el.

Még szembeötlőbb a gazdálkodás a rádió terén az adóban. Mert míg

a magyar rádiótársaság saját kimutatása szerint adóban és illetékben az utolsó esztendőre összesen 67.000 pengőt fizetett, addig az osztrák rádiótársaság 2.180.000 schillinget fizetett e címen.

Már pedig az osztrák társaság bruttó bevétele kisebb, mint a magyar társaságé, mert hiszen a magyar rádió évi bruttó bevétele 300.000 előfizető mellett a 2.40 pengő,

kezeke. 8 és félmillió pengő.

Gros Roman S. A.

Franciaország egyik legelső anyag gyárosától 6994 méter finomszintartó, szolidan mintázott ingkalmét potom olcsó áron sikerült megvennünk.

Ezen inganyagokat a legsürgősebben feldolgoztattuk, hogy azokat még a karácsonyi ünnepek előtt vevőközönségünknek felajánlhasuk.

Tökéletes szabásról és kifogástalan kivitelről gondoskodtunk, ennek dacára az ing ára két darab külön gallérral csak

5.50

Tekintettel a koriátolt mennyiségre, egy-egy vevőnknek 3 darabnál többet nem szolgálhatunk ki.

FENYVES

Calvin-tér 7
Andrássy-ut 4
Vámház-körút 3
Postán, utanvétellel bérmentve számítunk

osztrák rádió műsora nem rosszabb, mint a magyar.

Miért titkolóznak a koncesszióval?

Erről a koncesszióról uton-útfélen sok szó esik és a legvadabb kombinációkat termeli ki az a titkolózás, amellyel a kormány közegei ezt a koncessziót körülveszik.

Az adófizető megkövetelheti, hogy közpénzekből fenntartott vállalatok jövedelmeit az utolsó fillérig nyilvánosan elszámolják.

Senki se ütközik meg azon, ha a kormány külpolitikai kérdésekben nem számol be nyilvánosan minden lépéséről, mert hisz a legtöbb esetben szükség van bizalmas tárgyalásokra.

Hogy azonban egy tisztán gazdasági jellegű intézmény, mint a postának egy-egy megállapodását valamely magántársasággal, mint a jelen esetben a rádió-társasággal titokban tartásák, az a legnagyobb képtelenség és beleütközik a legegyszerűbb alkotmányjogi szabályokba.

A közpénzek elszámolása nyilvános. Itt nem lehet rejtvegni való!

A kormány adhat monopóliumokat, adhat koncessziókat és privilégiumokat, ha arra közérdekből szükség van. Ez egészen természetes. Ott a sómonopolium, a gyufamonopolium, ott vannak a különböző koncessziók.

A gyufamonopolium, amely ugyancsak nem valami szerencsés megoldása a gyufakérdésnek és amely még soká nem jut nyugvópontra, bizonyos ellenszolgáltatásokat jelentett a magyar közgazdaság javára, habár ezek az ellenszolgáltatások egyáltalában nem állanak arányban azzal az óriási haszonnal, amit a kintinó Krueger és Toll és a gyufa drágítása révén a magyar adófizetőkől kiprésel.

De legalább tudtuk, hogy miről van szó és módjában állt a parlamentnek a kérdéshez hozzászólni.

A rádiókoncessziót azonban mind a mai napig a nagy nyilvánosság nem ismeri, holott annak nyilvánosságra hozatala a kormány legtermészetesebb kötelessége.

Tuldrága a félhivatalos hírszolgálat

Arra hivatkoznak, hogy a rádiókoncesszió ellenszolgáltatása a Magyar Távirati Iroda hírszolgálatának lebonyolítása.

A félhivatalos hírszolgálati irodákat a kormányok mindenütt támogatják. Ez természetes, mert hisz a kormányoknak szüksége van a hivatalos hírszolgálat megbízható lebonyolítására.

Ennek a hírszolgálati szervnek azonban nem szabad olyan aránytalan áldozatot igényelnie

MODERN BUTOR SZALON
Állandó kiállítás. Rendkívül előnyös fizetési feltételek * VII, Üllői-ut 14

A zsidókérdés mint regénytéma

Beszélgés Gersonék körül

Szin: az urihölgy szalonja. Szerzők: az urihölgy és a kritikikus.

A KRITIKUS (tűnődve): Olvasni valót ajánl-e? ... (Elgondolkozik, majd hirtelen.) Ismeri Zsolt Bélyt?

AZ URIHÖLGY (nauv őszinteséggel): Zsolt Bély. Ismerős neve van. Sok könyvet írt?

A KRITIKUS: Könyve nincs sok, bár sokat írt. Még egészen fiatal író. (Nagylelkűen.) Beírem, ha elolvassa az utolsó regényét.

AZ URIHÖLGY (odaadva): Elolvasom. Mi a címe?

A KRITIKUS: „Gerson és neje”.

AZ URIHÖLGY (minden ok nélkül): Á! (hátra dől a dívanyán.) Mondjon róla valamit.

A KRITIKUS (készenlétlenül, de később belejön): Talán azzal kezdődik, ami a legkonzenzesebb benne: rendkívül érdekes olvasmány. Nem fogja tudni letenni a kezéből. Ha este kezd hozzá, hajnalig fogja égetni a villanyt, nem fog aludni tudni és másnap migrénje lesz.

AZ URIHÖLGY: Nem valami biztató. És miért?

A KRITIKUS: Mert a könyv kegyetlenül brutális. Írója erőszakkal forgatja az olvasó fejét abba az irányba, amerre az magától soha nem nézne s kényszeríti, hogy olyannak lássa a világot, amilyen. Ezt az esztetikuskok úgy hívják: elhízható erő.

AZ URIHÖLGY (gyanakodva): Proletárokról szól?

A KRITIKUS: Nem. Kispolgári regény. Ez magában is érdem, hiszen olyan kevés írónk csejget be a partájok lakásába.

AZ URIHÖLGY (megkönnyedülve): Gersonék tehát...

A KRITIKUS: Gersonék a Visegrádi-utcában laknak. Fiatal házaspár. Gerson ur, a férj, a Kelenföldi Kenderfőgyár cégezetője. A vezérigazgató jobbkeze. Felesége született Wlissingen Elly. Apósa: néhai lovag Wlissingen Richárd ezredes, a bulankai hős, elesett a világháborúban.

Anyósa: őzvegy lovag Wlissingen Richárdné, kuki és klasztrici Klavács Emília azonban élet-

közpénzekből, mint ahogy ez ezidőszerint nálunk történik.

Hisz a Nagy Monarchia idején, amikor 63 magyar vármegye adójából fedeztük az államháztartás kiadásait,

a békebeli Magyar Távirati Iroda havonként mond és ird 500 korona szubvenciót kapott a kormánytól.

Ezért az összegért köteles volt az összes félhivatalos információkat és tudósításokat lebonyolítani. Még pedig nemcsak a magyar minisztériumok, hanem a bécsi közös minisztériumok számára is. Szabad-e ma, az ezer sebből vérző, megcsontított Magyarország alig vegetáló adófizetőit azzal a horrorbilis költséggel megterhelni, amelyre a mai félhivatalos szolgálat jár?

Közpénzekből verzenye a kormány az adózókkal

Amikor itt-ott megszólalt egy hang a rádió jövedelmének helytelen kezelése miatt, azt vágták oda, hogy kétszáz existenciáról van szó. Hát közszönöm az olyan gazdálkodást, amely az egyik oldalán kétszáz existenciának biztosít kenyeret és a másik oldalán több ezer családot foszt meg a megélhetés lehetőségétől. A mai félhivatalos ugyanis nem szorítokzik tulajdonképeni feladatára: a félhivatalos hírszolgálat lebonyolítására,

hanem olyan vállalatokat létesített és tart fenn, amelyek teljesen távol esnek szerepkörétől.

Hogy csak kettőt említsék a sok közül: ott a Magyar Hirdető Iroda és a nyomdávállalat. Mi szükség volt arra, hogy a félhivatalos ezeket a vállalatokat felállítsa, amikor jól tudjuk, hogy a hosszú évtizedek óta fennálló nyomdávállalatok és hirdetőirodák is alig tudják alkalmazottaikat foglalkoztatni és a legszükségesebb üzemköltséget előteremteni.

Vagy mi szükség van arra, hogy a hivatalos hirdetésekbe a Magyar Hirdető Iroda Rt. beleékelődjék és a régi hirdetőorgánumoktól a jövedelem egy részét a közvetítési díj címén felesleges módon elvonja és amazoknak jödelmet csökkentse.

Mi szükség van arra, hogy rég fennálló nyomdávállalatokkal a kormány félhivatalosa versenyezzon, holott a dolog természetében fekszik, hogy a magánvállalkozásu nyomdákkal szemben a kormány félhivatalosának nyomdája előnyösebb helyzetben van.

De az a legkülönösebb a dologban, hogy a rádió-társaság egész befektetését közpénzekben végezte, mert közpénzekből kapott kölcsönt, abból rendezkedett be, azt törleszti igen kedvező kamuffeltételek mellett hosszú lejáratra és így tulajdonképpen

az adózók pénzéből csinál a kormány konkurrenciát maguknak az adófizetőknek.

Márpedig a rádió-társaság és a kormány félhivatalosa egy- és ugyanaz az érdekeltiség.

Nyilvánosságra kell hozni a rádiókoncessziót

A képviselőház minden tagját is súlyos mulasztás terheli, hogy a rádióengedély kérdését rég nem tette már szóvá és a választóközönség joggal elvárja, hogy a képviselők, akik választáskor oly sok szépet és jót ígértek, a legsürgősebben követelni fogják a rádiókoncesszió ismertetését és ennek a súlyos engedélyokiratnak azonnali megszüntetését. A rádió jövedelme nem lehet másé mint aki az ország terhére viseli: a magyar adófizető polgáré!

Dr. Nadas József.

Háromszáz ember vizbefult egy gőzhajó elsüllyedésénél a japán tengeren

Szörnyű hajószerencsétlenség a francia partokon

London, december 7.

A Reggeli Ujság tudósítójától.

A British United Press hankau jelentése szerint a Sien-Tao gőzhajó nagy viharban Hankau és Sang-Csa között elsüllyedt. Az utasok és a személyzet — több mint háromszáz személy — a vízbe fulladt, mindössze talán öt embert sikerült megmenteni. Egyelőre még nem tudják, hogy európai utasok is voltak-e a hajón. A süllyedő hajón természetesen szörnyű pánik támadt. Részletek eddig nem érkeztek Európába.

Párizs, december 8.

A Havas-Irodához Lorientből érkezett két jelentés szerint a Houat-sziget közelében, a Belle Isle mellett az Artiglio nevű olasz gőzös

felrobbant és elsüllyedt. A legénység közül 14 ember életét vesztette.

A szerencsétlenség színhelyén két buvár holttestét is találták.

Az Artiglio az egyik jelentés szerint egy tengeralattjáró roncsának kiemeléseivel volt elfoglalva. A másik hír szerint az olasz gőzös a La Florence a háboruban elsüllyesztett teherszállító hajó roncsa fölött süllyedt el. A La Florence állítólag municióval volt megrakva.

A Rostro nevű olasz gőzös a szerencsétlenség pillanatában az Artiglio közelében volt, úgyhogy a legénység közül hetet, akik egyébként megsérültek, meg tudott menteni. A sebesülteket a Belle Isle szigetén fekvő Palais helyiség kórházába szállították.

Öt halálos ítéletet hoztak az orosz kémkedési perben

A halálraítéltek kegyelmet kértek

Varsó, december 8.

A Reggeli Ujság tudósítójától.

Az orosz mérnökök kémkedési bűnperében a szovjet legfelsőbb törvényeszk 36 órá tanácskozás után tegnap kihirdette az ítéletét. Öt halálos ítéletet hozott és golyóáltali halálra ítélte az összeesküvés értelmi szervezőjét és vezérét Ramsin Leonidot, a moszkvai technikai főiskolai 43 éves professzorát. Golyóáltali halálra ítélte Laricsev Viktor mérnököt, Csernovszki Miklós főiskolai professzort, Fedotov Sándor főiskolai professzort és Tallinog Ivánt, a hadirepülőakadémia professzorát.

Odski, Sitnin és Kuprianov vádlottak 10—10 évi fegyházat kaptak. Az ítélet azonnal jogerőre lépett. Az öt halálos ítélet kihirdetésekor

Laricsev vádlott összeesett.

Az ítéletkihirdetés után a hallgatóság az internationalét énekelte és megéjlenzte a bíróságot. A halálraítéltek védői kegyelmi kérvényt adtak be Kalininhez, a végrehajtóbizottság elnökéhez.

Az ítéletet tíz évi fegyházra változtatták

Moszkva, december 8.

A Szovjetunió központi végrehajtóbizottságának elnöksége hétfőn foglalkozott a halálra ítélt Ramsin és négy társa védőjének kegyelmi kérvényével. Az elnökség Kallinin elnök rövid beszéde után elfogadta a kegyelmi kérvényt és az öt vádlott büntetését tíz évi fegyházbüntetésre változtatta. Ezenkívül az elítéltek öt évre elvesztik polgári

jogaikat. Az indoklás kimondja, hogy az elítéltek azért nyertek kegyelmet, mert tettüket beismerték, s maguk is segédkeztek a szovjetellenes szervezet teljes leleplezésében. Azonkívül a belpolitikai helyzet oly szilárd, hogy megengedhető az elítéltek megkegyelmezése.

Tulhalmozott raktárról IRÓGÉPEK eladás csere kölcsönzés POLYGNON rendkívül kedvező áron V. Alkotmány-utca 16. sz. Automatá 173-75 Címre — névre ügyelni sziveskedjék

Butor 50 háló... P 400-40 30 ebedől... P 500-40 Urizsobák, kombinált-szobák. Részletre is. PÁRTOS, VI. Andrassy-út 52 (Bejártat 50706-u. sarok)

Ritka olvasóhoz jut, ha elolvassa a BORSSZEM JANKÓ. MOLNÁR JENŐ lapját. Ára 50 fillér Kapható az árusoknál

Fürdőház, gyanakodó, mosdók. Állás gyári hibával BALINT-nél, IV., Magyar uca 1. szám (Kossuth Lajos uca sarok). Telefon 853-10

ben van még, sőt nagyon is. Az összeomlást követő esztendőik társadalmi mozgalmában igen élénk szerepet játszott. Az új házaspár anyagi sziuációja kifogástalan. Am nem arról van szó, hanem arról, ami a külszin mögött van. Hogyan jön létre egy ilyen pesti házasság s mi van a házafelek kényszeredetten kifogástalan magatartása mögött. Az író visszagombolyítja életüket addig a pontig, ahol sorsuk először keresztelte egymást s azon is túl, életük első alapvető élményéig. De nem a regény technikáját akarom ismertetni, ami különben briliáns, hanem a meséjét. Ez a maga rendkívülségében is szimptomatikus. Egy újdonsült házaspárról van szó tehát s arról, hogyan kerültek össze. A férj — zsidó. Minden legális aljasságra kapható, törtető fiatalember és becsületes hivatalnok. Itt áll előtünk kulturális kimosakodottságában. De idegenben ott nyugtalanodik az «örökölt tisztátalanság» viszlógó érzése, amit egy hordoz magában, mint a néger a fékességét. Származását a legszivesebben letagadná. Nem is annyira a zsidóságot, mint a mult nyomorúságait. De ha erre sor kerül, ónvád mardossa s felsír benne a nosztalgia az elvesztett otthon lomposága és bűze után.

Ez az ambiciózus és buta zsidó holmi hirtelen és kusza indulat hatása alatt (ez a rendkívül világos regény egyetlen hamályos momentuma) sértett hiszágából, vagy másért megkéri Wlissingen Elly kezét. A házasság létrejön s kezdetét veszi a kellőképpen előkészített komédia.

Nézzé most Ellyt, ezt a Wlissingen-lányt, a maga mozdulatlan egykedvűségében, a bulankai hős lányát, a Kelenföldi Kenderfőgyár Gerson mellé beosztott tisztviselőnőjét, amint az iroda ablakán át kibámál a salakdombról Vizszinkék szeméből intelligenciára, temperamentumra követezteni nem lehet. Fagyas aláját a zárdá rideg levegője, kérelhetetlen kasztógóg lengi körül.

Gerson látogatást tesz menyasszonya otthonában. Milyen sivár és máskép idegen az, mint az ő hajdani otthona! Még a két egyformán rendetlen lakás is világnézetit harcban áll egymással. Ott összecsukható vaságy, stockedi lavourral, halózási évforduló naplára a falon, izedszűcszrag és fűlledt melegség, emitt elutasító ecetszag, szarvasagancs és fegyvergyűjtemény. Gerson nem az az ember, akit külsőségek elriasztanak; nem az

az ember, akit egy-két elkedvetlenítő körülmény letérit az utjáról. Megy előre, amerre tartott, bár egyre hitetlenebbül, bár érzi, hogy Ellyhez semmi köze, hogy örökké idegenek maradnak egymás irányában, meg, bár Elly félreérthetetlenül értésére adja irányában érzett testi és lelki averzióját... Az esküvő megtörténik.

AZ URIHÖLGY: Álljon meg az Istenért... Ez az életben nem fordulhat elő.

A KRITIKUS: Először is előfordulhat, másodsor Zsolt Béla el tudja hitetni. Eppen ebben van az ereje. Egy másba gyűrődő apró hullámokkal ábrázoló ur sógornőjéért, akit elhaláztat az orra elől (hányszor bünteti magát az ember, abban a hitben, hogy máson áll bosszút:) — részben Ohrenstein miatt. Gerson minden cselekedetének Ohrenstein, a vezérigazgató a mértéke. Ez az Ohrenstein mítikus figura. Most elárulok magának valamit, amit kevesen tudnak. A zsidó, amilyen destruktív, olyan fanatikus tekintélytisztelő. Ne felejtse el, hogy Jehovát a zsidók kreálták s hogy önértéktényüknek szükségesszerű korrelátuma a hatalom. Gerson attól fél, hogy a mindenható Ohrenstein megbizhatatlan embernek tartaná, ha felbontaná az eljegyzést. Hogy pedig Elly? Elly becsületesen lázong, de harmincéves mult és utjában áll a mamának. A mama szabad örökben jónő. Felejtethetetlen figura. Ő mondja a döntő érvet: köztudomásu, hogy a zsidó férjek a leggyöngédebbek és a legönfeláldozóbbak.

AZ URIHÖLGY: (sójajt) Nagyon szomorú regény lehet.

A KRITIKUS: Ellenkezőleg. Nagyon mulatságos regény. A naturalista technika nem alkalmas nagy tragédiák ábrázolására. Hanem igen kitűnő agitációs eszköz.

AZ URIHÖLGY: Milyen cél érdekében?

A KRITIKUS: Azt kérde, hogy miért íródott meg a regény? Hm. A leleplezés kedvéért. Az írónak vannak élményei és megfigyelései, amelyekről szabadulni akar. Vannak szimpátiái és

averziói. Ezenfelül Zsolt Béla kitűnően ismeri az elszegényedett urisztály úres gesztusait és a zsidó családi élet konok konzervatívizmusát. Ennek a milliónek külsőségeit, levegőjét halálos biztonsággal érzékelteti. A butorokat, az emberek intim testi szokásait. Olyan aprólékos technikával, mint a hollandus piktorok. De gyűlöli a meddő frázisokat s ez adja a regény legjobb értelmét.

A könyv absztrakt témája a zsidókérdés. Hogy elcsépelet téma? Lehet. Zsolt Béla új oldaláról mutat rá. Nem a keresztények csinálnak belőle nagy dolgot mondja ő, hanem a zsidók. A zsidókérdés a keresztények oldaláról nézve csak egy gazdasági harc hatásos fegyvere s nem több; a zsidókra nyugtalanító injekcióként hat. Itt van Ohrenstein, aki üzleti józanága ellenére bedől a megvesztegető ideológiának s megítéztelének érzi vállalatára, hogy állást nyújthat a bulankai hős lányának. Gerson egy pillanatra sem téveszt jóllát minden amoralitást. De mert Zsolt mindenekelett igazságra törekszik, egyenletesen osztja el a fényt és az árnyékok. A törtető zsidó semmivel sem rokonszenvesebb figura, mint a hadjáróval számlájára jósolgató keresztény mama s az éles elemzés után végre napvilágra kerül, ami közös bennük: a kispolgáriság. Ez az, amit Zsolt tul a keresztény és zsidó mesterséges antitézisén személyesen gyűlöli, ez az, amit felmutat, ahol in flagranti ért. S mert ez a regény kispolgári regény, hát nem is végződhetik rosszul. Mikor a férj és a feleség Ohrensteinék villájában uszonnázik, aznap s legalább ott, a kispolgári hiúságok közös örömeiben a férj jennártás nélkül, az asszony mereven és jennártósal (mert erről sohasem tesz le) boldognak érz magat.

AZ URIHÖLGY: Nagyon érdekes. S mi a tanulság?

A KRITIKUS (gungosan): A tanulság? Az, mint mindig a középben van, ez esetben a regény két-százhatodik oldalán:

»Igy találkoztott és ömlött össze két ellentétes égtájról eredő folyó — és holnap már senki sem tudja megállapítani, hogy eredetileg melyik volt az iszap és a kavics és a hulladék, amit közösen sodornak a közös mederben s melyikük melyik csonkját hozta magával olyan eszüknek és érzésüknek, amelyek sohasem voltak egézek.»

Németh Andor.

Egy lépéssel sem haladt előbbre a Városi Színház válságának megoldása

A kiküldött bizottság két részre szakadt a szanálás kérdésében — Az üzemigazgatóság tovább folytatja céltalan tárgyalásait — Éheznek a színészek

A Reggeli Ujság tudósítójától. — A Városi Színház válsága kezd kulturbotránnyá dagadni. Négy hete annak, hogy az éhező társulat egy elkeseredett gesztusa a nyilvánosság elé lökte a maga nyomorúságát, azóta — láthatóan — egy szemernyivel sem jutott előbbre a válság megoldása. Még mindig éhes színészek ágálnak a színpadon, a klárinétos korgó gyomorral fújja a város színházának orkeszterében, a munkások fizetés nélkül dolgoznak a kulisszák mögött.

Vizsgálatok folynak — titokban, bizottság dolgozik, üzemigazgatóság tárgyal, vállalkozók bukkannak fel és tűnnek el, de mindez titokzatos csendben, a nyilvánosság ellenőrzése nélkül.

Sipőcz Jenő dr. polgármester nyomban a sztrájk kirobbanása után bizottságot küldött ki a régi rezsim ügyvitelének átvizsgálására, továbbá a megbízással, hogy a Harrer Ferenc nyugalmazott alpolgármesterből, Csilléry András dr.-ból és Bánóczy Lászlóból álló bizottság tegyen javaslatot a jövőre vonatkozóan. Teljes három héttig dolgoztak ezek az urak, de a polgármesteren kívül senki sem tudja, hogy mit végeztek. A polgármester is csak szerda óta nyert tájékozást, mert a bizottság írásos jelentését ezen a napon nyújtotta át neki Harrer Ferenc dr.

Beszéltünk Harrer Ferenc dr.-ral, aki mindössze ennyit mondott: — Megvizsgáltuk a régi bérlet gazdálkodását és megállapítottuk, hogy a színház állandó túlterhelés mellett dolgozott és így nem prosperálhatott.

Jelentésünkben rámutattunk az összes bajokra és megjelöltük az orvoslás módját is. Véleményünk szerint azonnal tabula rasát kell csinálni, a nyílt pályázatot kiírni és az új bérlet minden tehertől mentesen beiktatni az új igazgatói székbe. Megjegyzem, hogy a végkonklúzióban csak Csilléry András dr. bizottsági tag volt velem, mert Bánóczy László, aki a régi bajok megállapítása körül egy nézetet vallott velünk, az orvoslást más módon kívánja és ezért külön jelentésben fog beszámolni a polgármester urnak.

Bánóczy László dr., akit a különvéleményre vonatkozóan megkérdeztünk, megerősítette, hogy ő a szanálás tekintetében külön utakon jár. — Nem tartom praktikusnak Harrer Ferenc dr. és Csilléry András dr. javaslatát, mert a tabula rasa túlságosan nagy terheket róna a városra. Külön véleményemet még nem adtam át a polgármester urnak, ezért bővebben nem nyilatkozhatom.

Sipőcz Jenő dr. polgármester előtt ezekután a kiküldött bizottság két javaslata fog felelni, amelyet ő a törvényhatósági tanács elé visz. A harmadik javaslat az üzemigazgatóság propositiója. Ez a testület nem nézve se jobbra, se balra, megalkotta a maga véleményét a színház szanálásáról, föltámasztotta a maga, józan kereskedői megfontolással elfogadhatatlan föltételeit és jelentkezésre hívta föl a színházra pályázókat. Amint ismeretes, négyen jelentkeztek: Kardo Géza, debreceni, Kürthy György szegedi igazgató, Bródy István és Ferenczy Károly. Az elfogadhatatlan feltételek hallatára három pályázó egyszerűen háttal fordított az üzemigazgatóságnak, a porondon Ferenczy Károly maradt, aki lehet jó színész, de gazdasági kérdésekben bizonyára teljesen járatlan, ám a direktorságra tűzőn-vizen keresztül vállalkozó férfiú. Az üzemigazgatóság — nem lévén más pályázó —, őt deklarálta győztesnek. A wal-koverben beérkezett pályázó anyagi nyugalommal vállalt olyan összegeket, amelyeknek hallatára az embernek égnek áll a haja. Fedezetként felmutatta a Stux-bankház hatvanezer pengőről szóló garancialevelét és Bugyi Antal dr. részéről rendelkezésére bocsátott negyvenezer pengőről szóló takarékkönyvet.

Az érdekes testület — bár csaknem háromszoros kötelezettségről volt szó, nem beszélve a szükséges forgótőkéről —, nagy megnyugvással vette tudomásul az ajánlatot és közölte Ferenczy Károlylyal, hogy nagylelkű ajánlatát a törvényhatósági tanács elé terjesztje azaz, hogy csak ő és senki más hivatott a színház megmentésére.

Közben az történt, hogy Bugyi Antal dr., aki gazdasági kérdésekben verzátus ember, meghallva az üzemigazgatóság föltételeit, hanyatt-homlok menekült ki a társas viszonyból, mert a vállalkozásban így nem látta a siker legparányibb lehetőségét sem. Liber Endre dr. tanácsnok, aki szintén megkérdeztünk, a következő felvilágosításokkal szolgált:

— Az ügyosztály fölhívta a város ügyészt, hogy lépjen érintkezésbe a pályázóval és igazoltassa, hogy a százezerpengőnyi tőke a rendelkezésére áll. Tudtommal Ferenczy Károly eddig még nem jelentkezett az ügyész előtt és így nem tudhatom, rendelkezik-e a megkívánt százezer pengővel.

Arra a kérdésre, hogy a tervezett megoldást helyesnek tartja-e, Liber a következőkéfélelre: — Én magam a nyílt pályázat kiírása mellett

voltam, de évközben ez keresztülvihetetlen. Ha akad vállalkozó, aki a szezon végéig átveszi a színházat, én még mindig szívesen látom. A tabula rasát, amelyet a kiküldött bizottság egy része proponál, nem tartom keresztülvihetőnek, mert kétszázézer pengőjébe kerülne a városnak. Mindenesetre a mult tanulság volt a számunkra. Az új vállalkozóval sokkal szigorúbb feltételű szerződést kötünk és megjelöljük a szerződésbontó okokat is. Ha az új vállalkozó nem fizetné a tagjait, vagy ha nivótlan darabokkal rontaná a város színházának művészi hitelét, fölbonthatjuk vele a kötött szerződést.

Arra vonatkozóan, hogy a Stux-bankházzal szemben a város lekötötte-e a szubvenciót vagy annak egy részét, a tanácsnok tagadóan felelt:

— Kifejezetten hangsúlyoztuk, hogy a város semmiféle garanciát nem vállal és a bankházzal szemben a multkori hatvanezer pengős kölcsönnel sem vállalt obligót.

Ezzel szemben a Stux-bankház egyik belfogója a következőket mondta:

— Tárgyalások vannak folyamatban, hogy Ferenczy Károlynak, arra az esetre, ha a Városi Színház bérletét megkapná, bankszerű kölcsönt folyósítsunk.

A nemrégiben adott hatvanezer pengős kölcsön biztosítása a várostól járó szubvenció lekötése után történt és ezen az alapon tudnók csak folyósítani az újabb hatvanezer pengőt is,

mert bankházunk üzletszerűen nem foglalkozik színházak finanszírozásával, hanem megfelelő garancia mellett bankkölcsönöket nyújt.

Igy áll most a Városi Színház dolga. Az egész sajtó ellene van a hebehurgia megoldásnak, Bugyi Antal dr. tekintélyes gazdasági ember, azonfelül rokona Ferenczy Károlynak, reménytelennek látja a vállalkozást, Éber Antal, a legtájékozottabb bankférfiu főlemeli intó szavát, hiába minden: az üzemigazgatóság kitarj jelöltje mellett és olyan megoldást ajánl a törvényhatósági tanácsnak, amely magában viseli a nemskára kérlelhetetlenül újra kirobbanó válság csíráit.

Csécsei Nagy Miklós dr., az üzemigazgatóság tagja, a világ legtermészetesebb dolgának tartja a tervezett megoldást.

Nem olyan leküzdhetetlen, amire Ferenczy vállalkozik. A színészek követelése százharmincezer pengő. Hát kérem, ha egy részét annak az összegnek kifizeti, a többi meg beosztja, szépen letörlesztheti a tartozást. Ugyanígy fizelheti a többi is.

Voilá! — Mást akar a bizottság, mást az ügyosztály és megint mást az üzemigazgatóság, de azért eddig az üzemigazgatóság folytatta a tárgyalásokat minden ellenkező állásfoglalás ellenére. Az egészhez nem volna szavunk, ha arról volna szó, hogy például a jövőben mi történjék a Városi Színházzal. De a mai helyzet más.

Mialatt az urak tárgyalnak és olyan megoldást készítenek elő, amely semmi esetre sem nyerheti meg a törvényhatósági tanács szank-

előját, háromszázhusz ember éhezik tévív idején.

A régi direktor nem fizet, az eljövendőitől senki sem követelheti, hogy fizessen: családok állnak tehát kétségbeesetten és koplalva várják az egy pengő ötven fillér osztalékkal hazatérő családifit. Ezek után Molnár Dezső dr., a Színészszövetség igazgatója, joggal háborodott fel, amikor a Városi Színház-ról beszélgettünk:

— Nyomban a sztrájk kitörése után hetvenöt ezer pengővel el lehetett volna intézni mindent. Akkor kellett volna pontot tenni a régi rezsim után. Akkor be kellett volna állítani egy igazgatót, aki a szezon végéig vezette volna a színházat és májusra ki kellett volna írni a pályázatot. Az embereknek kenyér kell és nem bizottságosdi.

Az embereknek, igenis kenyér kell, ezt pedig azonnal megkaphatják, ha hozzáértő ember vezetné a színházat a szezon végéig, vagy ha a Városi Színház-ból az Opera fiókját csinálnák meg. Az Operaház vállalná, hogy olcsó és népszerű előadásokat rendezzen a színházban és a számításait megtalálna egy-egy világhírű vendég szerepeltetésével, amelyet az Opera kisebb nézőterén nem lehet eredményesen lebonyolítani.

Sztranyavszky a társadalom összefogását sürgette Téten

— Sokorópátkai Szabó István beszámolója. —

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Sztranyavszky Sándor belügyi államtitkár nagyobb beszédet mondott Sokorópátkai Szabó István téti beszámolóján. Tizenkét esztendővel ezelőtt — mondotta többek között az államtitkár — nem volt az országnak sem hitele, sem tekintélye külföldön, s nem volt önbizalma. Ma mindez megvan és vannak külföldi barátaink is, ami Bethlen István gróf érdeme. A mai nehéz gazdasági helyzet európai jelenség, amelyen a kormány enyhíthet talán, de amelyet megszüntetni nem tud. Ha az európai államok belátják, hogy Magyarországra, mint gazdasági tényezőre szükség van,

s a szomszédos államokkal olyan szerződéseket tudunk kötni, amelyek feleslegeink náluk való elhelyezését lehetővé teszik, a gazdasági pangás enyhülni fog.

Ennek érdekében folytatott a miniszterelnök a külföldön tárgyalásokat. Ahhoz, hogy a kormány, külpolitikája eredményes legyen,

szükség van arra, hogy a magyar társadalom egységesen álljon a kormány mögött.

Meg kell szünnie a viszályoknak és a gyűlölködésnek, s ezért kell, hogy

a felekezetek is békében éljenek egymással

és eltávolítsák soraikból a konkolyhintókat. Meggyőződése, hogy a magyar társadalom minden baj közepette meg tudja őrizni itélőképességét akkor, amikor arra a legteljesebb mértékben szüksége lesz.

Sztranyavszky beszédét nagy tetszéssel fogadta a közönség. A beszámológyűlés után ebéd volt, amelyen az államtitkár egy pohárköszöntőre válaszolva arra hívta fel a figyelmet, hogy a mult eseményeiből le kell vonni a tanulságot. Sztranyavszky délután visszautazott Budapestre.

Révai karácsonyi könyvujjdonságai

<p>Wilder Androsi leány</p> <p>A „Szt. Lajos király hidja” szerzőjének új regénye</p> <p>Ára ..... 3.50 P</p>	<p>Dante Komédiája</p> <p>A teljes mű Babits Mihály fordításában, egy kötetben, bibliapapíron, egész vásonkötésben</p> <p>Ára ..... 16.— P</p>	<p>Paul Valéry Változatok</p> <p>A magyarul nem még ismeretlen legnagyobb élő francia költő-esztéta reprezentatív műve</p> <p>Ára ..... 5.— P</p>
<p>Sherwood Anderson A nagy ember</p> <p>Amerika iparosodásának hallatlan érdekességű története, melynek középpontjában egy nagy föltaláló szerelme áll</p> <p>Ára ..... 5.— P</p>	<p>Marica Danielné Lengyel Laura</p> <p>új leányregénye</p> <p>Ára kötve . 3.80 P</p>	<p>Ritók Emma Tündérmesék</p> <p>Jaschik Almos fekete és színes rajzaival</p> <p>Ára kötve . 3.80 P</p>
<p>Dixon Oceánrepülő</p> <p>Regényes történet a repülőgépgyári tanoncokról és utjáról az Océanon át Párisba</p> <p>Ára kötve 4.50 P</p>	<p>Gépek csodavilága</p> <p>Nagy Béla új könyve a gépésletről, távolb látó szemről, a tankról, az egyesínű vasutról, a baggerrel, stb.</p> <p>Ára kötve . 4.50 P</p>	<p>Cserkészuton Spanyolföldön</p> <p>Radványi Kálmán és Márton Lajos utirajza egy magyar cserkészcsapat utazásáról az angliai jamboretől spanyolföldön át haza</p> <p>Ára kötve . 4.50 P</p>

Elrendelték Fekete rendőrkapitány egyik büntársa elmebeli állapotának a megvizsgálását

A Reggeli Ujság tudósítójától. — A Reggeli Ujság több ízben foglalkozott már Fekete Béla rendőrkapitány bűnügyével, akit, — mint ismeretes, — több büntársával együtt különböző szélhámosságok miatt az ügyészség vizsgálati fogságba helyezett. Fekete rendőrkapitány egyik büntársa Kovács Béla építész felesége, aki szintén a rendőrkapitány sorsára jutott, mert a nyomozás szerint az asszony is többrendbeli kaucióssikkasztást és csalást követett el. Medvcs-Medico István dr. vizsgálóbíró Kovács Bélánéval szemben is fentartotta a vizsgálati fogságot, amit a vádtanács jogerőre emelt. Néhány nappal ezelőtt Kovács Béláné jogi képviselője, dr. Csányi István ügyvéd útján előterjesztést nyújtott be a vizsgálóbíróhoz, amelyben indítványozza Kovács Béláné elmebeli állapotának a megvizsgálását és előadta, hogy a legnagyobb dunántúli, a Munn-

féle téglyár egyik örököse, aki többszáz ezer pengős követelését annakidején négyszáz pengőért adta el, azonkívül erősen hódol a morjtum-szenvedélynek, tüdőbeteg és testsúlya mindössze harmincnégy kilogramm. A vizsgálóbíró magáéva téve Kovács Béláné ügyvédje érvelését, elrendelte a terhelt elmebeli állapotának a megvizsgálását és hivatalból kirendelte Bakody Aurél és Németh Ödön elmeorvoszakértőket. Abban az esetben, ha az orvosszakértők megállapítják Kovács Béláné elmeegyensúlyát és azt, hogy a cselekmény elkövetésekor nem volt teljesen beszámítható állapotban, ez a körülmény nagymértékben befolyásolja az ítélelbíróságot is, azonkívül módot nyújt egy nagy polgári per megindítására is, amely az elvesztett hatalmas örökség visszaszerzését célozza.

Ujabb világháborút jósol a csodarabbi, akinek annyi dolga van, hogy nem ér reá imádkozni

Látogatás Friedländer olaszlisztkai csodarabbinál Pesten

A Reggeli Ujság tudósítójától. — Pénteken este éppoly nevezetes, mint érdekes ember érkezett a fővárosba, aki a többi érdekes és nevezetes emberek szokásaitól eltérőleg nem a Ritzben, nem a Hungáriában, sőt nem is a Carltonban ültette fel tanyáját, hanem — a Laudon utcában, mely utcát még a Pestre érkező névtelen és érdektelen emberek sem igen frekventálnak. Az illusztris vendég, aki az összes pesti utcák közül épp a Laudon-utcát találta a legmúltóbbnak arra, hogy ott rezideáljon, nem más, mint Friedländer Hermann, a híres olaszlisztkai csodarabbi. A csodarabbi időnként mindig megjelenik Pesten, hogy a hívek és érdeklődők előtt kissé megmagyogtassa kivételes képességeit, melyek a gyűrszenteléstől a jóvendőmondásig minden spekulatív és gyakorlati tudományt felölelnek. Kár azt hinni, hogy a csodarabbihoz való bejutás az egyszerűbb feladatok közé tartozik. Nemcsak azért, mert a misztikus bugással megtöltött előszobában mintegy ötven látogató — köztük negyven nő — rajzik, hanem főleg azért, mert a csodarabbi testőrségét alkotó és magukat „titkárok”-nak nevező alkalmazottak mindenkit a lehető legkörülményesebben kivallatnak személyéről és jöveteleének céljáról. — Gyereke van? — kérdi tőlem az egyik „titkár”, akinek csipetője az ornyereg helyett pontosan az orrcimpáján lóg. — Nincs — felelem meglepetten. — Miért nincs? — vallat a titkár. — Fogalmam sincs róla — válaszolom megfőkönyödvé. A titkár valamit jellegyez zsidó betűkkel egy darab papírra és rosszállóan csóválja a fejét. — Nem tudom, mit fog szólni hozzá a rabbi —

mondja olyan hangon, melyből nem sok jót lehet kiérezni. Midőn így kellőképen megfélemlítve várom, hogy az ősz főpap haragos színe elé kerüljek, az egyik templomszolga-kínézésű titkár bizalmasan oldáiba bök. — Ide nemcsak zsidók jönnek ám — mondja titkosan. — Ma délelőtt például egy óra hosszat volt itt egy miniszteri tanácsos. De a „rebe” keresztényektől nem fogad el pénzt, csak zsidóktól... Hogy a keresztények e mellőztetés által mennyire érzik sértve magukat, az a továbbiakból nem derült ki, mert közben a csodarabbi vagy negyven hívet turnusokban megáldott s a személye körüli titkár így szól hozzám: — Sie khimmen jertz — ami magyarul annyit tesz, hogy: „Most ön következik”. Mikor belépek a fogadóterembe, mely „civilben” a derék, vendéglátó Steintz-házaspár hálozójául szolgál, a félelmetesen lefestett csodarabbi barátságos mosollyal feláll, kezét nyújt és udvariasan helyet kínál meg. A csodarabbi megjelenésében éppenséggel nincsen semmi misztikus. Javakorabeli, pirospozsgás zsidóember, piros selyemmel himzett kaftánban, ami némileg a cifra szür impresszióját kelti, szemében bölcs és megelégedett mosollyal. Viselkedése egészen világias; szemelláthatólag kerül minden vallási misztifikációt. — Annyi dolgom van — panaszkodik — hogy még imádkozni is alig érek rá. Szinte csodálatos, hogy mennyi gondjuk-bajuk van az embereknek s mennyire áhítoznak a valóság vigaszára. Mikor már biztos, hogy a gyermektelenség miatti dorgatórium elmarad, megköckáztatok egy kérdést. — Miről panaszkodnak leginkább — kérdem. — Legyünk őszinték — mondja a csodarabbi —, az embereknek leginkább üzleti természetű bajaik vannak. Ezen a téren nem nehéz jótanács-ossal szolgálni, de annál kényesebb családi természetű ügyekbe beleavatkozni. Nem is képzeli, hogy hány elhagyott feleség és menyasszony keres fel engem. Férjek ritkábban... — Általában — folytatja némi szünet után — az emberek rosszabbak és lelkiismeretlenebbek lettek. Ezért is olyan rosszak mindenféle a gazdasági és a politikai viszonyok. — A propos: politika — szólok közbe. — Főtisztelendő urat jóvendőmondónak tartják. Mi a véleménye a mostanában annyit jósolt újabb világháborúról? A csodarabbinak ez ugylátszik kedvence témája. Emelt és az eddiginél jóval patetikussabb hangon fog hozzá a mondókához. — Egy török pasa — mondja a haruspax Komorságával —, aki nemrégiben keresztülutazott Magyarországon, felkeresett engem Olaszlisztkán, hogy kikérje a véleményemet a világháborúról. Neki is azt mondtam, amit önnek mondtam. Az emberek és a nemzetek rosszak lettek az ő szívkben. De az Ur látja azt is, hogy az emberek azért rosszak, mert tulsokat szenvedtek. Tesz ve-

lők egy próbát: a sok szűk esztendő után sok bő esztendőt bocsájt a földre, hogy a népek megjavuljanak. De ha a bőség és elégedettség sem javítja meg a föld országait, akkor szörnyű világháboru fog kitérni, olyan szörnyű, amehz képest a most lefolyt világháboru csak ártatlan katonásdi volt. De most, egyelőre, még nem kell félni ettől, mert

csak most következnek a próba évek... — Ha ilyen jó jóvendőmondó. Főtisztelendő ur — mondjuk —, jósolja meg legalább azt is, hogy ki fog győzni a fővárosi választásokon. — Tudja mit — mondja nevetve a csodarabbi —, megmondom azt is. De — csak majd a választások után... Ebben maradunk... F. E.

Rulettklubot lepleztek le a főkapitányság detektívjei szombaton éjszaka a Károly-köruton

A rulettklub alapítója, Ditrói Mór ellen megindult az eljárás.

A Reggeli Ujság tudósítójától. — A főkapitányság ugynevezett kártyaklubokat ellenőrző detektívcsapata szombatról vasárnapra virradó éjszaka a Károly-körut 16. számú házában egy rulettklubot leplezett le. A rendőrség napokkal ezelőtt bizalmas uton értesült arról, hogy a Károly-körut 16. számú ház III. emelet 3. számú lakásában, amelynek Fried Manoné a főbérletje, rövid idő óta egy rulettklub működik, amely a jelek szerint igen nagy forgalomnak örvend. A detektívek megfigyelés alatt tartották a Károly-köruti rulettklubot és megállapították, hogy Fried Mór lakásának két szobáját a rulettklub céljaira Ditrói Mór vette bérbe. Midőn elég bizonyíték állt már a rendőrség emberének rendelkezésére, elhatározták, hogy a rulettklubot szombaton éjszaka felrobbantják. Egy

egész detektívcsoport vonult ki a Károly-körut 16. számú ház elé és éjjel félkét órakor, amikor már a rulettklubban több vendég volt, benyomultak a lakásba. A rulettklub vezetői minden lehetőségre elkészülve, romikártyákat helyeztek el a rulettasztalokon s amikor a detektívek belétek, a rulettjátékhoz szükséges eszközöket el akarták vinni és azt mondták, hogy ők ártatlan rómijátékosok folytatnak. Persze a detektívek csakhamar előkerítették a bizonyítékokat is, a játékosokat leigazoltatták, majd rulettgépeket és az asztalokat lefoglalták s a főkapitányságra szállították. Ditrói Mór ellen megindult az eljárás. Egyébként nem az első eset, hogy ellene ilyen címen hatóságok eljárjanak. A közelműlban ugyancsak egy rulettklubtól kifolyólag került összeütközésbe a rendőrséggel.

Vállukra emelve vitték az utcán Vázsonyi János dr.-t a lelkes demokraták

A demokraták vasárnapi gyűlései

A Reggeli Ujság tudósítójától. — A Terézvárosi Nemzeti Demokrata Párt vasárnap délelőtt a Tivoli-moziban tartott választói nagygyűlést. Dr. Schöffner Zsigmond üdvözlő szavai után Bródy Ernő szólalt fel. Utalt arra, hogy a demokrata párt városbázi munkájának programjával első helyen áll: küzdeni az üzemek ellen. A demokraták — mondotta Bródy Ernő — küzdeni akarnak a fővárosi törvény ellen, amely a választópolgárok akarát kiűztssa, meghamisítja. Bródy Ernő nagy tetszéssel fogadott beszéde után dr. Vázsonyi János szólalt fel. A „szavazó bolettarendszer” hibáit fejtegette, hangsúlyozva, hogy a szelvényekkel meghamisították a titkos szavazás elvét. Elszakított tetsvéreinknek példát kell mutatnunk az összefogásban, a testvériségben — folytatta Vázsonyi. — Aki ebben a szűk, megnyomorított hazában polgár és polgár között, munkás és munkás között, polgár és munkás között akár felekezeti, akár faji, akár osztály vagy foglalkozás szempontjából megkülönböztetést tesz, az vétkezik a haza ellen, akármilyen felelős helyen ül is. Dr. Vázsonyi János ovációval fogadott felszólalása után dr. Gál Jenő beszélt. A gyűlésen felszólalt még Wittenberg István, dr. Pető Ernő és Novák István. Vázsonyi Jánost a gyűlés után egész rendkívüli ovációban részesítették. A tömeg az utcára tódult, az emberek vállukra emelték Vázsonyit és hangos éljenzés közepette vitték végig vállukon a Nagymező-utcában és az Andrássy-uton egész az Eden-kávéházig. A lelkes tüntetés természetesen óriási fellűnést keltett a városban. A Ferencvárosi Nemzeti Demokrata Párt az Excelsior-moziban tartott vasárnap délelőtt vá-

lasztói nagygyűlést, amelyen dr. Lendvay Andor megnyitó beszéde után Grosz László, majd Melinger Márton szólalt fel. Utának Pakots József beszélt. Beszédében sürgette a titkos szavazati jogot, a korrupció megszüntetését. Az Erzsébetvárosi Nemzeti Demokrata Párt az Odeon-moziban tartott nagygyűlést. Itt Magyar Miklós, Korein Dezső, Latzkó Sándor, Gábor Gyula, majd Fábian Béla szólalt fel.

Leégett a pancsovai evangélikus templom

Belgrád, december 8. Éjszaka két órakor Pancsován kigyulladt az evangélikus templom. A tűz gyorsan terjedt. Az oltás a tűzoltóság hiányos felszerelése miatt nagyon nehezen alakult. Katonáság segítségével sikerült a tüzet lokalizálni. A tűz után a tetőzet összeomlott. Emberéletben nem esett kár. A tüzet valószínűleg rövidzárlat okozta. A kár, ami biztosítás útján megtérül, 200.000 dinárra tehető.

Parasztnagygyűlés Zágrábban

Belgrád, december 8. A holnapra Zágrábban összehívott parasztnagygyűlésre a rendezőbizottság 160.000 esatlakozó bejelentést kapott. Ezek a bejelentések a parasztság szervezeteitől minden országrészről érkeztek be. A mai nap folyamán a különböző országrészek sora hozta a résztvevőket Zágrádba. A parasztlók egy része nemzeti viseletben jelent meg. A pályaudvarról való bevonulás imponáns tüntetésre ad okot. A nagygyűlés résztvevőinek végeláthatatlan sorai vonulnak végig az utcákon ilyen kiállításokkal: Eljen Sándor király! Eljen Jugoszláviával

Telefon: 296—99 és 125—10 Vasárnap délután és éjjel: 229—31 és 253—09.

Amás képek karcok keretek. Modern kötelező előnyös részlelvezéssel feltételek. V. akadémia u. 8

Képes katalógust díjmentesen küldünk

Kosztpénzeket kedvező kamatozásmellett elfogadjuk. Fűrész Balogh Constantin banküzlete. Fennáll 46 év óta Budapest, VIII., Eaross-u. 22. Telefon: József 955—75

A MAI OROSZORSZÁG ÉPITKEZÉSE.

Nyolcvan halottja van már a mérgező belgiumi ködnek

30 kilométer hosszúságban mérgezett Belgiumban a köd
A lakosság katonai gázkísérletekben keresi az okot

Brüsszel, december 8.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Néhány nap óta egész Brüsszel sűrű ködfelhő alatt fekszik. Angliából jött, elterül a flandriai síkon, behatol Brabantba és Franciaország keleti tartományaihoz is. Szó szerint vágni lehet az átláthatatlan, sűrű, tejszerű tömeget. A hivatalos nyilatkozatok a Brüsszel környékén történt halálok okát a hirtelen lehülésben keresik. Némely orvos véleménye szerint a sűrű ködben lecsapódtak a gyárak mérges füstjei, de

a szerencsétlenség színhelyén, Lüttichtől mintegy negyven kilométernyire, az emberek és főképp az áldozatok hozzátartozói nem hisznek se az orvosoknak, se a hivatalos szíjtetésnek és úgy tudják, hogy mérges gázzal való katonai gyakorlatok folytak a környéken napok óta, a gázok elillanását megakadályozta a hirtelen lezuhant sűrű köd s az emberek szerencsétlenül belélegzették és pusztultak miatta.

A katasztrófa központja Angas városka, amely Lüttichtől negyven kilométernyire fekszik. Egyedül ebben az egyetlen városkában ötven halottat számláltak meg. De körül a Maas völgyben, Serpain, Hus és egyéb helységeken mintegy

harmine kilométer hosszúságban pusztított a gyilkos köd és az áldozatok száma idáig hatvanra növekedett, míg a súlyos betegek számát több mint kétszázra teszik.

Ugy tudják, és ebben a helybeli orvosok sem mernek ellentmondani, hogy a közeli napokban még igen sok halálesettel kell számolni, sőt tartanak attól, hogy a katasztrófa áldoztainak száma elérje a kétszázat.

Két nappal a katasztrófáról szóló első jelentések után a köd még mindig annyira sűrű, hogy az autók, amely Lüttichtől a katasztrófa színhelyére visz, az országúton csak lassan haladhatnak szakadatlan túlköles közben.

Angesben minden kocsmá és kávéház teli van

és az emberek szenvedélyesen beszélnek, hogy körül katonai raktárak vannak.

A hivatalos jelentés tagadja ugyan, hogy Lüttich várkörzetében katonai raktárak vagy éppen mérges gázok raktára lenne, de az angesi lakók igaznak tudják az állításukat, sőt arra hivatkoznak, hogy

a múlt hét közepén mérges gázokkal való katonai gyakorlatok folytak s állítják, hogy a gázkísérletek után alig félórával leereszkedett a sűrű köd, amely megakadályozta, hogy a mérges gáz elillanjon.

Angersban szenvedelmek az emberek és elkésredve gyalázzák a hadvezetőséget, amiért nem tudott alkalmasabb időpontot találni a gázkísérletek megkezdésére. Ők úgy tudják, hogy december első felében Belgium mindig sűrű köd alatt fekszik és azt állítják, hogy az idej köd semmivel nem nagyobb arányú, mint aminő más években is szokásos.

A lakosság elkésredésével szemben a hivatalos hatóságok állítják, hogy Lüttich környékén nincs katonai raktár, állítják, hogy mérges gázzal való kísérletezés ezen a környéken az utóbbi időben nem folyt és hivatkoznak az angesi, seraingi és huy-beli gyógyszerészekre, akiknek vallomása szerint a szerencsétlenség napjaiban egyetlen oly szert sem szolgáltatott ki, amely mérgezőek leközítésére lenne alkalmas, csakis szívóesztő

gyógyszereket adtak ki az orvosok receptjeire.

A lakosságot az sem nyugtatja meg és

a gyógyszerészek vallomásaikat éppoly hivatalos szíjtetésnek mondja, mint a hirtelen lehülésrel és a gyárak füstgázainak lecsapódásával való magyarázkodást.

Főként arra hivatkoznak, hogy

a katasztrófa első napját megelőző délután az angesi mezőkön órákon át több robbanást hallottak.

Liège, december 8.

A királyné felkereste azokat a falvakat, amelyekben a sűrű köd következtében az utóbbi napokban tömeges halálozások történtek.

Ma reggel négy újabb halálesetet jelentettek. Hivatalos kimutatások szerint a halottak száma ezzel hatvannégyre emelkedett.

Timbal dr., a közegészségügyi minisztérium osztályfőnöke a hírlapírók előtt nyilatkozva kiemelte, hogy egyetlen gyermek sem vesztette életét, ami arra mutat, hogy a légkör nem volt megmérgező, az elhunytak mind olyan felnőttek, akiknek tüdeje vagy szíve nem volt rendben.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:

Vasárnap délután és éjjel:
229—31 és 253—09.

Karácsonykor — mint rendesen — áruházunk, főleg az ünnep előtti napokban, előreláthatólag tulzsufolt lesz. A forgalom gyors lebonyolítása érdekében összes osztályainkon nagyszámu pótszemélyzetet és számos pótpénztárt állítottunk be. Dacára ennek, aligha tudjuk Önt az ünnepet közvetlenül megelőző napokon oly nyugodtan kiszolgálni, mint most.

Ezért arra kérjük:

kezdje meg már most karácsonyi vásárlásait!

Ma még, főleg új osztályainkon:

játékárúk
üveg- és porcellánárúk
háztartási cikkek

teljes választékok állanak rendelkezésre, melyek az ünnep előtti napokban természetesen már nem lehetnek annyira teljeseek.

Ezért megismételjük kérésünket:

kezdje meg már most karácsonyi vásárlásait, lehetőleg a délelőtti órákban!

Szerdán, december 10-én új szárnyépületünk földszintjén megnyitjuk

é t t e r m ü n k e t

mely a főváros egyik legdivatosabb étterme lesz.

Látványosságszámba menő konyhaberendezésünket készsággel mutatjuk be érdeklődőknek délelőtt 10 és 11 óra közt.

délelőtt 9—12-ig:

zónareggeli, virstli zaftban, gulyás, vagy pörkölt, sörrrel és kenyérrel

— .60, — .50

déli 12—4-ig:

ebéd, mely áll: leves, finom sült körettel, térsza és feketekávéból ..... P

1.80

bérletben ..... P

1.60

délután 4-7-ig:

1 pohár kávé habbal és kaláccsal ..... .60

1 adag kávé, habbal és kaláccsal ..... P

— .80
Uzsonnahangverseny.

Szerda, december 10-étől

áruházunk II. emeletén

amerikai fagyfaltozó

(Soda fountain)

Érdekes amerikai tej- és gyümölcsitalok

CORVIN ÁRUHÁZ

Párisban az utcán agyonlőtték a volt georgiai követet

A gyilkosságot egy szovjetmegbízott követte el

Páris, december 8.

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Ramichvili volt georgiai követ ellen ma délután merényletet követtek el. A Place de l'Italie közelében egy férfi revolverrel kétszer rálőtt. Ramichvili nyomban meghalt. A gyilkost letartóztatták.

Páris, december 8.

Ramichvili volt georgiai követ gyilkosa szintén georgiai származású; neve *Csanukvadse Parmeny*. Tettét valószínűleg politikai okokból és személyes bosszúból követte el. A követ, volt titkára kíséretében éppen

a Párisban élő georgiak gyűlésére készült, amikor a merénylő utját állta és rálőtt.

A közelbenállók nyomban rávetették magukat a gyilkosra. Parmeny a revolverében lévő többi

FRIEDRICH BESZÉL...

Délelőtti hangoskép a Kristály-moziban

A csendes Tiszviseletelep sarkán, a Delejntca 23. szám alatt, a Kristály-mozgó tágas nézőterén tartja Friedrich István pártja X-ik kerületi nagygyűlését. Tizenegy óra mult, a közönség nehezen gyülekezik: a Vezér a Kálvária-térről érkezik, ott is mozgóban hirdeti az ígét tizenegyötől tizenkettőig.

Legyünk őszinték: a Friedrich-párt szegény, mert — vagy ép ezért — a szegény emberek pártja. Egy-két postás, vasuti bakter, gépjárári munkás, egyszerű iparosok és kis kereskedők, díjnokok, irnokok és tollnokok s főleg fiatal emberek, némileg a választói korhatár alatt helyezkednek el a mozi hosszú széksorain. A mozi ötszáz emberre épült, de ezen a délelőtti politikai előadásán félháza se igen lehet számítani.

Fél tizenkettő. A mozivásznon alatt, nagy, fehér abrosszal leterített asztal, hárman te lepszene le melléje: egy sovány, sápadt, bundás ur, az elnök, egy hatalmas, daliás férfi, dr. Takács István főorvos, bizottsági tag és a rendőrtanácsos. Amíg Friedrich a Józsefvárosi Nagymozgóban agítál, addig megindul a szósnoki előcsatározás. Takács doktor jóhangú, értelmes és fegyelmezett előadó, igen ügyesen garnirozza a lényegét: bolettát kér a Friedrich-párt részére. Szívesen hallgatják, tapsolják, éljenzik is. A beszéd vége felé, másodmagával egy félkaru uriember siet fel az emelvényre és mindjárt szólásra is áll fel. Lóskay István, a Rokkantszövetség országos alelnöke, Petőfi-idejettől kezd és dunántúli adomákkal fűszerezi a beszédét. Nagyön tizes szósnok, a rendőrtanácsos szorgalmasan jegyez, amitől még tüzebb lesz és alaposan leszedi a tejfelt Folkusházyról, a nagy keresőkről, a maniküröskező Vay Kázmérről és általában minden keresztény testvéréről, aki nem Friedrich-párti.

Éppen befejezi a beszédét, sőt az elnök már köszönetet is szavaz érte és már attól lehet tartani, hogy a rendőrtanácsos áll fel szólásra, amikor egy magas, szőke, méltóságos tartású uriember siet be a főajtón: Friedrich István exminiszterelnök.

Az emberek felállnak, tapsolnak, éljenzik, különösen a postások lelkesednek, amíg feljut az emelvényre és átveszi a szót:

— Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Keresztény testvéreim! Gyűlésről jövők és még hét gyűlésre megyek, ne vegyétek tehát tiszteletlenségnek, ha röviden adom elő, mi is a mi programunk! — Így kezdi és mindjárt rátér a programra:

— Mi az elégtelenség pártja vagyunk és azt akarjuk, hogy a mi követeléseink valóra váljanak és hatalomra juttassanak bennünk!

Ezt a rövid, de őszinte programot dörgő taps fogadja, a jelenlévő száznyolcvan polgár — Lóskay állapította meg a beszédében, hogy ennyien vannak — teljesen meg van elégedve a programmal, úgyhogy Friedrich nem is veszteget rá több szót, hanem Bethlennel kezd vitatkozni.

— Megkérdezte tőlem a miniszterelnök ur a pártközi értekezleten, hogy miért nem akarok közös polgári frontot? Erre én azt mondtam, hogy ha a miniszterelnök urnak spanyolfalra van szüksége, amely mögé bujni akar,

golyót is kilötte, anélkül, hogy másokban kárt tett volna. Majd menekülni próbált, de a gyorsan elősiető rendőrök ártalmatlanná tették és az őrszobába vitték. Kihallgatása során elmondotta, hogy

tagja volt a georgiai szocialisták szervezetének.

Tette elkövetésére az indította, hogy Ramichvili közbelépésére tették ki egy gyárból, ahol mint munkás dolgozott.

Páris, december 8.

Noe Ramichvili, a ma délután meggyilkolt georgiai miniszter tagja volt a georgiai szocialistapárt központi bizottságának.

A meggyilkolt volt miniszter titkárának jelentése szerint a gyilkosság elkövetője szovjetember volt.

akkor ne hozzám forduljon, hanem — kárpitoshoz!

Ez a visszavágás nagyon tetszik; az embereknek szörnyen imponál, hogy Friedrich így komázik Bethlennel.

Ezután hirtelen arra csap át Friedrich, hogy miért is mondott ő le annakidején:

— Azért hagytam ott a miniszterelnökséget, mert nem akartam aláírni a trianoni béke szerződést!

Ez — ugyebár? — egy kis tuzás, de itt, a Kristály-moziban, nagyon tetszik s a két kifenthajszu, derék postás úgy néz fel Friedrichre, mint az Atyaistenre.

Friedrich beszél tovább, minden öt percben kijelenti, hogy befejezi a beszédét, mert sietnie kell, de azért folytatja rendületlenül. Hosszu, sovány alakja még a mozgó irdatlan nagy hombárában is szinte kísérteties. A két karja a végtelenbe nyul, sápadt, ovális fejét hátraszegezi, mintha az égnek, vagy az üres karzatnak szósnokolna. A hangja fáradt és fakó lett, a mozdulatai meglássultak, a humoros fanyarabb és savanyubb és az ötletei még itt is nehezen sülnnek el. Nem a régi Friedrich már, nem a Stefan, der Plötzliche.

Ha a tizedik kerületben se tud száznyolcvan emberrel többet egy gyűlésre összehozni, akkor valami baj van és ez a baj benne van. Hiába, nem tudja elhiteni, hogy ő az Egyetlen komoly ellenzéke Bethlennel, Wolfnak, Rassyannak és a demokratáknak egyszerre és az ő pártja az egyedüli üdvözítő és boldogító. Nemcsak programja nincs ehhez, hanem a szósnoki figurája is hiányzik hozzá. A pódiumon nem Magyarország volt miniszterelnöke vagy a hatalmas pártvezér szósnokol, hanem a pestvidéki mérnök ur, aki voksokat gyűjt. Az elégtelenség, amit szit, tényleg adva van, de nem az ő számára, a fanatizáló ereje már letört és a lelkiismerete mégis erősebb, semhogy olyan szélsőséges tudna lenni, amivel — talán — száznyolcvan emberrel többet birna idecsodítani.

Friedrich utójára igéri meg, hogy befejezi a beszédét és most már végre tényleg be is fejezi. Taps, éljenzés, előrehaladt ebédidő, postások, bakterok, munkások, nénikék, szabólegények, ködmönösek és az aranyifjúság tódul kifelé. Friedrich magasaraszegzett fejjel elhagyja hivat, beszáll elegáns, új, finom autójába és hajtat agítálni vagy — ebédelni...

Télen a mosdásnál

nélkülözhetetlen a Pilavin szappan, mert felüdíti a testet és illatosá, ellenállóbbá teszi a bőrt, mindentéle baj ellen. A Pilavin fenyőszappan darabja 1 pengő.

1930. évad szenzációja:

NOVODYN

egyen- és váltóáramu készülék Philips hangszóróval 6—12—18 havi részletre

Gyártja:

AUDION

Budapest, VI., Nagymező-utca 31. Telefon: Automata 113—75

Kapható minden jobb szaküzletben

„A szociáldemokraták még a Heimwehrrel is szavazhatnak” — mondja Renner dr.

Az osztrák szociáldemokraták ezévi pártgyűlése

Bécs, december 8.

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A szociáldemokrata pártgyűlés ma meghallgatta Seitz polgármester előadó jelentését a politikai helyzetéről. „Ha az Ender-kormány tartósan hatalmon akar maradni, jelszava csak ez lehet: Béke és munka! Csak így mehet országunk ismét jobb jövő elé” — mondotta Seitz.

A többi szósnok is ily értelemben nyilatkozott. Renner dr. képviselő ezzel kapcsolatban a többi között a következőket fejtette ki: Konkrét fogalmazásban tehát az lesz a helyzet, hogy az egyik kérdésben a Schober-blokk embereivel, a másikban a földművelők szövetségével, sőt a harmadikban egy-egyszer a keresztényszocialistákkal fogunk szavazni a többiek ellen. Állandó koalíciók kitévére most nem alkalmasak a körülmények, most esetről-esetre lehet csak szövetségeket kötni.

Olyan politikát kell tehát eszínálnunk, amelynek során megtörténhetik, hogy néha még a Helmblock embereivel is egy frontban állunk.

A pártgyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben a következőket jelenti ki: A szociáldemokrata párt a kormány irányában való magatartását egész sor követelésének teljesítésétől teszi függővé. E követelések között szerepelnek: tervszerű akció a gazdasági válság és a munkanélküliség korlátozására, a demokrácia megerősítése, a belső béke

a mindkét oldalra terjedő lefegyverzéssel kölcsönös ellenőrzés

mellett, a munkanélküliség esetére való biztosítás életbeléptetése.

Magyarország a kartellevezérek hitbizománya — mondta Griger a székesfehérvári gazdaggyűlésen

Székesfehérvár, december 8.

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Vasárnap délelőtt tartották meg az ország egész kisgazda társadalmának élénk érdeklődésével a székesfehérvári gazdakör által egybehívott gazdanagygyűlést, amelyen több országgyűlési képviselő és mintegy kétezer gazdálkodó jelent meg.

Pontban 10 órakor nyitotta meg Tőke István, a székesfehérvári gazdakör elnöke a gazdanagygyűlést, majd elnékelte a Hiszekegyet, azután ifj. Lits Ferenc, a Gazdakör diszelnöke foglalta el az elnöki széket, aki megnyitó beszédében vázolta a gazdaggyűlés programját, majd Eckhardt Tibor lépett a szósnoki emelvényre.

Eckhardt beszédében rövid pillantást vetett az elmúlt tíz esztendőre és megállapította, hogy a betegséget csak úgy lehet gyógyítani, ha tudjuk milyen orvosságra van szükség. Azután foglalkozott az elmúlt tíz esztendő eseményével és lezögezte, hogy

a sok veszteség után nyert is valamit a magyar nemzet, ez pedig nem más, mint az önrendelkezési jog.

Most már tehát módunkban van, hogy saját sorsunkat magunk irányítsuk s ebben a pillanatban két nagy feladat előtt állunk. Az első az, hogy a megélhetésünket biztosítsuk, másodsorban a magyar mezőgazdaság boldogulását és fejlődését intézményesen előmozdítsuk ebben az országban.

Az elmúlt tíz esztendő alatt

kifejlődött egy nagy bankrendszer a maga összes járulékaival, a maga kartellejével és az egyoldalú adóztatási politikájával.

Ez a rendszer elviselhetetlenül drágává teszi az életet, de nem gondoskodik arról, hogy a jövedelmink arányban legyenek a kiadásokkal. Van az országban millió és millió dolgozó kéz, amelyek a betevő falatot sem tudják megszerezni. Szervezkedésre hívta fel a gazdákat, hogy valóban azok álljanak össze, akiket érdekel a kérdés és ne bízzák magukat olyanokra, akik a pártnak programjával jutottak be a Háza és ott elfelejtkeztek minden ígértükről és elhangyagolják a magyar gazdátársadalom érdekeit. Eckhardt beszédében hangoztatta, hogy

nem akar osztályuralmat, nem akar sem féher, sem vörös bolsevizmust, de fontos, hogy a magyar nemzet többségére a falusi magyar értelmességre nagyobb gondot fordítsanak.

A következő szósnok Griger Miklós dr. országgyűlési képviselő volt, aki beszédét a kartell és a vámrévizio megvitatásával kezdte meg és azt hangoztatta, hogy

kemény kézzel kell helyenulni ebbe a dzsungelbe és védelmére kell kelnii a fogyasztók millióinak.

Szerinte a gazdaközösséggel rutul visszaéltek és a tömeget kizárólag a kizsákmányolás céljaira

használják fel. Griger szerint ma Magyarország az a helyzet, hogy

az ország néhány kartellevezérnek a hitbizománya és néhány bankigazgatónak a gyarmata.

Nincsen társadalmi osztály, amely közvetlen vagy közvetlenül ne lenne adójizető jobbágya a kartelleknek. Azután felsorolta mindazokat a terményeket és ipari ágakat, amelyekre rávetette magát a kartell és ezekből megállapította, hogy minden egyes bankok és tőkeérdekeltségek kezében vannak felhalmozva.

Griger a továbbiak során megállapította, hogy nálunk átlag ötven százalékkal drágább az iparcikk, mint a szomszéd államokban és a szénnek az ára négyeszeresére emelkedett fel a háboru-előtti árakhoz képest. Megállapította, hogy a magyar mezőgazdaságnak négy körülmény ássa meg a sirját. Az első a buzádrak hanyatlása, a második, a súlyos közterhek és az iparcikknek indokolatlan drágulása. A kormány nem törli le a kartelleknek garázdálkodását és így én is azok közé állok, akik azt mondják: le a kormánnyal! Gaál Gaszton volt a következő szósnok. Elsősorban rámutatott azokra a bajokra, amelyek a magyar gazdátársadalom sújtják. Szerinte nincs senki, aki be ne látna, hogy

az országokat köztcherviselés nélkül fenn lehetne tartani. Ezzel szemben joggal kívánhatjuk, hogy az adózási rendszer elviselhető legyen.

Foglalkozott a kormány a háboru elején tanusított magatartásával, amikor elsősorban a mezőgazdasági termékeket maximálta, de nem tette meg az iparcikk értékenek emelkedése tekintetében a szükséges lépéseket. Azután jött a rekvirálás, a forradalom, a fehér pénz, a román invázió, melynek során kirabolták a gazdákat. A konszolidáció helyreállítása után a kormány az ipar segítségére sietett, de akkor megfigyelte a gazdátársadalomról.

Több felszólalás után a gazdaggyűlés határozati javaslatot szerkesztett meg, amelyet egyhangulag elfogadtak azzal, hogy azt a kormány elé juttadják.

VIRÁG

csokrok, arrangementek,

KOSZORUK

a legszebb és legizlesebb

k i v i t e l b e n

KALTSCHMID

élővirág-szalokban

Vidékre is szállít.

Harmincéves ismert cég.

Megrendelések pontosan házhoz szállítva.

Budapest, VI. ker.,
Andrássy-ut 46. sz.

Telefon: 216—98

A REGGELI UJSÁG HIREI

Nem fontos, de érdekes.

Ha nem tetszik a műsor

A Rákóczi-utí mulató éjszakai életben népserü Náci bácsijáról mesélik ezt a kedves kis történetet. Géber igazgató ur, midőn a műsor kezdetét veszi, jobbszemére csipri monokliját és kellő szigorral figyeli, vajjon a szereplője után mindenki tapsol-e. A napokban ugyanígy történt. Egyik művész el- lejtette táncszámát és Náci bácsi körülzért, hogy a tapsokat ellenőrizze. Egyszerre csak látja, hogy az egyik pincér zsebre dugott ke- zekkel áll a páholyorok mellett, nagyokat ásít és észbe sincs a művész produkcióját honorálni. Náci bácsi nézi a vakmerő embert, majd parancsoló mozdulattal magához inti az üzletvezetőt:

— Nézze, Somogyi, mondja meg annak a pincérnek, ha neki nem tetszik a műsor, akkor holnap nem muszáj bejönnie...

Kártya...

A szöke, alacsony dzsentri, aki mindennapo- s vendég a Park-klubban, az Országos Kaszinóban és az Uri Klubban, újabbon egy mende-monda középnapotja került. Nemcsak díszkréden, hanem nyíltan is süttögni kezdtek róla, hogy kártya közben, hogy úgy mondjam... nem egész fairen játszik. Az eset csattanója az, hogy amikor a napokban ezért felelősségre vonták, egy szóval sem tagadta mindent, sőt a legtekintélyesebb nyugalommal adta meg a választ:

— Igen, csalog, de nem mindig. Az esetet egyelőre a humoros oldalról fog- ták fel, mindenestre azonban azt tanácsol- ták az aranyifjúnak, hogy egyelőre pu- nuljon vissza.

Nem ez történt. Hősünk pár nap mulva megjelent az Autó Klub kártyaszobájában, ahol azonban váratlan esemény történt. A háznagy rövid, de erélyes párbeszéd után, kiutasította az ifjút a kártyaszobából. Egyelőre nincs tovább.

Még egy kártya...

Mindenütt ismerik Pesten a dugaszdag épí- tetést, aki szívesen jár borivó társaságba és szívesen barátokzik — hozzá hasonló korrek- t dzsentlemenekkel. Schubert Frigyesnek hív- ják. Az elmúlt héten szokott baráti társasá- gával felment a Friedrich-párt Petőfi Sándor- utcai klubhelyiségébe. Az urak kortyoztak. Az építész ur vesztett. Huszonkétezer pengőt. Ötöt készpénzben. A többit váltóra. A pénzt egy olasz nr nyerte. Az építész nr nem akar fizetni.

Állítólag kifogásolja a játék körül törté- neteket. Mert mégis csak furcsa, hogy mindig ő veszít. De csak itt. És mindig sokat. És mindig olyan gyanusak a körülmények. Az építész nr gyanús. Nem kicsit. Nagyon. És nem fizet.

Vajjon kinek van itt igazsága?

Estélyek...

Zajlik a társas élet, minden este lehet va- lahová menni. Az elmúlt héten estély volt Fenyő Kornéléknél, Ágya-Papp Sándoréknél (népes fogadótea) Illés József egyetemi ta- náréknél, Báthory Józseféknél (ahol a házi- kisasszony Astuto Buba hercegnő lovagjával újabbon a tánc helyett inkább a bride-asz- tal körül van elfoglalva), valamint Illés Gé- zánaknál. Dormándy Gézának új Erzsébet-téri lakásában, ugyancsak az elmúlt héten kedden volt házszenelő, amelyen ott volt a pesti tár- sáság színeje.

Válnak

A baranyamegyei földbirtokos, az ismert pezsgőgyáros közeli rokona válik a feleségétől, az egykor országoshírű szépasszonytól. A válóper egyetlen fájdalom pontja a nagy apadás, amit a megállapodás értelmében fizetni kell.

A másik válóper érdekesebb. Az egyik leg- nagyobb versenyistálló menedzsere, az egy- kori daliás huszárörnagy válik feleségétől, akiért... akiért... Akácsnak a Feketeszaru cseresznyét látnak. Az akkor még huszár- tisztörnagy tíz évig udvarolt mostani váló- félben levő feleségének, akinek szintén fő- szolgabíró volt az ura. Tíz év múlva lettek ifjú szerelmek s most egy újabb tíz év után új válóperrel süttögnak a pesti társasági körök. Újabb házasságról egyelőre szó sincs. Sokat beszéltek ugyan arról, hogy az egyik újonnan kinevezett altábornagy felesége fog elválni az elvált férj kedvéért, erről azonban szó sincs. Csak olyan felelőtlen mende- monda, amelyről az ember elképzelni sem tudja, honnét keletkezhetett.

Egyre csak válnak...

Nehéz abbahagyni a válópereket. Nyenkor szezon közben jóformán minden napra esik egy.

A Dorottya-utcai bankelnök, aki a pesti nők körül nagy népszerűségnek örvend, nemrégiben adta férjhez egyetlen leányát egy éppen olyan előkelő, mint snajdíj és fess hu- szárszázadoshoz. Eddig ez semmi más nem volna, mint egy szimpla házassági hír, amit kiástunk a napilapok egykori házassági rova- mából. A folytatás azonban már érdekesebb.

A fiatal asszonyka alig ért ki a nászutra, máris szembekerült egy még snajdíjabb és még jessebb műszjével, akiével, ha csak egy- két szóval és egynéhány forró szemvilánál- sal is, de úgy látszik, szőbakerült a szerelem, mert az ifju pár hazajött és válik. Komolyan és határozottan. A szép műszj egyelőre leve- leket ír. De azt sokszor.

A belügyminiszter leánya menyasszony

Két eljegyzés az elmúlt hétről. Az első még egészen friss, még senki sem tud róla, csak rebesgetik. A belügyminiszter lánya, Sci- touszky Marietta percek óta menyasszony. A vőlegény Laehne Andor miniszteri segédül- kár, Laehne Hugó nyugalmazott államtitkár fia. A másik eljegyzés vidéki. Kőlcsey Sán- dornak, a debreceni ügyvédi kamara elnöké- nek leányát, Klárát, eljegyezte Darányi Sán- dor debreceni földbirtokos, több ezer hold boldog tulajdonosa

A zongoraművész nőstl

Ez is házasság, de egyelőre még csak tero. A miniszter, aki olyan szerencsésen és sike- resen plasztrozta sógorát a közelmultban, — a közeljövőben férjhezadja sógoraőjét. A vő- legény, az ismert, fess zeneakadémiai tanár azonban egyelőre még egy előkelő spanyol hölgy férje. A válóper azonban, — amint tár- sasági körökben beszéltek, — még a napokban megindul

Magyar mágnások gyülekezése Bécsben

Feltűnően sok magyar mágnás érkezett Bécsbe vasárnap, közöttük Wenckheim Matild grófnő, Majláth György gróf a feleségével, Erdődy János gróf, Wenckheim Jenő gróf a feleségével, Széchenyi Karolina és Irma gróf- nők, Csáky Vidor gróf, Pálffy Paula grófnő, Sényi Margit bárónő, továbbá Márfly Elemér, Taxis Theodora bárónő, Ullmann György báró és Budapesti Bécsbe érkezett még Rohan Gaston herceg is. A Rohanok egyébként Bécs- ben nagy családi tanácskozást tartanak, mert Prágából megérkezett szintén Rohan Raoul herceg is.

Mikulás-estély

Vasárnap este rendezte az Egyetemi Kör első estélyét a két nap előtti dátum révén a jó öreg Mikulás tiszteletére. Az estélyen csak- nem zsfajóság megtelt a Gellért palma-terme. Ott voltak Huszár Károlyék, báró Kemény Gáborék, ögróf Pallavicini Hyppolit, bárói- házi Bárczy István, valamint az ismert báli szépségek közül Bárczy Zsuzsi, Reök Erzsike, Stehlok Márta és Éva. A társaság reggel hét felé távozott — amint az ilyenkor szokás — a legjobb hangulatban.

Szmrecsányi Vera esküvéje

Néhány héttel ezelőtt irtam Szmrecsányi főispán lányának, Szmrecsányi Verának és báró Gruben Hervé belga követési titkárnak eljegyzését. Az esküvő, amelyen a pesti tár- sáság majd minden számottevő tagja részt- vett, szombaton délben volt a Várkapótnában. Angelo Rotta pápai nuncius végezte az eske- tési szertartást, tanuk voltak: Szinnyei Merse József és Unger Béla, valamint Davignon belga követ és Gruber Egmund. Az esküvő után a násznép a Hungária-szállóba vonult át, ahol a család ebédet adott.

Rövid, de velős

A kitűnő librettista és kuplírő a napokban így szól a szöke szubretthez:
— Te sem vagy jobb a „Deák“-né vászná- nál...
Pont. Ennyi az egész.

Szerelmi háromszög — hatvanpengős végkielégítés

Ugyanúgy, ahogy a francia vigjétkirók szokták elképzelni: a férj egy ismert egye- temi tanár fia, textilmérnök. A feleség festő- művész, a „harmadik“ egy tejjállalat ve- zérigazgatója. A történet már két éves, amikor a textilmérnök még szegény ember volt, a ba- rátt viszont nem. Már ebben az időben kezd- tek süttögni az emberek. Pontosan másfél év- vel ezelőtt az asszony és az igazgató Szolno- kon találkoztak, az ottani Tisza-szállóban va- csoráztak meg. Erről bizonyíték a szálló be- jelentőkönyve, amelyben úgy áll, hogy X. Y. és neje. Holott a „neje öngyága“ ebben az időben Budapesten tartózkodott. Három hét- tel ezelőtt a férj ezt valahogy megtudta és bejelentette: válnak. A szokásos csetetpaték után az asszony kétségbeesve menekült a ga- vallérhoz, ahol... node talán ezt a párbe- szédet meg lehet örökíteni az utókor szá- mára a jövő generáció okulására:

— A férjem mindent megtudott — zokogta az asszony — és elkergetett. Most rajtad a sor, hogy segíts rajtani.

— Fiam, im, itt van hatvan pengő, sajnos, többet nem adhatok, mert — egy hatemeletes bérpalotát építettek.

Voilá! Így néz ki egy modern Casanova, tej- igazgató alakjában.

U. J.

A LEGREGIBB PÁRIZSI KÁVÉHAZ SZOMORU VÉGE

A Boulevard-Germain mellett az ósrégi due de l'Ancienne-n levő Café Propopo, a legrégebb pá- rizsi irodalmi kávéház, a héten végleg bezárt. A kávéházat 240 évvel ezelőtt nyitotta meg a szici- liai tulajdonos és a párizsi irodalmi és színhá- zi körökben nagy közkeveltségnek örvendett. An- nakidején Voltaire, Piron, Diderot, Rousseau, Fon- tenelle, Marmontel, Helvétius és a szembenlevő Comedie Francaise művészei törzsvendégek voltak a helyiségben. Mikor később a Comedie Francaise elköltözött, a kávéház veszített jelentőségéből, de a második császárság alatt újból virágzásnak in- dult, amikor Gambetta, Rochefort és Jules Verles látogatták. A kávéházon most nagy tábla hirdeti, hogy tulajdonváltozás és átalakítás miatt zárva.

Berzeviczy Albert lemondott a Korvin Mátyás Társaság elnökségéről. A Korvin Má- tyás Társaság elnöke, Berzeviczy Albert le- mondott a társaság elnökségéről és a lemon- dással kapcsolatosan különböző hírek kerül- tek forgalomba arról, hogy Berzeviczy Albert miért kedvetlenedett el. Magához Berzeviczy Alberthez fordultunk ebben az ügyben fel- világosításért. Berzeviczy Albert kijelentette, hogy lemondott és lemondásával a szerdai közgyűlés foglalkozik. A társaság vezetése — mondta Berzeviczy — egyre több munkát je- lent, amit részben másirányú nagy elfoglaltsá- gom, részben pedig előrehaladott korom miatt nem tudnék elvégezni. Kizárólag ez az oka a lemondásomnak.

Sándor József, az Artistaegyesület elnöke kapja meg valószínűleg a Néparéna bérletét. A városligeti Néparéna bérleti szerződése ez év vé- gén lejár és az érdekeltek felek részéről máris megindult a harc a bérletért. A Néparéna hat esztendőig Schmidt Mihály igazgató kezében volt, aki jelenleg a Royal Orfeumot bérlé. Az aján- latokat felbontották és Schmidt Mihály pályá- zatán kívül még négy pályázatot találtak. Ezek: Sándor József, a Magyarországi Artisták Egyesü- letének ügyvezető-elnöke, aki Mihajlovics Fe- rencel, az egyesület egyik tagjával pályázik, Morgenroth Károly, az ismert Jancsi bohóc, Ádám Rezső artista és Czaja János és József bírközőbajnokok küldték el pályazataikat.

Kétségtelen, hogy a pályázók mind érdemesek arra, hogy a bérleti szerződést elnyerjék. Első- sorban azonban Sándor József, az Artistaegyesü- let elnöke és Michajlovics Ferenc ajánlata jöhet számításba. Sándor József közel huszonöt esz- lendő óta dolgozik az artistaegyesület élén. Több mint tíz esztendeje pedig elnöke az egye- sületnek és éppen ezalatt az idő alatt igen nagy szolgálatakat tett a magyar artisták ügyének. Mindenekelőtt elsőrangú szakember, akinek a ke- zében a Néparéna nivós műsorral és főképpen magyar artistákkal szolgálva hívatását. A társa. Mihajlovics Ferenc régi artista, aki többször- dős frontszolgálat után kiüntelésekkal, súlyos sebesüléssel tért haza a háborúból. Az ajánlatok felett a közeli napokban döntenek, különösen az artisták körében várják nagy érdeklődéssel a Néparéna sorsának eldőlését.

Menczer olvasóinknak, akik lapunkra hivat- koznak, 10 fillérért tisztítja gallerjait. — Fest, mos, tisztít által üzemeiben. — Telefon.

Vitriolú öntött az orvos szemébe. Tápió- bicskéről jelentik: Dr. Herczeg Sándor tápió- bicskei orvost éjjel egy beteg fiúhoz hívták. A be- teg vizsgálata közben a fiu anyja hirtelen vitrio- los üveggel szembeöntötte az orvost, aki arcán súlyos égési sebeket szenvedett. A mérénylet oka ismeretlen

Kohlnoor széncsomagot 1000 üzlet árúst.

Vörös Ferit beperelte a volt impresszáriója. Vörös Feri, a ismert zenész és dalköltő mult év június havában megállapodást kötött Darányi Ferenc impresszárióval, hogy hat hónapig tartó vidéki turnéra indul. Mialatt Darányi az előkészítő munkálatokkal volt elfoglalva, Vörös Feri hirtel- len elhagyta a fővárost és csak azt az üzenetet hagyta hátra, hogy külföldre ment hangverse- nyezni. Darányi Ferenc impresszárió ekkor kár- térietés címén négyezer pengős pert indított Vö- rös Feri ellen és keresetében eladta, hogy mind- ketlen szerződésileg négyezerpengős pónlében állapodtak meg az esetre, ha valaki a feltételeket nem tartja be. Vörös Feri ezer pengő kártérítés megfizetésére kötelezte a bíróság.

Zongorák, hangszerek REMÉNYINÉL
Budapest, VI. Király-u. 62.
Ólcsó árak Kedvező részletek

JÓDÓ

A délkelet-európai nagy légnymás tovább gyen- gült. Hazánkban általában őszies, eszre hajló, kő- dös idő uralkodik. A hőmérséklet Budapesten nyolcadikán délben 4 fok Celsius volt.

Prognózis: A Meteorologiai Intézet jelentése szerint egyelőre változatlan idő, kedden főleg esa- padék (eső) várható.

A frontharcosok megszerezték az aján- lasokat. A fővárosi mandátumokért vívott küzdelemben váratlanul egy új pártalakulás szölt bele, az Egyesült Nemzeti Párt, amely a frontharcosok, vitézek, hadirokkantak, hadi- károsultak és ifju magyarok elégtellessen tö- megeinek védelmét és sérelmeinek orvoslását irta zászlajára. Programjának megvalósítá- sát frontharcos bizottsági tagokra akarja biz- ni. A nagy pártok eleinte tudomás nem akar- tak venni a fiatalok szervezkedéséről és vál- lig fogadkoztak, hogy nem kerülnek választá- ság. A fővárosi politikájának professzionis- tait azonban kellemetlenül lepte meg az a tény, hogy az Egyesült Nemzeti Párt eddig minden kerületben megszerezte az ajánlás- kat s az eddig befutott ajánlások száma el- érte a 14.000-ot. Ezzel a szavazatomennyisé- gel indul a küzdelemben és megvan a remé- nye arra, hogy a főváros valamennyi választó- kerületében sikeresen veszi fel a harcot. Az Egyesült Nemzeti Párt nem kötött paktu- mot senkivel sem s vezéreinek a listák élére való helyezésével indul a küzdelemben. A lis- ták élén Takács-Tolvay gróf és vitéz Barcy- Barczen Gábor állanak. A párt erőteljesen folytatja az agitációt.

Radványi: Cserkészaton Spanyol földön. Mint emlékeztet, amikor a világ cserkészei az angliai Jamboree táborozáson vettek részt, nyolc magyar cserkész kivált a táborból és Radványi cserkésztiszt vezetésével Spanyolországba uta- zott. Rengeleg kalandon mentek át a bátor cer- készluk, látták a csodálatos Spanyolországi festői vidékeit, megfigyelhették a spanyol családok belső életét, a spanyol nép szórakozásait. Élményekkel gazdagon tértek vissza Magyarországra s minden biztonnyal egész életükben szeretettel emlékeznek erre az utjukra.

Most jelent meg a Révayék kiadásában Rad- ványi „Cserkészaton spanyol földön“ című köny- ve, amelyet Márton Lajos az ismert rajzolómű- vész, aki maga is résztvett ezen az uton, illusztrál- ta. A könyv pontosan beszámol a cserkészluk ut- jájáról. Szinte valamennyien a könyv olvasói úgy érezzük, hogy ott járunk a Pyrenneusok heg- yláncai között, a spanyol folyók partján. Vizuallyan írja le a szerző a bikaviadalokat. Az új könyv feltétlenül az ifjúság kezébe való, mert tul azon, hogy szórakoztat, nevelő hatású is. — A könyv ára 4.50.

Ujabb „Justizmord“ Németországban. Breslauból jelentik: A város és az egész kör- nyék lakosságát újabb Justizmord kiderülése tartja izgalomban. Még a mult év októberében történt, hogy Pohl pékmestert Schulze Lina utcai nő megyilkolása miatt — annak elle- nére, hogy az egész tárgyaláson szakadatlanul hangoztatta ártatlanságát — bünjelenségek alapján tízevi börtönbüntetésre ítélték. Né- hány nappal ezelőtt Schieweck munkás, akit elvált feleségének és egy utcai nőnek megyil- kolása miatt halálra ítélték, bevallotta, hogy Schulze Linát is ő gyilkolta meg. A megindi- tott nyomozás hevízionította állításának igaz- ságát és a tízevi börtönrre ítélt Pohlt azonnal szabadlábra helyezték.

Házasság. Dr. Landau Béla, az ismertnevf fővárosi ügyvéd november 30-án házasságot kö- tött Róna Böske urleánnyal.

Dixon: Óceánrepülő. Most jelent meg Ré- vayék kiadásában, elegáns köntösből Dixon új nagy regénye, az Óceánrepülő, amelyet Radványi Kálmán ültetett át magyarra. Az Óceánrepülő egy amerikai ifjuról, Ted Scottról szö, de ennek az ifjunak a figuráján át az egész amerikai ifju- ságot mintázta meg Dickson. Ted Scott a ma embere és egyben a jövő embere. Tele van ener- giával, kitűzött céljait vasakarattal éri el. Egy ifjuban megszületik a vágy, hogy átrepülje az óceánt s ezzel a bravuros teljesítménnyel világ- hírvé tegye a nevét. Testi kondíciói nem aikal- masak a hatalmas teljesítményre, ezért addig sportol, addig dolgozik, képezi magát, míg való- sággal felneveli önmagából az óceán hőst. Dixon briliánsan rajzolta meg Ted Scottnak az új ame- rikai enerációt. Most, hogy magyarul megje- lent, különösképpen ajánlhatjuk az ifjúság figyelmébe ezt a regényt, hiszen a magyar ifjúság s az ame- rikai ifjúság között lelki és sorsbeli közösség van. A könyv ára 4.50.

DR. FÉNYES szakorvos
vör-, bőr- és nemibetegeknek rendel egész nap
Rákóczi-ut 32. I. em. 1 ajtó. Rókussal szemben

ÉRTESEM
igen tisztelt vendéget, hogy a Rex Henrik Tivadar cég megszünése folytán
REX villamosság, műipari és lakberendezési üzletemet
V., Dorottya-utca 9. szám alatt nyitottam meg.
Telefon: 824-04
REX MANÓ,
a volt Rex Henrik Tivadar cég főnöke

— **Új bor.** Acsády Károly fiatal költő ezzel a dímével bocsátotta közre verseskötetét. A tehetséges, meleghangú költőnek itt közöljük egyik sikerült versét:

Öreg magyar ember

Rudnay Gyulának

*Homloka ráncos, de arca szelid,
Görnyedten hordja súlyos terheit*

*Hetvenöt évnek. Lenéz a földre:
Békés barmokra, zendülő zöldre.*

*Ő tudja már, mit oly kevés szegény,
Hogy hinni kell, ha nincsen is remény.*

*Hogy tűrni kell és imádkozni: ő,
Atyáisten, te tudod mire jó*

*Mogyarnak lenni e bus mezőkön,
Szülni tavasszal, temetni őszön.*

*Nyugodt. Teste is, lelke is tiszta,
A gondokat már fára bízta.*

*Jézust ragyogja szemében a fény
S ima fagyott meg szája szögletén.*

Acsády Károly.

— **Súlyos ítélet egy színésznő ellen.** Szegedről jelentik: Kürthy György szegedi színház vezetője a színházi törvényszéknél bepanaszolta Elek Icát, a színház primadonnáját, mert sértő és rágalmazó kijelentéseket tett az igazgatóra, a színház belügyeit a nyilvánosság elé vitte és más tekintetben is vétett a színházi feyyelem ellen. A színházi törvényszék az összes vádpontokat beigazolta találta és ezért a színésznőt a társulat kötelekéből való azonnali elbocsátásra ítélte. Az ítéletet vasárnap délelőtt hirdették ki. Elek Ica az ítéletet megfellebbezte az Országos Színészegyesület feyyelmi tanács hoz.

— **Öngyilkosságok.** Maurer István negyvenhárom éves vasesztérgályos Babér-utca 10. szám alatti lakásán borotválva karján az ereket felvágta. Súlyos állapotban a Rókus-kórházba szállították. — Kovács Zsigmond ötvenhárom éves hivatalos, aki a Hajtsár-ut 38. szám alatt lakott, felakasztotta magát a meghalt. — Móricz Árpád huszonöt esztendő szerelős szombaton este a vasgyárutcai vasúti átjárónál a debreceni személyvonat elé vette magát. A szerencsétlen emberen az egész vonatszerelvény keresztülhaladt, de az öngyilkosságot ekkor sem vették észre, hanem még másik két tehervonat is keresztülment rajta. A reggeli órákban találták meg teljesen szétrombolott állapotban. Kabátjának a zsebében egy fényképet volt, amelyre a következőket írta: Utolsó üdvözlő drága szüleimnek. — Andreczky Katalin harminchat éves háztartásbeli nő a Szent László-ut 95. számú ház egyik lakásában felakasztotta magát és meghalt. Tettét szerelmi bánatában követte el. Holttestét a bonctani intézetbe szállították.

— **Elfogták Somosi Jenő sikkasztó pozsonyi bankigazgatót.** A nagykanizsai rendőrség vezetője vasárnap délelőtt értesítette a főkapitányságot, hogy a nagykanizsai vasúti állomáson a pozsonyi rendőrség rádióértesítése alapján elfogta Somosi Jenő bankigazgatót, aki az egyik pozsonyi takarékpénztártól száz ezer csehekronát sikkasztott és megszökött. A főkapitányság a nagykanizsai rendőrség jelentése alapján a sikkasztó elfogatását közölte a cseh hatóságokkal.

— **Revolvers verekezés házmaster és háztulajdonos között.** Az elmúlt hét szombatján, a kora esti órákban, izgasmas jelenetek játszódtak le a Komócsi-ut 5. számú ház udvarán. Katz Emil háztulajdonosnak Halász Imre házmasterrel és annak feleségével netelérése támadt, amelyből kifolyólag a házmasterpár vaslapátokat hozott elő és azzal akarta megtámadni Katz Emil háztulajdonost. A háztulajdonos sem volt rest azonban és berohant a lakásába, revolvert vett elő és a fegyvert az udvaron tartózkodó házmaster és feleségére irányítva, többször elsütötte, a revolvergolyók szerencsére senkit sem találtak. A revolveres botrány összecsendítette a ház lakóit és a szomszéd házakból is igen sokan a verekezés színhelyére siettek, hogy tanui legyenek ennek a látványnak, amikor a házmaster és a háziur között súlyos differenciák merülnek fel. Végül is rendőrök érkeztek a Komócsi-utcai házba és egy a házmasterpárt, mint a háztulajdonost előállította a főkapitányságra. A rendőrségen, jegyzőkönyvi kihallgatás után, a harcban álló feleket elbocsátották azzal az ígérettel, hogy a további verekedéseket beszüntetik. Ettől függetlenül az eljárást Halász Imre házmaster és Katz Emil háztulajdonos ellen megindították.

Többször felfutott a járdára, két embert elütött és felborult autójával a Gyapjamosó rt, ittas soffőre

Motorkerékpáros rendőrök üldözték a menekülő soffőrt, aki órák-hosszáig garázdálkodott a József-körút környékén

— **A Reggeli Újság tudósítójától.** Vasárnapról hétfőre virradó éjszaka sorozatos botrányt és szerencsétlenséget idézett elő a József-körúton és a környező mellékutakban egy ittas soffőr, aki

több helyen felfutott a járdára, elütött egy autót, majd a Népszínház-utcában felborult s amikor a rendőr igazolásra szólította fel, elmenekült és csak hosszas üldözés után sikerült újból elfogni.

Az éjszakai garázdálkodásnak két könnyebb sebesültje is van, akiket a mentők vettek ápolás alá, az éjszakai garázdálkodó illuminált gépkocsivezetőt pedig a hajnali órákban előállították a rendőrségre kihallgatás végett.

Rimer Miklós kenyérgyári igazgató és felesége vasárnapról hétfőre virradó éjszaka magánkocsijukkal a Rákóczi ut felől a Boráros-ter irányába haladtak a József-körúton, amikor Riemer arra lett figyelmes, hogy az előtte haladó Bp. 24—044 számú luxuskocsi — amely mint utóbb kiderült, a Gyapjamosó r.-t. volt. — bizonytalanul ide-oda cikázik az uttesten, majd egészen a járdához farolt és amikor Riemer autója mellette ért, a csukott Essex-kocsi vezetője a volánt hirtelen jobbfelé rántott és

a következő pillanatban nekifutott Riemer Nesh kocsijának.

Nagy recsegés-ropogás követte az összeütközést, mire, ugyiltszik, a másik kocs vezetője megijedt és teljes sebességgel a közeli

Nap-utcába fordult be, ahol több ízben felfutot a járdára

s miután észrevet, hogy Rimer Vilmos autójával követi, a Nap-utca b a Német-utca b, majd a Vig-utca b fordult be, azután a Bérkocsis-utca b kanyarodott ki, ahol ismét felfutott a járdára és ott

egy nagyob társaságba szaladt.

Hangos javeszékülés, sikoltozás verte fel a csendes utcát, mire a bizonytalanul haladó Essex-autó ismét nagy irammal elszárguldozott és a Népszínház-utca 34. szám előtt egyen-

— **Súlyos vasúti szerencsétlenség Kisfalud közszégnél.** Zalaegerszegről jelentik: A Zalaegerszeg-Celldömök vasútvonal mentén ma délután súlyos szerencsétlenség történt. Kisfalud és Kemendollár állomások között az alibánfai átjárónál a személyvonat elkapta és összetörtte Somogyi Sándor 35 éves alsóara nyodi földműves szekereit. Somogyi Sándor és a kocsin ülő 62 éves anyja, valamint sógor-nője az árokba zuhant. Somogyi koponyája egészen összetört, a két asszony pedig külső és belső zúzódásokat szenvedett. Mindhármukat a zalaegerszegi kórházba szállították. Somogyi Sándor állapota reménytelen. A vonatkísérő személyzet előadása szerint a vonatvezető már messziről észrevette, hogy kocsí áll az átjáró előtt. Amikor a vonat odaérkezett, a lovák megbokrosodtak és elragadták a kocsit.

— **Ravasz püspök felszentelte az egri református templomot Egerből jelentik:** Ma délelőtt szentelték fel az új református templomot, a református egyházi és világi előkelőségek részvételével. Engedy Andor dr., miskolci lelkész beszéde után Ravasz László püspök a politikai magyarság és a lelki magyarság nagy különbségéről tartott beszédet. Utána Tóth István lelkész ismertette a templomépítés történelmét, majd társasbéd volt a Korona-szállóban. Hedry Lőrinc főispán, Lipsey Péter dr. főgondnok és Ravasz László mondott felköszöntőt. Délután az új templomban Nádházy Bertalan lelkész prédikált.

— **Öngyilkos kereskedő.** A gazdasági válságnak újabb áldozata van. Nagy Lajos ötvenegy esztendő kereskedő, aki hétfőn este Alpár-utca 3. földszint 2. szám alatti lakásán a fűrdőszobában mellbelitette magát. A mentők rendkívül súlyos állapotban a Rókus-kórházba vitték. Hátrahagyott bucsulevelében megírta, hogy nem bírja tovább a küzdelmet, úgy érzi, el kell vesznie, a nehéz viszonyok agyonnyomták.

— **Megölték a börtönfelügyelőt.** Kalkuttából jelentik: A gyilkosságot, amelynek Simpson alezredes, a bengáliai börtönfelügyelő esett áldozatul, három bengálii követte el. A tettesek, miután Simpsonot hivatali szobájában megölték, menekülni akartak, a hivatalnok azonban üldözésbe vették őket. Harca került a sor, amelyben az egyik tisztviselő súlyosan megsérült. Amikor a gyilkosok veszítüket érezték, maguk felé fordították a fegyvert. Kettő közülök azonnal meghalt, a harmadik súlyosan megsebesült. Elfogatása után a börtönbe szállították.

— **Az egységes polgári párt gyűlése.** Az Egységes Községi Polgári Párt vasárnap délután a vacuati Népmozgásban tartott gyűlésén Dinich Vidor és Piazza Győző beszélt. Dinich arra utalt, hogy erős polgárság, jóléteben élő munkásság hozza meg a jobb magyar jövődöt. Kőbányán az egységespárt nagygyűlésén Págr Hugó mondott programbeszédet, kiemelve, hogy elsősorban munkaalkalmakat kívánna teremteni és a monopolisztikus üzemek átszervezését. Utána Hatolka Kázmér, Usetty Béla, Krompazky Miksa, Büttner János, Csépari Béla beszélt.

súlyát veszve ismét felfutott a járdára, de oly szerencsétlenül, hogy

az autó felborult,

ablakai összetörték s a kocsi eleje erősen megrongálódott.

Ekkorára már a környékbeli rendőröket alarmirozták és egész tömeg üldözte a vadul cik-cakkozó autót, s amikor a kocsí felborult, közel százfőnyi tömeg rohanta meg a gépkocsit és a könnyebben sebesült soffőrt és a mellette ülő nőt kiemelték az ülésből.

Órszemes rendőrök és cikázó motorkerékpáros rendőrök is érkeztek a helyszínre, akik szintén segédkeztek az autó felállításában s miatt az ittas soffőr mellett ülő nőt igyekeztek eszméletre téríteni, azáltal a gépkocsivezető ismét beült a volán mellé és a Népszínház-utca végéig, a Telegi-ter felé elszárguldozott. A motorkerékpáros rendőrök és több arra járó autó, köztük Rimer Vilmos — aki feleségével mindenütt nyomon követte a garázda soffőrt — szintén a menekülő után szárguldoztak.

Hosszas üldözés után sikerült a Tisza Kálmán-terti gázgyár előtt elfogni a gépkocsit, de most már rendőrök ültek az autóbba, hogy a soffőr ne tudjon ujra elmenekülni. Azután felfelöltötták, hogy hajtsan vissza a Népszínház-utca 34. számú ház elé, ahol még mindig ott feküdt eszméletlenül állapotban a garázda soffőr mellett ülő fiatal nő.

Kihívták a mentőket, akik elsősorban is a Bérkocsis-utca b megsebesült két fiatalember vették ápolás alá, majd beszállították őket a Rókus-kórházba, azután eszméletre térítették a felborult autóbba ülő fiatal nőt is.

Közben a rendőrök leigazolták a soffőrt és megállapították, hogy Krecsmann Gézának hívják, aki tegnap este az egyik vendéglőben menyasszonya társaság ban nagyobb mennyiségű bort fogyasztott, azután sétakocsizásra indultak a Gyapjamosó Rt. autójával.

Igazoltatás után a rendőrök a gázoló soffőrt, valamint az összes tanukat kihallgatás végett előállították a főkapitányságra, ahol a vizsgálat a reggeli órákig tartott, majd a soffőr ellen megindították az eljárást.

— **Rassay bejelentette, hogy a Nemzeti Szabadelvű Párt minden kerületben indul.** A Nemzeti Szabadelvű Párt vasárnap a nyolcadik kerület egyik mozgószínházában választógyűlést tartott, amelyen Hajdu Marcel dr., Körömczi Zoltán dr., Baracs Marcelné dr.-né, Weiler Ernő dr., és Rassay Károly beszélt. Rassay bejelentette, hogy a Szabadelvű Párt — minden akadály ellenére — minden kerületben felveszi a harcot.

— **Huszmillió dináros bélyegilletékeselés.** Belgrádból jelentik: A Politika jelentése szerint a belgrádi adóhivatal az Általános Építési Részyeny-társaság ellen vizsgálatot indított a bélyegilletékek messzemenő eltitkolása címén. A társaság Belgrád városával szerződést kötött 80 millió dinár értékű utaképzőanyag szállítására. A társaság a bélyegilletéket nem rótta le és a szerződéssel is Belgrád városát 20 millió dinárral megkárosította.

— **Féltékeny a 64 éves feleségére.** Szekszárdról jelentik: Kiss István 68 éves tolnai hajós ma felakasztotta magát. Zsebében a hatóságokhoz címzett levelet találtak, amelyben azt írja, hogy tettét azért követte el, mert féltékeny a feleségére. Az eset nagy feltűnést keltett, mert az asszony 64 éves.

x **Pilavin fürdőitől vidám és friss lesz.**

x **Sok-sok szép játék bámulatos olcsón kerül eladásra a Fenyves-Játékbarnalban.** A Calvin-terti Fenyves-Áruház csak karácsonyig tartó játékárúsításán minden képzeletet felülmúló választék és olcsó árak. Minden gyermek kedves ajándékot kap.

x **Mindenki pénzhez jut, ha viselt férfluháit, butorait, szőnyegéit és régiségtárgyait eladja Rottenbergnek, Paulay Ede-utca 46. Tel.: Aut. 185—21. Hívsára jövök.**

x **Az Erdélyi Borozó valódi erdélyi ételekkel, ugymint erdélyi flecken, erdélyi rakott káposzta, vargabéles, kürtös kalács stb. állandóan szolgál.** Hetenként az Erdélyi Borozó híres házi dísnótoraí, Vacsoránál, színházi vacsoránál szikszai Horváth Lajos primás cigányzenekara muzsikál. Minden nap reggel 8 óráig az Erdélyi Borozó közismert és közkedvelt levelei és csapolt sör.

x **A kis Jézuska elégedetten mosolyog, amikor a háziasszonyok kívánságai között azt olvassa, amit leginkább óhajtanak, tudniillik egy villamos Singer varrógépet!** Igen, igen, gondolja magában, egy tekintetben mégis csak mind egyformák, a kedves, jó háziasszonyok: a praktikuság iránti érzékben és a jelenkor követelményeire való gyors alkalmazkodásban! Könnyen kezelhető és bármelyik tetszés szerinti szízzal használható és az érintkező dugóval minden villanyvezetékbe bekapcsolható. És milyen ideális megoldása a szűkös lakásviszonyok mellett a tér kihasználásának, ha a munka befejezése után a szekrényben, vagy a szekrényen, vagy egy polcon helyezhetjük el. A Singer-varrógép Részyeny-társaság minden fióküzlete az érdeklődők kívánságára mindenkor szívesen kész az új hozható villamos Singer-varrógépet az érdeklődők lakásán is díjmentesen és vételköltség nélkül bemutatni. Az érdeklődők szíveskedjenek ilyen irányú kívánságaikat bármely Singer-üzletben bejelenteni.

Tolstoj után Gesztesi Balogh Gábor?

— **Levél a szerkesztőhöz** —

Nem érek rá mostanában könyvkritikákat olvasni, hisz állás után futkosok egész nap. A könyvet sem magamnak vettem, amiről írok, hanem a nagybácsimnak. Ő nem ad pénzt könyvért, de ha én megajándékozom, úgy ellágyul, hogy kölcsönkéréseimet sohasem tagadja meg. Nekem tehát jó könyvet kell neki szállítani. Nagyon szeret a háborúról olvasni, de a Remarque-féle irodalom neki nem kell. Mindig az hajtogatja, hogy ha neki lehetőséget adott volna az Isten, hogy megírna ő a magyarok háborúját. Mert ez mind gyáva siránkozás.

Vége a napokban a szemembe csillant egy könyv. Megszemlélttem. Előkelő kiadó, tetszetős címrájz és vékony papírszelet fogja át:

Gesztesi Balogh Gábor:

Katakliзма a világháboru regénye, nem a pacifista szempontjából, de igazi magyar szellemben megírva.

Ez az, amiért az öreg hálás lesz, gondoltam. Kicsit drágáltam ugyan a befektetést, de mégis lefiztettem a 12 P-t. Elküldtem neki a könyvet. Már előre számoltam a napokat, amíg az öreg végére jár és én learahatom gondosságom gyümölcseit. De túrtöttem magam. Egy hét kell egy ilyen nagy munka elolvasásához — gondoltam. Képzeltetik meglepetésemét, mikor másnap vissza kaptam a könyvet félig felvágva és mellette ezt a vészjósló írást: «Olvasd el, addig szemem elé ne kerülj.» Most már cseppel sem néztem elragadtatva a könyv vaskosságát. Az öreg keményfejű katona és tudtam, hogy lövő-hegyire megvitatja velem a dolgot, mielőtt megenyhül. Ezt a könyvet tehát nekem, ha törrik, ha szakad, el kell olvasnom. Balsejtelmek fogtak el. Pedig akkor még nem tudtam, mi vár rám. Az első ötven oldalból megtudtam, hogy a békebeli aranyifjuság mit ebédelt, vacsorált, czsonnált és korhelyevésztet különböző lokálokban s milyen inghez milyen harisnyát és zsebkendőt viselt.

Megtudtam a Jardinban és a többi mulatókban szereplő művésznők hajbőr és körömszínét és a részletes műsorukat. Aztán ujra és lapról-lapra a háborus évek összes állapjait és ételnekeit. Megkaptam az összes vidéki lapok háborus vezércikkeinek egyetemes szintézisét és az összes Hőfereket. Azóta csak egy birom elképzelni ezt az iszonyuan tehetségtelen szerzőt, hogy dusan felszerelt asztal mellett ül és a háborus kiéhezést állandóan pótolva, ócska újságokból szeleteket vág ki, hogy azt regénnyé ragassza. Megtudtam, hogy a szerző állandóan csak is a «legjobb társaságokban» mozogt, ahol a hősök így szólnak szerelmesükhöz: «Ellát Páros forró széd bucsucsókjá még most is égeti az ajkam. Most is itt lebeg körültem hóféhér tested mámorító illata. És még sem testi vággyal öleltelek, mikor az enyém, az én asszonyom lettél. Mert éreztem, hogy réges-régen egymást kereső lelkeink csodálatos gyönyörét nem érheti utol semmi földi akarás.»

Összeharaptam a fogam és tovább olvastam. A legrosszabb az volt e dologban, hogy állandóan a végrehajtót juttatta eszembe. A főbős állandóan egy jár-kele a világban, szalonokban és harctereken, mintha leltározná. Leltározza a városokat, ahol megfordul a középületeket, a házakban és barakokban a szobákat, a szobákban a butorokat, a falon a képeket, a bent levő embereket és a bentlevők zsebeiben lévő tárgyakat. Semmi sem kerül el a figyelmét, eldugni itt nem lehet semmit. Mindent megtudtam a háborúról, ami közhezlyet csak leirtak róla és ami egy regényben nem lényeges. De nem találkoztam egy élő emberrel és nem ért el hozzám belőle egy sóhajtsanyi emberi szenvedés. Itt szenvedni csak én szenvedtem három éjszakán keresztül és közben mindig a nagybácsimra gondoltam. Tombolni láttam őt és minden reményem elvesztett, hogy találkozzunk számomra jól ússón ki. De nem kellett fenekéig ürítenem a kelyhet. A következő levelet kaptam tőle a negyedik nap hajnalán.

„Ha elhozod Tolstoj „Háboru és béke”-jét, mindent megbocsátok. Utóvégre te nem tehetsz róla, hogy Tolstoj után Gesztesi Balogh Gábor is könyvet mert írni a háborúról...”

Azért írom ezt a levelet, Szerkesztő Ur! Ki tehet róla, hogy ilyen könyvek megjelenhetnek? Nem lehet ez ellen tenni valamit? Hisz márkás kiadótól, pompázó köntösben, jó reklám könyvet vettem. Mert én is voltam háboruban két évig. De ezt a három éjszakát a „kataklizzmával” sohasem fogom efelejteni!

Tisztelettel egy olvasója.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 296—99 és 125—10

Zsoldos előkészít könyvtárolt magánvizsgárára, érteletigire
VII, Dohány-utca 84. Telefon 424-47

SZÍNHÁZ ÉS FILM

Sándor Erzsí ünneplése az Operaházban

Leleplezték a művésznő mellszobrát — Hubay Jenő, az ünnepély szónoka beszéde közben rosszul lett és összeesett

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Hétfőn délben az Operaház büféjében Sándor Erzsí, dalszínházunk kitűnő koloratúrekesnőjét ünnepelték pályájának 25 éves évfordulójára alkalmából. Az ünnepségre eljött a kultuszkománny képviselőiben Petry Pál, Kertész K. Róbert, Korniss Gyula államtitkárok, a budapesti színiigazgatók megbízásából Bárdor Arthur, a Nemzeti Színház nevében Hevesi Sándor és Bálint Lajos, a Zeneművészeti Főiskola képviselőiben Hubay Jenő.

Az ünnepélyt Radnai Miklós, az Operaház igazgatója lendületes beszéde nyitotta meg.

— Nem pusztulhat el a nemzet — mondotta emelt hangon Radnai —, amelynek ilyen értékei vannak.

Azután színes szavakkal mutatott rá a művésznő pályafutására, amely tele van a nagyszerű telje-

SÁNDOR ERZSÍ és RADNAI MIKLÓS.

Ötvenévek egész sorozatával Hevesi Sándor a Nemzeti Színház üdvöztetője hozta el a testvér-lémezét egyik legkitűnőbb művésznőjének. Az Opera zenekara nevében Dömötör Lajos, az énekes-nevében Jászay András, a műszaki személy-nevében Tolnay Pál és a tánccar megbízásából a kis Bodnár Erzsike nyújtotta át a jubileuszának az elismerés virágcsokrát.

Az ünnepély díszszónoka Hubay Jenő volt, aki azonban alig mondott néhány szót, amikor hirtelen rosszul lett és esett össze. A jelenlévők nagy ijedséggel összecsúszottak. A jelenlévőkön óriási izgalom vett erőt, közben Hubayhoz rohantak, szétgombolták ruháját, azután az ájult művészt az igazgató szobájába vitték, ahol pamlagra fektették.

Szerencsére Hubay Jenő csakhamar magához tért és folytatta beszédét, melynek végeztével az egybegyűlt Sándor Erzsível együtt meghatótan ünnepelték a kitűnő zeneszerzőt.

A muló incidens után Bárdor Arthur lépett az ünnepelt elé, hogy a Budapesti Színiigazgatók Szövetsége képviselőiben üdvözölje, majd Ráskay professzor beszélt a Lipótvárosi Kaszinó megbízásából, utóljára Székelyhidó Ferenc dr. üdvözölte Sándor Erzsí és átadta Sándor Erzsínek az Operaház ajándékát: egy szép művészi magyar címere aranygyűrűt.

Sándor Erzsí elérzékenyülve, könnyek között válaszolt az üdvözlésekre és közvetlen hangú válaszában a művészpálya nehézségeiről beszélt,

amelyek — egymond — minden küzdelmet megérdemelték, mert az elért eredmény kárpótolta a sok-sok munkában eltöltött időért.

Azután lehullott a lepel Sándor Erzsí mellszobráról, Ligeti Miklós művészi alkotásáról, amelyet az ünneplők a koszorúk és virágcsokrok tömegével halmoztak el.

Az ünnepély után a Reggeli Ujság munkatársa beszélt Sándor Erzsível, aki a jubileumáról, az ünnepléséről és szobrának leleplezéséről a következőket mondotta:

— Borzasztó izgalommal nézem a nekem szánt ünneplést. Egyszerre nem énekesnek, hanem hősnőnek léptem elő. Hőse vagyok az ünneplésnek, amely nagy izgalmat jelent a jublánsnak.

Minden lelki emóció, öröm, bánat, sirás, nevetés a torkon át tör elő és hangon át nyilvánul meg. Az izgalom, mely az ünnepléssel kapcsolatban elkerülhetetlen, a hangomra és a torkomra megy. Ebben a pillanatban, minden meghatódottságom ellenére is, az foglalkoztat, hogy a holnapi Lakmé díszelőadón az izgalom, amely most fojtogat, érezhető lesz. Pedig szeretném megmutatni, hogy ma is ugyanolyan szárnyaló a hangom, mint amikor akadémiák koromban először énekeltem Lakmót. Holnap este ahhoz a szerephez térek vissza, amelyben pályám elején bemutatkoztam és mondhatom, hogy holnap sem kevesebb izgalommal lépek a színpadra, mint amely akkor rázott, amikor először énekeltem Lakmót.

Az ajtó

Nadányi Zoltán vigjátéka A Magyar Színház bemutatója

Költő és szerelmes ne filozofáljon. Így hát Lehotay Tamás sem sokat okoskodik, amikor a Velence felé robbogó vonatban saját versétől kigyullad és egyszerre csak rájön, hogy szereti Mariettát. Vonatot cserél és Mariettához siet, aki a várakozásba belefáradva éppen az imént jegyezte el magát egy deressedő haju földbirtokossal. A költő megérkezik, se lát, se hall, meg van szédülve a saját versétől s mi sem természetesebb, mint hogy el akarja mondani Mariettának, még pedig a lehető leghatásosabb körülmények között: éjszaka, holdfényben az ajtaja előtt.

Talán elég e néhány sor annak megéreztetésére, milyen merész próbára tette témájával a szerző magát, mint a közönséget. Állapítsuk meg: a merész akrobatamutatvány gyönyörűen sikerül. A második felvonás végig a dialógus ötletességéből él. A finom pszichológiával hajított replikák labdakönnyedséggel ropognak a színpad egyik sarkából a másikba, mind éles, mind célba talál. A közönség izgatott érdeklődéssel figyeli a különös meccsre s mikor a szinte provokáló merészséggel előre bejelentett gól betöri az ajtót, ugyanazzal a tapsviharral köszönti, amivel künn a MAC, vagy az FTC-sportpályán morajlik fel egy-egy hatalmas találhat után. Az ajtót Nadányi darabjában egy vers töri be, címe: „Éjjeli szoltár” és a szép vers így szól:

Ne lássam a szelid-kék Adriát,
Sem a tajtékot turva orgiázó
Szurokasin tengert, sem a nagyvilág
Forgalmát, milliónyi árboczászó
Díszében a mozgalmak kikötőket.
Ne lássam Napoly éjt, tarka Hongkong
Gyaloghíntőit, kőfojtotta London,
Hol millió tulámpa fényt erőltet.

Fővárosi Operett Színház

Csodabár utolsó hete

Ma és minden este, hétfőn, dec. 15-én

100 adszor és utoljára

Ne lássam részeg madridi hetérák
Sallangos kézi dobját és ne lássam
A norvég ormokat, ezüst palástban.
Ne lássam a jégsziklák kék acélját,
Ne lássam az őserdőt, a napégett
Szahara pusztát, a szent vízesés
Gyémánt özönjét, Rómát, rózsarózet,
És semmit, ami ritka és mesés.
Nem akarom expressek ablakából,
Árbov tövéből, léggömb kosarából
Világ csodáit látni tovarozgón.
A szük fészkét se lássam, melyben élek,
Merüljenek el tárgyak és személyek,
Szépségek és csufságok, mint sülyesztőn
Hervadjon el minden szin földön, égen,
Vakuljon el aranyon és ezüsten
A csillogás, nap, hold, csillag ne süssön,
Legyen sötétség. Csak kis lámpa égjen,
Csak annyi fény, mely téged megvilágít.
Elomló tested hófehér esodát.

Nadányi Zoltán darabja a maga könnyed bájjával és lírai ellágyulásával Musset finom proverbes-jelnek késői utóda. Az ötletes darab föltalajdonsága játékosága. Az, ahogyan, amivel szinte semmiből a szemünk láttára szcenikai ele-

HONTHY HANNA és RÁDAY IMRE.

meikkel tele, színpadot álló, jól megépített darabbá fejlődik. Főördeme, hogy sikerül alapézését színi-játékká varázsolni, azaz elhívtetni a nézőtérnek a legprivátább eseményt: egy szép vers hatását egy szép nőre. (Tejük hozzá mellékesen, hogy nem is a vers olyan erős, hanem a helyzeti energia, amelyben a költő elmondja.) A költő figuráját még a legretinировzottabb szerzők is enyhe karikatúrával állítják be a színpadon. Nadányi költője azonban se nem karikatúra, se nem klisé: eleven ember. Öntelt, ősz és immorális. Költő abban is, ahogy a külvilággal szemben áll: nyegle, másként indokolatlan és felháborító semmibevevéssel. Egenesen művészi tehát, ahogy a szerző a vidéki miliót már az első felvonásban a költő szemszögéből ábrázolja s odahelyez figurákat, ahová eleven embereket vár a publikum. Az első és utolsó felvonás erősen karikírozott alakjai — akiken a közönség kitűnően mulat — a költő bosszúja a filiszteusokon. Mert ez a költő nemcsak öntelt, ősz és immorális, hanem gonosz is, gyűlölni is tud, de gyönyörű képekben gondolkodik és, mint büszkén vallja, chö hullámokat sugároz ki magából.

Ráday Imre, a költő szerepének alakítója, pompás színészanyag, ábrázolása mindvégig hibátlan, pátosmentes, a szerző intenciói szerint való. Honthy Hanna Marietta szerepében eleinte hüvös, a második felvonástól kezdve elbűvölően imádnivaló. Gázon Gyula végérvényesen beigazolta, hogy az ország legkitűnőbb kabinetszínésze. Igen finom Molnár Aranka a vidéki uri-

asszony szerepében. Gellért diszkrét völegény-jelöltje, Gárday szótlan méhése, Z. Molnár Dimácsija kitűnök. Szereposztás és rendezés egyáltalán a legkülönb, amit a színház ebben a szonban produkált.

Gaál Franciska a Terézkörúti Színpadon

Evek óta látjuk Salamon Bélát ötletes és kevésbé ötletes kabarétréfákban, s a figurát, amit ő kreált a pesti kabarészínpadon, lassanként megszokta és megszerette a közönség. Csak a színpadon Salamon Béla szavain keresztül színesülnek kacagtató burleszkék ezek a néha elég gyenge ka-

barédarabok és csak Salamon tudna mesélni arról, milyen nehéz neki a semmiből teremteni valamit. A mostani műsorban is ilyen szerepet játszik, az „Idegenvezető”, a műsor Salamon-bobozata elég ötletelen és mégis mulat a közönség, nyiltszíni tapok érik egymást és néha észre sem vesszük a darab fogatékosságait.

A műsor piece de resistance-a egyébként Gaál Franciska fellépése, aki Szép Ernő lehetetlen-szerű játékában a „Félkeztyű”-ben egész új hangokat pendít meg. A „hangszerelt” Gaál Franciska mondatoknak nyoma sincs, megrikat és megnevetett ez alatt a félóra alatt amíg a játék tart. Partnere Törzs Jenő közvetlen és kellemes alakítással járul hozzá a sikerhez.

A „Félkeztyű” előtt Bodó Ica játszik el egy mulatságos Gaál Franci-paródiát óriási sikerrel. Csak a szőke paróka hiányzik — hiszen háttal van a közönségnek — és mindenki azt hinné, hogy az igazi Gaál Franciska gügyög és énekel a színpadon, csak amikor megfordul, akkor lepődik meg a nézőtér. Mulatságos bohóság Faragó Sándor darabja, a „Téves kapcsolás”, amelyben ugyancsak Bodó Icat látjuk, egy hálás és hatásos szerepben. Kisleányos grimaszai, hangjának kellemes modulációja és játékának őstönös kedvessége azt a naivát sejtetik, akit lámpással keresnek a pesti színiigazgatók. Rajna Alice, Boross Géza, Sas Oly, Jármay Karola, Komló Vilmos, Sárossy Mihály, Berkó József a műsor többi főszereplői, valamint a színház kitűnő rendezője, Herczeg Jenő, aki két kacagtatóan mulatságos tréfával mint szerző is segítségére siet a színháznak. A bemutatót a közönség igen melegen fogadta.

U. J.

Az első reggeli postával megkapja lakásán a REGGELI UJSÁG-ot, ha előfizet egy negyedévre 2.80 pengőért

NAGY SIKER A RADIUS METRO FILMPALOTÁ

UJ MŰSORA!

- 1. LEWIS STONE, NORMA SHEARER AZ IFJUSÁG JOGA
- 2. STAN ÉS PAN KECSKÉT TART (Mindenki nevet)
- 3. THE MARYLAND JAZZBAND a RADIUS élő zenekara
- 4. Manhattan Szerenád (Hangulatkép a világ legnagyobb Metropolisából)
- 5. FOX HANGOS HIRADÓ
- 6. MAGYAR HIRADÓ

RADIUS METRO FILMPALOTA

5-1/8-1/10

VIGSZÍNHÁZ

Szombaton, december 13-án

ELŐSZÓ

A térsasszony

Vígjáték három felvonásban

írta:

ZILAHY LAJOS

FŐSZEREPLŐK:

Varsányi Irén, Gombaszögi Ella, Kürti József, Hegedüs Gyula, Rajnai Gábor, Makláry Zoltán, Gárdonyi Lajos, Péli Sándor

Jegyek egész napon át válthatók

Lehár megcáfolja, hogy össze- szólalkozott volna Berlinben a Rotter-fivérekkel

Berlin, december 8.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Távirati jelentés nyomán elterjedt a hír, hogy Lehár Ferenc Berlinben „Schön ist die Welt” című új operettjének főpróbája közben súlyos szótvitába keveredett volna a színház két igazgatójával, a Rotter-fivérekkel.

A híradás szerint az egyik Rotter fivér követelte volna, hogy az egyik táncszólam és dal ütemét Lehár változtassa meg és mert Lehár erre nem volt hajlandó, Rotter rákiáltott:

— Azonnal távozzon innen, takarodjon innen!

A híradás szerint Lehár úgy tett, mintha nem is hallotta volna a durva sértést, de néhány pillanattal utóbb a másik fivér, aki közelében állt, rákiáltott:

— Nem hallotta? Még mindig itt van? Takarodjon.

A hír természetesen óriási föllünést okozott. Lehár, az operett fejedelme, ilyen inzultusnak még nem volt kitéve és nagy lett a fölháborodás a Rotter-fivérek ellen, akikről köztudomású, hogy igen lobbanékony természetűek.

A Lehárt ért durva sértések azonban nem történtek meg, erről maga Lehár Ferenc nyilatkozott, aki „Schön ist die Welt” című operettjének nagy sikerű premijerje után az egyik berlini újságról

előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Persze, hogy volt némi civódás a próbák alatt s a főpróbán is, de megérte, mert a siker annál nagyobb lett utána.

A színházi babona maga is megköveteli, hogy a premiert vizsály, civódás előzze meg. Simán nem is lehet, hiszen a próbák reggel öt óráig tartotak s minden színházi ember tisztában van vele, hogy közben mennyire fölidegesedik az ember. A „Schön ist die Welt” című operett berlini sikere rendkívül nagy volt. A jegyek valamennyije elkelt a második és harmadik előadáson is. Azonban

a leghatározottam megcáfolom, mintha közöttém és a Rotter-fivérek között bárminő viszálykodás, vagy incidens történt volna.

*

A magyar királyi Operaház december 20-án mutatja be Lehár Ferenc operáját, a „Mosoly ország”-t. A dalműből Fleischer Antal vezetésével és Márkus László rendezésével már előrehaladott próbák folynak. Az Operaház igazgatósága a dalmű bemutatására levélben meghívta Lehár Ferencet, aki sürgönyileg válaszolt:

— Tizenhatodikán Önöknél leszek.

Az utolsó próbákat tehát Lehár Ferenc fogja vezetni, ugyancsak ő dirigálja az elő előadásokat is. Az Operaház remek szereposztással és gyönyörű színpaddal várja a világhírű zeneszerzőt, akinek hosszu, dicsőséges pályafutása után ez lesz az első debutje az Operaházban.

A kormányzó jelenlétében óriási sikert aratott a Berlinből hazaérkezett Noiret Irén

Vasárnap este az Országos Kaszinó márványfalú és aranycirádákkal ékesített, ragyogóan kivilágított termében, a kormányzó és a legelőkelőbb publikum előtt lépett újra a pesti közönség elé a külföldön élő Noiret Irén, akinek nevét nálunk is jól ismerik, de sajnos, sokkal kevésbé, mint a kontinens többi városaiban.

E fellépésnek nagyon érdekesek az előzményei. Az idén nyáron Németországban Noiret Irént autóbaleset érte. A súlyosnak sérült művésznő csodálatos lélekjelenlétével megmentette vele utazó amerikai impresszáriója életét. Majdnem egy óra telt el ugyanis, amíg az első segély meg-

ból bús francia pierrot-vá, temperamentumos olaszból halk svéd királynéjává, szentimentális angolból lázadó német matrózává, hogy végül számaik magyar dallal fejezte be.

Noiret Irén, a dizőz, énekesnő, színésznő és táncosnő legcsodásabb kozmopolita összetétele. Ő éppen úgy megteremtette a maga egész világon egyedül álló genre-jét, mint annakidején Yvette Guilbert: a dal dramatizálását. Nagykulturájú előadása élénk temperamentuma mellett sordírváltozó tempóval. Mozdulata: ritmus. Hangja: Milánóban Tosca-t és Drezdában Faust Margitját énekelte. Tetőtől-talpáig dáma, akinek egész lényéből nyugateurópai kultúra árad.

A kormányzó és a kaszinó vendégei elragadtással ünnepelték a művésznőt.

Botrány egy bécsi hangosfilm körül

Egy 400.000 schillinges filmet végleg elrontották

Bécs, december 8.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A legújabb bécsi Tonfilmgyár, a Selonophon körül túrcsa és meglepő botrány történt az elmúlt napokban. Berlinben minden atelier már hónapokra le van foglalva, minden műtermekben lázas munka folyik. A berlini Trianon-filmgyár éppen ezért elhatározta, hogy legközelebbi filmjét Bécsben készíti. Megállapodott a bécsi Selonophon-tonfilmgyárral egy filmet vonatkozólag, amely szerint a Selonophon utasítás szerint elkészíti a gyár következő filmjét, a Sturm über See című filmdrámát.

A film meglehetősen komoly költségvetés mellett készült, fel kellett építeni egy tengeri kikötőt, mivel egy kikötővárosban történik az egész. A film hőse is egy matróz, akinek a szerelmi kalandjai körül a film egy kikötővárosban történik. A szűzsé egy matróz bonyodalmas szerelmi kalandjait meséli el érdekes és kevésbé érdekes felvonásokon keresztül. No de ez most nem is fontos. A film elkészült, köszönet azonban nem volt benne.

Annakidején, még a film elkészítése előtt, a Trianon garanciákat követelt a befektetett tőkére vonatkozólag.

A befektetett pénzeket, négyszázezer schillinget, Czeija, a bécsi rádió vezérigazgatója garantálta, természetesen írásban.

A Trianon tehát nyugodt lehetett.

A film elkészült, a levetítésnél azonban kiderült a botrány. Az osztrák és német szereplőkkel felvett

filmet tökéletesen elrontották

— annyira elrontották, hogy jobban már nem is lehetett volna. A hangszalagok értelmetlen zavaros recsegést bönölköttek a vásznon mögül, a vásznon pedig egy agyonrendezett, émelgős és

lehetően értelmetlen játék pergett a jobb sorsra érdemes filmvezérek előtt.

Természetesen szó sem lehetett arról, hogy a film forgalomba kerüljön. Viszont a négyszázezer schilling sok pénz.

A Trianon-filmgyár most perli a Selonophont, illetőleg Czeija rádióvezérigazgatót a négyszázezer schillingért.

A filmet egyébként a napokban újra kezdik német színészekkel, német rendezővel és német technikai személyzettel. Másodszor már talán jobban fog sikerülni.

Karácsonyra tartogatják a mozik a nagy filmeket

Lassu javulás a filmfronton

Az e heti új filmek sem biztatnak sok jóval. A mozik, mintha csak megállapodtak volna egymással, csupa érdektelen szériafilemet mutattak be az elmúlt héten is és jóformán egyetlen film sincs olyan, amelyről őszintén lehetne legalább egynéhány dicsérő mondatot írni. Karácsonyig alighanem változatlan is lesz a helyzet, a karácsonyi műsorok azonban — az előjelek szerint — kárpótolni fogják a közönséget a sok értéktelen tömegprodukciónak.

Állítólag az újesztendőt már csupa nagy filmmel akarják kezdeni, hogy a közönség még az emiékét is elfelejtse a mostani gyatra „drámáknak” és operetteknek.

Egynémelyik film valóságos inzulust a közönség pénztárcájával szemben, a kárbavesztett két órát azonban már bajosan kaphatja vissza a közönség. A heléjegy nem éppen olcsó árát még kevésbé. Az a néhány száz ember, aki a mostani — kevés kivétellel — gyatra filmekre is kíváncsi, ugyilátszik, nem kíván többet a filmtől. Lehet, hogy nekik van igazuk. Nem szabad mindig nagyigényűnek lenni.

Ezen a héten premier volt az Ufa-színházban és a Rádusban. Talán a Rádus filmje még a legértékesebb. Norma Shearer és Lewis Stone

főszereplésével egy eléggé sikerült vigjátékot látunk „Az ifjuság joga” címen, amely nem nyújt ugyan semmi újat, de viszont a közönség megtalálja azt a szórakozást, amelyet — ha nem kíván túl sokat — egy efajta néma filmtől kaphat. Egy ötletes Stan és Pan-burleszk egészíti ki a műsort, valamint egy élő jazz-zenekar, amelyet minden előadáson tapsal fogad a közönség.

Az Ufa és a Corvin két tipikus szériafilemet mutatott be. Az egyik „A tánclovag”, Harry Liedtke, Székely Ibolya és Verebes Ernő főszereplésével, a másik pedig egy amerikai film, „A színésznő fia”. Ugynevezett egyhetes műsor. Az első napokban van közönség, később lanyhul az érdeklődés. Talán majd később itt is látunk érdekesebb filmeket is. — Az Uránia új filmje, „Az Amor a hőlkocsiban” gyenge és ötletelen német hangos film, amely nem való ebbe az előkelő filmszínházba. A meséje jóformán egy a semmivel, a technikai kivétel pedig erősen alatta marad a pesti igényeknek.

Ezen a héten az Uránia premierje érdemel különösebb figyelmet, a többi filmbemutató nem emelkedik túl az átlagon. A Royal Apolló, a Forum, a Kamara és a Corso e hétre is prolongálták hetek óta futó nagy filmjeiket.

Nagy Margit: Lépcsőfokok

Ha Karinthy Frigyes, az írásművészetnek kerlehetetlen ítélő mesterére azt mondja bevezetésében Nagy Margit tetszetős külsejű könyvének tiz novellájáról: «Biztosítalak, hogy mindarra, amit olvasni fogsz, van fedezet az író életlátásában, tehetségében, szándékában és szépérzékében...» ugy a kritikus nem tehet egyebet, mint hogy aláírja e kitünő író megállapításait. Nagy Margit tehetséges író. Néhány ügyesen megkomponált novellájával tünt fel rövid idővel ez-élt a napilapok hasábjain s ezek a novellák kötetbe eggyegyítve féreimerketlenül egyéni jellegűnek mutatják elbeszélő tehetségét. Rövid történetei rendszerint egy-egy ötletből születnek, amelyet azután minuciózus alaposággal elemez, hogy a lélek életének valamelyik felfedezetlen zugába világítson általa. Meglepen fölötté áll anyagának s hiányzik belőle a nőiróknál gyakori szubjektívizmuss. A kötet legkülönb darabja a Tördőbő című novella, amelyben egy cirkuszi akrobata dobálja körül késeivel a nőt, akire feltékény. A szivét akarná eltalálni, de a rutinja erősebb, mint a gyűlölete s így a helyett, hogy gyil-

kolna, akaratlanul is idegborzongató cirkuszi produkciót végez. Ez a novella reprezentálja a legerősebben Nagy Margitot.

Mozgásművészeti matiné

Vasárnap délelőtt zsufozásig megtelt nézőtér előtt folyt le a Rádus Színházban R. Kármán Erzsébet növendékeinek művészi matinéja. A közönség nagy tetszettel fogadta az egymást felváltó csoportok nagyon kulturált produkcióját, a beállítás artisztikumát, a mozgástechnika precizitását. Különösen a technikai számok tettek nagy mozgáskulturáról tanuságot. A nagy munkával előkészített, igen eredeti és nívós program során különösen a régi kínai zenekísérettel bemutatott Monoton szám, a kánonszerű Ördögiző tánc és az Územi baleset, ez az ütőhangszer kísérettel kombinált, ujszerű táncprodukció kellett különös feltűnést. A szereplők közül Forbáth Lujzát, Deutsch Annát és Szabó Annát, az egyes csoportok vezetőit szólitotta többször a függöny elé a közönség. Az egyes számokhoz Hajós Endre komponált izléses kísérőzenét. (n)

EGY SZOBA TAPÉTAZÁSA 60 P

ESTETIK MENNYEZETTEL
SINKÓ tapétazó, festő és mázómeister
VI. Andrásy-ut 66, Vörösmarty-utcai oldalon. — TELEFON: 177-23

NOIRET IRÉN.

érkezett, ezalatt Noiret Irén shawljával elkötötte az impresszárió felvágott ütőerét. A bal eset után hónapokig feküdt agyarázkodással és betegágyában megfogadta, ha meggyógyul, Budapestén jótékonycélra fellep.

Az Országos Kaszinóban megtartott „Pro Juventute” szegénysorsu diákok felruházására szánt hangversenyt tartotta alkalmasnak, hogy önmagának adott szavát beváltssa.

A műsor első szereplője az opera fiatal primabalerinája, Szalay Carola. Nagyon drukkol.

— Istenkém, csak most segits meg!

A függöny résein át a pódiummal szemben ülő kormányzót figyeli. Keresztet vet. Kilibben. Tanc. Taps.

— Jaj, de boldog vagyok! — suttoja és a kis Szalay Carola elpiccel.

A publikum szívesen fogadta az utána következő kis ballerínák táncszámait is, valamint Köpeczi-Bócz Lajos humoros előadásait, az ismert Mocsányi-Lakos-duót és különösen Báthly Annának gyönyörűen előadott dalait, amelyek azonban egyáltalán nem feleltek meg hangfekvésének.

— A hangverseny legkiemelkedőbb pontja: Noiret Irén. Szinte percek alatt változik át — nemcsak jelmezben, nyelvben és karakterben, hanem lélekben is. Egymásután lesz orosz leány-

az első kéz megbízható és olcsóbb

MUSICA zongoragyár Bemutatótermek: VII, Erzsébet-krt. 43 (Royal Apollo) Telefon J. 450-48, 429-91

3 filmszenzációról beszélnek Pesten:

1 Forróvérű város JAN KIEPURA
Royal Apollo

2 Piz Palü A FEHÉR POKOL
Forum

3 Párisi háztetők alatt
Capitol

Utolsó napok!

K Ö Z G A Z D A S Á G

Chorin Ferenc és az Angol-Magyar Bank nem vonulhatnak be a Juta igazgatóságába

Kormánybiztos-elnököt kértek a Juta december 10-iki közgyűlésére; az összes igazgatósági tagok elutazni készülnek — Az új minoritási csoport 275 pengővel vette meg a Magyar-Olasz bank pakettjét

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Magyar Kender-, Juta- és Lenipar Rt., amelynek majoritása tudvalevőleg a hírhedt Fuchs Leó kezében van, december 10-ére tüzte ki ezidei évi rendes közgyűlését, amelyen az 1929. évi mérleg kerül bemutatásra. Ezt a közgyűlést a kereskedelmi törvény értelmében természetesen már az év elején meg kellett volna tartani, de a Juta ismételt halasztást kért, mert egyrészt

képtelen volt a felügyelőbizottság egyes tagjaival a mérleget elismertetni és aláírni, másrészt nem tudta a Magyar-Olasz Banknak, mint egy 30 százalékos majoritás képviselőjének hozzájárulását ahhoz megszerezni, hogy a vállalat ebben az évben ne fizessen osztalékot.

Időközben Fuchs Leó, hogy ebből a kényelmetlen helyzetből szabaduljon, csoportot hozott össze a Magyar-Olasz Banknál levő minoritási pakett megvételére. A csoport tagjai Fuchs León kívül

jelentékeny részesedéssel Chorin Ferenc dr., a Salgótarjáni Köszénbánya elnök-vezérigazgatója és kisebb részesedéssel az Angol-Magyar Bank,

amely tudvalevőleg bankári kapcsolatban áll a Jutával és attól kb. 80.000 fontot követel.

A kb. 35.000 drb. részvényt a csoport 27 pengő 50 fillérrel vette darabonként, tehát 12,5 pengővel a névérték alatt.

A Magyar-Olasz Bank ezzel a tranzakcióval, amely kb. 850.000 pengővel emelte mobilitását, végleg megszabadult a Jutától a kapcsolata már csak annyi,

hogy az új csoport még nem fizette ki teljesen a részvények vételárát.

Az új csoportot a részvények vételénél különféle szempontok vezették. Chorin Ferenc dr. sógorának, Szász Ernő vezérigazgatónak pozícióját akarta a részvényvételrel megszilárdítani, mert egyrészt az erőszakos Fuchs Leó mellett senki sincsen biztonságban, másrészt Szász Ernőnek még elintézetlen ügyei vannak az annakidején alapított Piramis r.-t. ügyében s attól lehet tartani, hogy Fuchs Leó egy adott pillanatban ezeket az ügyeket a vezérigazgató ellen fogja felhasználni.

Chorin Ferencnek a vétellel sikerült is elérni, hogy sógorának, Szász Ernőnek Fuchs Leó ebből az alkalmából hosszulejtéru szerződést adott.

Az Angol-Magyar Bank a részvényvételrel kétségtelenül a bankári gesztót akarta magának biztosítani, mert Fuchs Leóról ismeretes, hogy bankári összeköttetéseit úgy változtatja, mint más az ingeit és az Angol-Magyar Bank az előzetesen nyújtott fonthitel dacára sem látott semmi garanciát arra, hogy Fuchs Leó nem fogja egy napon éppen úgy otthagyni, mint eddigi nyolc bankárát már otthagya. Úgy Chorin, mint az Angol-Magyar Bank biztosították maguknak a jogot, hogy helyet foglalhassanak az igazgatóságban és ezzel a joggal hat hónapon belül éljenek. Chorin és az Angol-Magyar Bank tehát ráérnek hat hónap mulva nyilatkozni, hogy belépnek-e a Juta igazgatóságába. Másrészt ezen az időn belül Fuchs Leónak joga van Chorin Ferenc és Szász Ernő

Felhívás!

Fel hívjuk a

Bauxit-károsultjait

hogy folyó hó 12-én, pénteken d. u. hat órakor a Drechsler-palota (Andrássy-ut 25. sz.) lélemeleti külön helyiségében közös érdekeik megvédése céljából jelenjenek meg.

A szűkebbkörű bizottság

részvényeit is megszerezni és ezzel a részvényeknek körülbelül nyolcvan százalékát saját kezében összpontosítani.

Bankári és közgazdasági körökben általában erkölcsi lehetetlenségnek tartják, hogy Chorin és az Angol-Magyar Bank már most, december tizedikén megtartandó közgyűlésén, vagy akár a közeljövőben bevonuljon a Juta igazgatóságába.

Ezen a közgyűlésen ugyanis nemcsak a kisérszéveseknek egy csoportja, hanem Fuchs Leó sógora, Fayer Sándor is fel fog vonulni és fel fogja sorakoztatni azokat a súlyos vádakokat, amelyeket 1925 óta emel a vállalat ügyvezetése tekintetében Fuchs Leó és segítőitársai ellen.

Elő fogja hozni Fuchs Leó hadseregszállításait és a Fenyves Jákó őrnagy segítségével az annakidején elősegített posztóesésűsokát, amelyeknek büntetőjogi következményeitől Fuchs Leó annakidején csak úgy szabadult meg, hogy magára vállalta Fenyves Jákó és a többi vádlottársak anyagi kártalanítását.

Ezekkel az ügyekkel kapcsolatban részt fog venni a közgyűlésen a Hadirokkantak Egyesülete is, valamint a Hadikölcsönjgyűzők Szövetsége, amelyek tagjaik nevében fogják Fuchs Leó háborus ügyeit számonkérni.

De ezenkívül szöbhakerül majd a közgyűlésen annak a hadiárvaháznak az elikkasztása is, amelynek ügyében Gál Jenő szerdán interpellációt fog intézni a népjóléti miniszterhez.

Ezt az ügyet a Reggeli Ujság részletesen ismertette. Végül természetesen, hogy a közgyűlés fog lalkozni lesz kénytelen magával az előterjesztésre kerülő mérleggel s azokkal a körülményekkel, amelyek megakadályozták, hogy a közgyűlés eddig megtartható legyen.

A Magyar-Olasz Bank delegátusa a Juta felügyelőbizottságában, Ferenczi Endre aligazgató ez év elején passzavál fordult a céghivatalhoz, amelyben kifejtette, hogy Fuchs Leó és annak fivére, Fuchs Márk megakadályozták abban, hogy a társaság vagyonát, a leltárakat, ingatlanokat, felszereléseket, árukészleteket felülvizsgálja,

hogy a pénztárban heverő mindenféle "bonokat" ellenőrizze és különösen vizsgálat tárgyává tegye a Jutának a Berger Testvérek részvénytársasággal kapcsolatos érdekeltségét.

Egy sereg más kifogást és vádat is hozott fel Ferenczy Endre igazgató, amelyek mind arra mutatnak, hogy

a Juta teljesen ki van szolgáltatva Fuchs Leó önkényességének és üzleti gestioja a legsúlyosabban sérti a részvényesek érdekeit.

Aki a felügyelő bizottság e tagjának panaszait elolvasta, azt az impressziót nyeri, hogy alig van a büntetőtörvénykönyvnek olyan szakasza, amely ellen Fuchs Leó, mint a Magyar Juta-, Kender- és Len elnök-vezérigazgatója valamilyen vonatkozásban ne vételt volna. Igaz, hogy még a részvények eladását megelőzően a Magyar-Olasz Bank visszahívta a maga delegátusait a Juta felügyelőbizottságából és a csonka felügyelőbizottság az új mérleget valószínűleg alá is írta, de ez a tény semmiképpen sem tünteti el a céghivatal és a felügyelőbizottság által felhozott és mindmáig tisztázatlan vádakot.

Ilyen körülmények közt tényleg teljességgel elképzelhetetlen, hogy Chorin Ferenc a magyar ipar és közgazdasági élet ez Integer és nagytekintélyű alakja behűlhesse Fuchs Leó mellé a Juta igazgatóságába, vagy akár csak delegátussal is képviseltesse magát s ezzel szankcionálja azokat a machinációkat, amelyeket Fuchs Leó a vállalat és a részvénytárság kárára sorozatosan elkövetett.

Ugyanez áll természetesen az Angol-Magyar Bankra is, amelynek elnök vezérigazgatója, Fleissig Sándor, mint a tőzsde alenőke, azt a manóvert is figyelemmel kísérhette amellyel Fuchs Leó leosztotta a részvények árfolyamát, hogy ezen a réven olcsón szerezzék meg a Magyar-Olasz Bank tárcájában lévő kisebbségi pakettjét. Chorin Ferenc hozhat anyagi áldozatot sógora érdekében, az Angol-Magyar Bank is kötelelesszerűen biztosíthat magának részvényesi befolyást bankári összeköttetéseinek alátámasztására, de erkölcsi magasztant a Jutánál igazgatósági tagság

gal addig egyik sem vállalhat, míg a most közismert súlyos vádak nincsenek tisztázva.

A december 10-iki közgyűlés különben egyéb vonatkozásban is unikum lesz a maga nemében.

A felelősségre vonástól való félelmükben a Juta igazgatósági tagjai nem akarták elvállalni az elnökölt ezen a közgyűlésen, Fuchs Leó pedig miután nem bírja a magyar nyelvet, nem elnökölt. Miután pedig a közgyűlésen csak igazgatósági tag elnökölt, Fuchs Leó ügyvédje utján beadványt intézett szombaton a kereskedelmi miniszterhez, amelyben kormánybiztos kiküldését kéri, hogy az vezesse a közgyűlést.

Hivatkozik ebben a beadványban Fuchs Leó, illetve a Juta arra, hogy az összes igazgatósági tagok távol vannak. Hogy a kereskedelmi minisztérium eleget tesz-e ennek a kérelemnek, nem tudni, de már maga a kérelem olyan szokatlan, hogy élénk fényt vet arra az atmoszférára, amelyben ezt a vállalatot vezetik. Maga a bemutatásra kerülő 1929. évi mérleg a tavalyi 815,556 pengő

pengő nyereséggel szemben csak 68,266.26 pengő nyereséget mutat ki, úgyhogy osztalékfizetésre nem nyújt módot. A valóságban a mérleg szerint ez a nyereség sincs meg, mert a múlt évről 66,005 pengő 70 fillért hoztak át a nyereségből, úgyhogy tulajdonképpen az időn kimutatott nyereség egyezik a tavalyról áthozott összeggel.

De ezenfelül kitűnik mérlegből, hogy az értékcsökkenési tartalékok, amely tavaly 300.000 pengővel szerepelt, az időn egyáltalában nem dotáltak, holott a cirka 12 millió pengőre értékelt ingatlanok, épületek és gépek után legalább öt százalékos, de mindenesetre legalább annyit, mint amennyit tavaly kellett volna leírni. Ha ezt figyelembe vesszük, akkor az idei mérleg tulajdonképpen cirka 300.000 pengő veszteséggel zárult. Az 1929. évi mérlegben az áru- és anyagkészletek 5-7 millió pengővel, tehát körülbelül ugyanannyival, mint az 1928. évben szerepelnek.

Ezek az óriási árukészletek voltak okai annak, hogy a Magyar Olasz Bank levette kezét a Jutáról, mert előre látta, hogy ezeknél a költsénekből előállításolt árukészleteknél jelentékeny veszteség fogja érní a vállalatot.

Az 1930. évben Fuchs Leo aztán rá is kényszerült a készletek jelentékeny csökkentésére s ha az árút nagy veszteségekkel adta is el, mégis feltehető, hogy most már számbajöhető készletek alig vannak. Hogy a vállalat az 1929. évre ilyen mérleget kénytelen produkálni és osztalék nélkül hagyja a részvényeseket, kizárólag Fuchs Leo tevékenységének a következménye. A közgyűlésen ezért majd felelnie kell, mert a részvényesek természetesen nem nézhetik tétlenül, mint alakul át ez a részvénytársaság, amelynek részvényeiért 80 pengőt is fizettek, családi dominiummá, amelyben a részvényesek vagyonával Fuchs Leo és koteriája azt teszi, ami neki jölesik.

Ebben az évben a tőzsdetagok száma háromszázzal csökkent

A jövedelmek erős csökkenése miatt a tőzsdének is komoly gondjai vannak

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A tőzsdei forgalom összezsugorodása magát a tőzsdét is igen érzékenyen érinti, olyannyira, hogy ma már a tőzsde fenntartása és adminisztrációs költségeinek fedezete komoly gondokat jelent. A tőzsdei forgalom elservadása következtében egyre kevesebben találunk egzisztenciát a parketten és ezzel magyarítható, hogy a tőzsdetagok száma az utóbbi időben rohamosan apadt. Sokan önként hagyják ott a tőzsdét, sokan pedig annak ellenére, hogy ma is a tőzsde látogatói közé tartoznak, képtelenek tagsági díjaikat megfizetni. A tőzsde vezetősége erre a körülményre azonban nem lehet tekintettel és ezért azokat, akik tagdíjfizetési kötelezettségeiknek nem tesznek eleget, törli a tőzsdetagok sorából. Ezen a címen ebben az évben már több, mint száz tőrlést eszközölt. Értesülésünk szerint a legközelebbi tőzsdelagrostalásra még a karácsonyi ünnepek előtt kerül sor. A tőzsde vezetősége most újból revideálni fogja a tőzsdetagok listáját és azokat, akik az 1930. évi tagdíjjal hátraleltek vannak, törölni fogja a tagok sorából. Értesülésünk szerint

közel kétszázra tehető azoknak a tőzsdetagoknak a száma, akik az idei tagdíjjal hátraleltek vannak és akiket a fennálló szabályzatok értelmében még ebben az évben törölnének.

Ezzel a tőzsdetagok létszáma 2400-ra apadt. Ha figyelembe vesszük, hogy a tőzsdekonjunktúra idejében a tőzsdetagok száma 5690 körül volt, akkor látjuk, hogy a dekonjunktúra milyen erős rostálást vitt végbe a tőzsde tagjai között. Érte-

sülésünk szerint a most töröndő tőzsdetagok között igen neves ügynökök is szerepelnek, akik annakidején vezető szerepet vittek és a legnagyobb forgalmat lebonyolító ügynökök közé tartoztak. Az ilyen módon

rohamosan apadó taglétszám a tőzsde jövedelmi forrásait is erősen csökkenti,

ami különösen azért érinti most érzékenyen a tőzsdét, mert egyéves jövedelemforrásai is erősen visszaestek. Így köztudomású, hogy a tőzsdetalata legtöbb üzlethelyisége már huzamos idő óta üresen áll és a kiadott üzlethelyiségek nagyrészt februárra felmondták. Az új lajstromozások elmaradása, továbbá a kottírozások megszüntetése is lényegesen csökkenti a tőzsde jövedelmét. Minthogy pedig a tőzsdének tartalékai nincsenek, az általános gazdasági leromlás a tőzsde számára is komoly finandális gondokat jelent.

Ujabb nagy bankbukás Franciaországban

Párizs, december 8.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Egész Franciaországban élénk feltűnést keltett, hogy az európai hírű Mairat Milliard & Co. nevű, 1884 óta fennálló besaneoni bankház bejelentette fizetésképtelenségét. A bankház státusza még nem ismeretes és így a passzívák nagyságáról sincsenek adatok. A legújabb francia bankbukás azért váltott ki nagyobb érdeklődést, mert egyik legjobb hírű francia bankházzal van szó.

Hölgyek jelszava:

Minden cikket legjobban

KLEIN ANTAL

divatruházában vásárolhatunk
Király-utca 53. sz. (Akácfa-utca sarok)

Férfiak Gvengésége ellen szavatolt azonnali segítség mindenkorra biztosítva Nem orvosság! Illusztrált ismertetőt 80 fill. bélyeg ellenében díszkártyán bérmentve küld: Gumí Export, Budapest, Népszínház-utca 13, II/2. R.

Kihelyezek

8 1/2 0/0-kal nagyobb összegeket budapesti bérházakra 3 évre lekötve külföldi és környéki ingatlankra gyors, olcsó kölcsönt folyósítok. SOLTI LAJOS v. bankigvezető, V. Gróf Tisza István (volt Fűrész) utca 10. szám Telefon: Automata 800—95

Modern fehérbutorok

HAVAS kizárólag elsőrangú minőségben. asztalosmesternél. Gyár: VII. Rózsa-utca 20 Városi mintaraktár: Semmelweis-utca 9. sz

A Valkó-féle kényszerregyesség utójátéka a gabonatözsdén

Rotter Zsigmond tőzsdetanácsos furcsa szerepe

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Néhány hét előtt általános feltűnést keltett **Valkó Agoston**, a nagyréscei uradalom tulajdonosának fizetési képtelensége. **Valkó** a nagykanizsai törvényszéknel a kényszerregyesség megindítását kérte. *E kényszerregyességi ügyben az elmúlt héten érdekes fordulat történt*

Az Országos Hitelvédő Egyletnek sikerült ugyanis a hitelezőkkel magánegyezséget létrehozni,

amely szerint **Valkó** Agoston kötelezi magát, hogy az egyezség joghatálya alá eső követelések teljes és végleges kiegyenlítésére a tőke, az eljárás megindítása napjáig járó kamatnak és ugyanezen időpontig felmerült költségeknek ötéven százalékat megfizetni, és pedig az egyezségre létrejöttétől számított 8 hónap alatt. Ezzel az egyezséggel a **Valkó-féle** inzulencia nyugvópontjára jutott. A **Valkó-féle** fizetési képtelenség azonban a gabonatözsdén is utójátéka van. **Marton Ernő**, a budapesti tőzsde régi és köztiszteletben álló tagja, aki tízenkét éven keresztül volt a **Valkó-féle** uradalomnak teljhatalmu megbízottja, ez a fizetési képtelenség olyan érzékenyen érintett, hogy

kénytelen volt szintén a kényszerregyesség megindítását kérelmezni.

Marton kényszerregyességének azonban igen érdekes háttere van. **Marton** Ernő ugyanis szintén 50 százalékat ajánlott fel hitelezőknek és fedezetül igen értékes felhárításra vállalt. Ezt az ajánlatot az összes hitelezők, köztük a Hitelbank, Leszámitolóbank és számos vidéki pénzügyes is elfogadta az önhibáján kívül bajbajutott **Marton** Ernőtől,

egyedül Rotter Zsigmond tőzsdetanácsos ragaszkodott követelésének száz százalékaához.

A többi hitelezők intervenciójára **Rotter** máj hajlandónak nyilatkozott **Marton** ajánlatát elfogadni, amikor azonban az egyezség aláírására került a sor, garanciákat kért a hátréval 50 százalékos követelésének a kiegyenlítésére is. **Rotter** tehát a többi hitelezők megrendítésére akarta **Marton** Ernőt rávenni, amely követelését **Marton** természetesen nem teljesítette, mire **Rotter** kijelentette, hogy nem fogadja el a felajánlott kvótát. **Rotter** e magatartásával kényszerregyességbe kergette **Marton** Ernőt, ami a gabonatözsdén általános visszatétést keltett. A gabonatözsdén élesen elítélik **Rotter** Zsigmond erőszakos magatartását, türhetetlennek tartják, hogy éppen egy dugaszdag tőzsdetanácsos akadályozzon meg egy békes egyezséget és a felháborodás oly általános a gabonatözsdén **Rotter** példátlan magatartásával szemben, hogy komoly mozgalom indult meg, amelynek célja, hogy **Rotter** Zsigmondot a tőzsdetanácsosságról való lemondásra bírják, mert erre a tisztségre méltatlannak bizonyult.

A nemzetközi nyersacélegyezmény hat hónapra meghosszabbították

Párizs, december 8.

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Az európai vasművek szombaton konferenciára ültek össze Párizsban, amelyen a nemzetközi nyersacélegyezményt az eddigi alapon hat hónapra meghosszabbították. Egyidejűleg a nyersanyagtermelés korlátozását 1931 első negyedére 25 százalékról 30 százalékra emelték fel. Ez a határozat Magyarországot is közelről érdekli, mert a **Rimamurányi** is tagja a nemzetközi nyersacélegyezménynek. Mint ismeretes, a nemzetközi nyersacélegyezmény fenntartását a németországi vasművek magatartása a közelmulban komolyan veszélyeztette a német kormány árletörési akciója során

a német vaskartelt is ismételt árszállítá-sokra kényszerítette,

miáltal a német vasművek képtelenek voltak az egyezmény egyes pontjainak betartására. Ezek a németországi események az összes európai vasműveknél óriási nyugtalanságot és idegességet váltottak ki, mert ezek az egész egyezmény felbomlását veszélyeztették. *E célból már szeptember 15-ére Lüttichben is konferenciát tartottak az európai vasművek, ahol azonban végleges eredményt elérni nem tudtak. Időközben úgy látszik*

sikerült azokat az akadályokat elhárítani, amelyek az egyezmény meghosszabbítását eddig késleltették.

A párizsi határozat tehát a nemzetközi nyersacélegyezmény zavartalan működését további hat hónapra biztosítja.

Megjelent a Fodor-Kompassz

A Fodor Oszkár-féle Tőzsdéi és Pénzügyi Kompassz 1930—31. évi kötete hagyta el a sajtót. A másfél évtizede megjelenő kiváló mű közel 900 oldalas terjedelemben közli a tőzsde szervezetét, a tőzsde szabályait, az értékpapír szabályokat és rendszabályokat, az áruüzleti szokásokat, a határüzletre vonatkozó összes tudnivalókat, az áruüzleti szabályokat, a különböző árumenetek szokásait, a tranzit tengerre vonatkozó rendelkezéseket. Külön fejezetben közli a budapesti tőzsde választott bíróságának joggyakorlatát, a bíróság összes jogszabályait stb. A kompassz második része a budapesti tőzsdén jegyzett állampapírok és egyéb kölcsonök ismertetését és a jegyzett részvények kimerítő monografiáját tartalmazza. A szerkesztésben ezúttal is **Kende Ernő** dr. és **Pór Aladár** dr., a budapesti áru- és érték-tőzsde titkárai működtek közre. Az évkönyv nélkülözhetetlen mindenki számára, akinek az áru-üzlettel, az értékpapírok, a tőzsdéi bírásokkal kapcsolatban bármint kérdésben tájékoztatásra lehet szüksége. Ára diszes vászonkötésben 20 pengő. Megrendelhető: VI., Teréz-körút 24B alatt, vagy bármely könyvkereskedés útján.

Szász Dezső meghalt

Szívizhűdés ölte meg

Azok, akik a pesti társaságban körülbelül a háború kezdetétől a konjunkturális esztendő végéig megszokták, hogy ugyyszóval napon-ta lassan egy majdnem mindig mosolygó, jókedélyű, kissé testes urat, akit először egyszerűen **Szász Dezsőnek**, majd később méltóságos **Szász Dezső** kormányzó-tanácsos és vezérigazgató urnak hívtak, alig fogják elhinni, hogy ez a **Szász Dezső**, aki Pest előkelő társadalmi életében mindenkinek csak „**Dodó**” volt,

szombaton Párizsban hirtelen meghalt.

Alig fogják elhinni, nemcsak azért, mert **Szász Dezső** még nem volt egészen harminckilencéves, hanem azért is, mert akik az ő nagy vitalitását és életszeretét ismerték, nem is tudják elképzelni **Szász Dezsőt**, a „**Dodót**”, a halál viaszárga stigmájával mosolygó arcán.

Annak ellenére, hogy **Szász Dezső** kifejezetten a konjunktúra embere volt, aki karrierjét a konjunktúra zajlása között csinálta meg és

tündöklése egy olyan korra esett, mely gazdasági és társadalmi szempontból mindennek inkább volt mondható, mint normálisnak,

a Magyar-Német Bank volt vezérigazgatója nem szerzett magának ellenségeket s még azok se tudtak rá igazán haragudni, akiknek talán meg lett volna erre az okuk. Ennek magyarázata az, hogy bár **Szász Dezső** gyorsan és szerencsésen csinált karriert, ez a karrier mégsem volt tolazkodó, más hiuságába, vagy kenyérérdekbe vágó karrier. Nem **Szász Dezső** gyors karrierének magyarázata, ügyességén, tehetségén és nagyfokú használatosságán kívül az, hogy szerencsés keze volt és szerencsésen tudta megválasztani azokat az érdekeket, melyekhez a sorsát hozzászította.

Szász Dezső szerencséje tulajdonképpen már a születésével kezdődött. **1891 december 31-ének éjféli született, tehát tetszése szerint fiatalíthatta vagy öregíthette magát egy esztendővel.** Bár férfiaknál ez ritkán játszik szerepet, közben voltak idők, mikor ez a szerencsés egyestendei differencia egyáltalán nem volt közönyös.

Debreceni születésű volt a Magyar-Német Bank volt vezérigazgatója. Középiskolait is **Debrecen**ben végezte el, majd **Lipcsébe** ment, ahol a **Handelshochschule** négynevezett „**Diplomkaufmann**”-i oklevelet szerzett. Hazatérte után előbb a **Kereskedelmi Bank**, majd báró **Born Frigyes** vállalatának, a **Hazai Automobil Rt.-nak** lett gyakornoka.

A jómozgású és tehetséges fiatalember állásában gyors előmenetelre számíthatott. Napi munkáján kívül **Szász Dezsőnek** gondja volt arra is, hogy barátokat és összeköttetéseket szerezzen és miután szorgalmas és munkaszerető volt, csakhamar sikerült mellékfoglalkozást is találnia: a **Magyar Földbirtók Szövetkezeténél** vállalt esti könyvelői állást.

Mikor **1916-ban a Magyar Földbirtók Szövetkezet**e a **Telepítő és Parceláló Bankkal** és a **Magyar Élelmiszerszállító Rt.-vel** karöltve

megalapította a **Vágómarhaközpontot,**

ezt központ vezetője, dr. **Gerő Vilmos**, a Magyar Földbirtók Szövetkezetnek igazgatója lett. **Dr. Gerő Vilmos**, aki szerette és sokra becsülte **Szász Dezsőt**, magával vitte őt a **Vágómarhaközpontba** is, melynek könyvelője lett. A központ működése nem tartott túlságosan sokáig. **1917 decemberében** a központot átadták a **Futura** elődjének, az **Állat- és Takarmányforgalmi Rt.-nak**, ahol

Szász Dezsőt már igazgatói állásba hívták meg.

A társadalmilag egyre erőteljesebben emelkedő fiatal igazgató **1918-ban** megnősült. Ugynevezett jó partit csinált. Elvette **Fodor Zsigmond**nak, az ismert fővárosi építésznek leányát, az azóta már szintén elhunyt szegény **Fodor Csibit**. Feleségével jó hománnyt is kapott **Szász Dezső** és ez tette lehetővé, hogy ugyanabban az évben **Halász** Lajossal és **Szacelláry Györggyel** közösen megalapítsa az **Industria Bankot**, melynek első irodahelyiségei elég szerény keretek között a **Nádor-utca**-ban nyitlak meg.

A bank gyors és rohamos fejlődése röviddel az alapítás után szükségessé tette az intézet helyiségeinek lényeges kibővítését,

ugyhogyan az **Industria Bank** csakhamar a **Rákóczi-utca**, a **Pesti Napló** régebbi szerkesztőségi helyiségeibe költözött.

Az **Industria Bank** elsőrendűen prosperált. Nagyon rövid fennállás alatt értékes érdekeltségeket szerzett, amennyiben ez az intézet volt a **Titánia** kesszért, **Balatonberényi** fürdőhely, a **Fasor-szantórium** és egy jól nevelő kémiai gyár. Nem utolsó sorban említendő meg, hogy

az **Industria Bank** menedzselte a tőzsdén a Magyar Szalámki-részvényeket, melyek az akkori tőzsdélőknek talán legfavorizáltabb játékpapíraik voltak.

1922-ben Szász Dezső karrierje ismét merész lendületet vett. Összekötletésbe került a **Nemzeti Hitelintézettel**, melytől

megvásárolta a **Magyar-Német Bank** keretét.

Az intézetet, melyhez rövidesen igen jelentékeny német és osztrák tőkét szerzett, beolvastotta az **Industria Bankot** és mint Magyar-Német bank indult el, hogy kiaknázza az akkori nagy konjunkturális lehetőségeket. Hogy ez mennyire sikerült, illetve nem sikerült, azt a Magyar-Német Bank későbbi szomorú sorsa elég illusztrisan igazolja. Az első évek szédületes sikerei után a Magyar-Német Bank egyre érzékenyebben kezdte érezni az idők változását és ami a legfőbb baj volt, **Szász Dezső** szerencsecsilága is hanyatlani kezdett.

Azt a bizonyos régen esedékes kegyelemdö-fest a Magyar-Amerikai Bankkal történt fuzió adta meg a Magyar-Német Banknak.

Mint köztudomású, **1924-ben** a **Magyar-Amerikai Bank** fuzió tárgyalásokat folytatott a **Főhitelbankkal**, melyek azonban meghiúsultak s így a Magyar-Amerikai a Magyar-Német Bank felé kezdett orientálódni. A két rokkant intézet között csakugyan létre is jött a fuzió, mely természetesen nem vezethetett jóra. A Magyar-Német Bank és a Magyar-Amerikai Bank kényszerű frigyét követő egy éven belül bekövetkezett a teljes tönkremenetel. **Szász Dezső** ellen több bü-

TELÉPHONE: PARIS TRUDAINE (13-73)
82-80
88-21

DÉSIRÉ SZASZ

Administrateur-Directeur
de la Société Française de Banque pour l'Étranger

87, rue de la Chaussée d'Antin,
Paris 12e.

vádi feljelentés is érkezett, amelyek következményei elől külföldre menekült és ott próbált új egzisztenciát teremteni.

Szász Dezső előbb **Bécsbe** ment, majd **Konstantinápolyba**, ahol szákexporttal foglalkozott.

Konstantinápolyból Párizsba ment **Szász Dezső**, ahol elhalványodott szerencsecsilága ismét ragyogni kezdett. Párizsban maradék vagyonával betársul az 5 millió frank alaptőkűj **Société Française de Banque pour l'Étranger**ba, de hollandi tőkésék segítségével hamar 10 millióra emeli a bank alaptökejét és a bank elnöke nem kisebb személyiség lett, mint **Paul Dechanel**nak, a francia köztársaság volt elnökének fivére.

Közben **Szász Dezső** családi életében is mélyreható változások álltak be. Felesége, aki ismert és érdekes tagja volt a budapesti társaságnak, meghalt és ha azt mondjuk, hogy áldozata lett a divatos fogyási mániának, nem mondunk vele újat. A szegény életvidám és kedves **Fodor Csibi** valóságosan elfogyott. Az egész aszszony huszonhat kilogramm volt, mikor meghalt. **Szász Dezső**, akit ugyilátszik lelkeik kevésbé viseltek meg a lefolyt esztendőkhöz, mint testileg, tele volt életkedvvel, munkakedvvel és tervekkel. Egy budapesti barátjának, aki Párizsban meglátogatta, alig két héttel ezelőtt beszélte el, hogy

Csehországban a bank egy önbányát szerzett meg, melynek kiaknázására most alapítottak 10 millió frank alaptökevel egy új vállalatot.

Hasonlóan nagy üzleti tervei voltak a banknak Amerikában is, ahová a bank megbízottai nemrégiben utaztak ki nagyobb tranzakciók lebonyolítására, többek között egy **petroleumtelep** megvásárlására.

A **Reggeli Újság** szerkesztősége **Szász Dezső** párizsi barátaihoz fordult felvilágosításért, akik elmondották, hogy **Szász Dezső** szombaton reggel mikor elment hazulról a bankba, még jól érezte magát, felekkel tárgyalt, majd a délelőtti órákban át akart menni egy üzletfeléhez, utközben azonban

az utcán hirtelen egy jajszó nélkül összeesett.

A mentők bevitték a **Charitée-kórházba**. Amikor a kórteremben elhelyezték, még élt, az orvosok minden élesztési kísérletet megpróbáltak, de hasztalan, másnap reggel, anélkül, hogy eszméletét egy pillanatra visszanyerte volna, meghalt. **Szívizhűdés ölte meg**. **Szász Dezsőt** szerdán délután egy órakor temetik a **Saint Germain** des **Prés-templomból** s az egyik Párizs melletti temetőben helyezik örök nyugalomra.

Szegény **Szász Dodó**. Két nagy szenvedélye volt neki. Az egyik a szivarozás: akik ismerik, tudják, hogy **nehéz, erős szivar** sohasem hiányzott szá-jából. A másik az, hogy saját villájában lakjon. A sors különös iróniájaként éppen a legutóbbi időben vásárolt magának villát... és akart hozzákezdeni a villája építéséhez, melyet azonban meghiúsított halála. **Szász Dodó** most már legfeljebb az elysiumi mezőkön építhet villát maga-

nak, ha ugyan azoknak, akik odakerülnek, van-nak még ilyen ambíciói...

Békeffy Géza.

Szász Dodó

Kis portré egy kis emberről

Egy icipici kis titkárral ismerkedtem meg a háború elején, a **Vágómarhaközpont** vezérigazgatójának előszobájában. A kis titkár óriás szívart szivott, még óriásibb szípkából. Kerek, holdvilágképe nyájasan mosolygott rám és amikor a kabátomat fölségítette, majdnem borzavajot csuszaltam a kezébe.

A kis titkár hatáskörében szépen gyarapodott és a háború vége felől már egy jólnevelé, mélt, hizott, huszmarkos — cégezetővel. A háború végével otthagytá a központot, illetve a központ hagyta ott őt és **Szász Dezső** — az exilitkár — a **Széchenyi- és Nádor-utca** sarkán megszerzett egy bankokskát, kitéltet az ajtajára egy üveges táblát: **Szász Dezső** ügyvezető-igazgató felírásával s elindult a bankvezéri pályán.

*

Szász Dodó, ahogy a pesti piacon ismerték és becézték, mindent elkövetett, hogy meglássák: monoklivál játszott, a hangját nagy mugonddal elmeilyítette, üreges mozdulatokat vett fel, korán igyekezett kopaszodni s a tükör előtt biztosan órákig gyakorlatozott, hogy megtanulja a komoly, megállapodott bankvezérek gesztusait.

Közben kitört a konjunktúra és **Szász Dodó** el-kezdett a tőzsdén és a tőzsde körül gúszteletni. Huszonöt éves volt, szívós, makacs és ambiciózus, mindenáron valaki akart lenni s nagynehezen lett is. Összeállt a szomszédos **Szacelláry-Halász** bankházzal, adott-vett aranyat, dinárt, Fabankot, zabot és szekeret, ahogy és ami jött, s így egy szép napon a kis **Industria-bankból** ugynevezett pénzügyt áttöltte elő, gyönyörű palota a **Rákóczi-utcon** **Magyar-Német Bank** címen, új tábla az ajtón: **Szász Dezső** vezérigazgató.

A bank, illetve **Szász Dodó** nem csinált egyebet, mint tőzsdézett. Ha volt tipikus konjunktúra bank, akkor a Magyar-Német Bank volt az. **Szász Dodó** szindikátusokat létesített a vállalati részvényekből; övé volt az irányítás és a legtöbb hászon joga; tőzsdei felhajtásokat rendezett, amelyek beleugratott mindenkit, főreszvényeseit, üzletfeleit, igazgatóit, altiszteit egyaránt; megduplázatta a részvény árfolyamát és újra elejtettette, drágán szóta el a maga részvényeit és olcsón szerezte vissza, amikor leverte a kurzust.

Szász Dezső azonban nemcsak a részvényeivel játszott, hanem részvényeseivel is. Ez a játékot nem a meggadagolásért folytatta, hanem a maga biztonságáért. Hiányzott a belső nyugalma, hiányzott a fölénye, hiányzott a szoliditása és folyton attól rettegett, hogy egy napon kiteszik a szűrét, ezért állandó en gardeban állt saját förszvényeseivel szemben is. Nem érezte magát urnak a maga szemétdombján, a hatalom, amit összekapart, talmi volt és akár egy kis bulldog harcolt a cifraságról, amit a fogai közt tartott.

Először **Szacelláryakat** marta ki a bankból, azután a német csoportot, amellyel pótolta őket, majd az **Amerikai** bank embereit, akiket beolvastott és végül **Biedermann** bárókat akarta kiemelni, akik — őt emelték ki. Minden förszvényese botrányok közt hagyta ott, elvesztették a pénzüket és a kedvüket nála és végül örültek, hogy megszabadultak tőle. **Szász Dezső** egyeduralkodó akart lenni, de **Biedermann**nak megjárta. Őket nem bírta kifacsarni, különösen, mert közben a konjunktúrának is vége lett. **Biedermann**ék a sarkukra álltak, vizsgálatot követeltek, feljelentéseket tettek és **Szász Dezső** védekezett, karmolt, harapott, támadott és tiltakozott, de nem használt semmi. A legfiatalabb magyar bankvezér egy napon elment **Pestől** és Párizsban bukkant fel, mi alatt bankja összeomlott Budapesten.

Párizsban is harcolt tovább kissé letörve, trabukkából havanna helyett a szájjában, egy kis bankházban ülve, a szép, tágas pesti terem helyett, de nem adta fel a küzdelmet. Sikerült is mindent elintéznie: nem itélték el, nem csukták le, csak éppen nem maradt semmije. Részvényesei, üzletfelei és igazgatóiársai elátkozták és helyetlense, szegény **Pazar** Andor, egy pisztolylövés-sel oldotta meg a problémát. Most ő is elment utána, alig volt negyven éves.

*

Szász Dezső a magyar pénzügyi újdonsült He-liogabalusa volt: szinte gyermekkorban és gyerekarccal bankvezető, mindig cinikus és vakmerő. Tehetsége nem volt jelentékeny, megtélté a rohadó gazdasági élet mütrágyájával: nem kimélt senkit, nem riadt vissza semmitől, mintha meg akarta volna szegényíteni a maga szakmáját. A konjunktúra átmeneti tétele volt: eszes, konok, könyörtelenül öklözt s csalafinta legény, Sárba tipotára a részvényszerzés eszméjét, lenézte a vagyonkezelő kötelezettségeit és fűtült arra a distanciára, amelyet a maga és a mások pénze közt kellett volna felállítania.

Most már, hogy meghalt, közölhetjük szegény **Szász Dodóval**, hogy életében kifigurázták. Ezt a **Pestet** nem lehet olyan könnyen legyűrni és ha másként nem tud fizetni azért, hogy valaki a nyakába akar ülni, aki nem erre való, elintézi a maga tartozását úgy, ahogy tudja. Soha nem volt egy hive, egy barátja, egy tisztelője, aki valóban az lett volna. Abban az önkénytelen érzésben, hogy ő is mindenkiből be akart csapni, mindenki meg akarta tépázni az ő keservesen szerzett kis nimbuszát. Kísértelte, elborította, megfúrta alatta a talajt ennek a városnak az irtó-zatos és halálós igazságszolgáltatása, kiegyenlítő-ven azt a távolságot, amely **Szász Dodó** képességei és eredményei közt tátongott. El kellett bukni, mert ez a város előre erre szánta, csak azért engedte meg, hogy járn tanuljon, hogy tudjon orra esni, csak azért türte, hogy felkapaszkodjon, hogy annál nagyobbhat potyoghas-son, csak azért engedte előre, hogy annál nagyobb ránthasson vissza rajta.

Talán messze kint Párizsban, amíg rubeleket cserélt ki pezetára, a maga kis bankházában, az olcsokadt magyarok között maga is rájött arra, hogy csak olcsó nipp volt Pesten, japán csecse-bece, amivel játszani szokás, de amit soha nem lesznek vitrinbe.

Kósa Miklós.

KÉPES

SPORT UJSÁG

HOMONNAV TIVADAR
nemesek szava, de tettel
is képviseli a magyar sport
érdekeit.

A „REGGELI UJSÁG” ÁLLANDÓ SPORTMELLÉKLETE

MINDEN A SPORTOT ÉRINTŐ
KÖZLEMÉNY ÉS KÉP, A „REGGELI
UJSÁG SPORTSZERKEZ-
TŐSÉGÉHEZ” CIMZENDŐ
BUDAPEST, LIPÓT-KÖRUT 5
TELEFON: 296-99 ÉS 125-10

II. évfolyam, 51. szám

Kedd, 1930 december 9

VASARNAP DÉLUTÁN
4 ÓRÁTOL A SPORTSZER-
KEZTŐSÉG CÍME
V., VILMOS CSASZÁR-ÚT 34
TELEFON: 229-31 ÉS 253-09

Nagy sikerrel zajlott le a fedett- uszoda megnyitó versenye

Magyarország 42:27 arányban legyőzte Ausztriát

A fedett uszoda megnyitásának részletes tudósítását, annak pompás társadalmi ünnepségét lapunk főrészében találja az olvasó. A sportbeli részben, mely alább következik, főleg egy dolgot kívánunk hangsúlyozni, hogy a fedett uszodában elért rekordok nem hitelesítettek, mert nem 50 méteres uszodában érték el! Már az első napon értékes győzelmeket arattak színeink az osztrákok felett, amelyek a hétfői napon még csak halmozódtak.

A vasárnapi versenyek

66 kétharmad m-es gyermek mellúszás: 1. Krajnyák (UTE-KISOK) 54.8 mp, 2. Tolnai (MAC-KISOK) 58 mp, 3. Hertsko (BBTE-KISOK) 59.4 mp.

Osztrák-magyar uszómérkőzés 100 m-es gyorsúszás: 1. Vannie András (Magyarország) 1 p 01 mp, 2. Székely András (Magyarország) 1 p 01.4 mp, 3. Schubert (Szlécia, Borussia, Breslau) 1 p 01.6 mp, 4. Müller dr. (Ausztria) 1 p 04.6 mp.

Vannie nagyszerűen startolt és végig vezetve biztosan győzött. Székely a harmadik fordulóban előzte Schubertet.

4-szer 66 kétharmad m-es gyorsúszóstafféta pénzügyi sportegyletek között: 1. Községi Takarékpénztár csapata (Poisch, Kövecses, Simonfy, Halász) 3 p 12.6 mp, 2. Magyar Államhitelek csapata, 3. Pénzügyi Központ.

100 m. hölgy hátúszás: 1. Mallász Margit FTC 3 p 29.8 mp, 2. Plotzár Lotti PUE (Sopron) 1 p 33.2 mp, 3. Sipos Margit FTC 1 p 35.2 mp.

100 m. gyorsúszás vidéki versenyzők részére: 1. futam: 1. Bibor Egri TE 1 p 13.8 mp, 2. Horváth Tolnai Levente Egyetel 1 p 14.6 mp, 3. Kezeles Miskolci VSC 1 p 15 mp. — II. futam: 1. Perler Pécsi AC 1 p 08.8 mp, 2. Angyal Tatai SC 1 p 10 mp, 3. Tóth Orosházi TK 1 p 11.6 mp.

Osztrák-magyar uszómérkőzés: 100 m. hátúszás: 1. Nagy Károly (Magyarország) 1 p 13.2 mp, 2. Koller (Ausztria) 1 p 14.6 mp, 3. Bitskey (Magyarország) 1 p 14.8 mp, 4. Deutsch (Szlécia, Borussia) 1 p 15.2 mp.

Nagy Károly kitűnő formában érte el a jó eredményt, mennél jobbat csak dr. Bárány István szolgált eddig. Az első fordulónál a német Deutsch fordult először. 66 méternél Nagy behozta és erős finishben imponálóan győzött.

100 m. uszás: 1. v. Halassy Olivér UTE 14 p 07.8 mp, 2. Neitzel (Németország) 14 p 23.4 mp, 3. Pálok István MTK 15 p 02 mp, 4. Magyar és német bajnok a 30 hosszhoz keresztül izgalmas küzdelmet vívott, de a kitűnő formában lévő Halassy 15.4 mp-cel jobb időt uszva országos rekordjánál a közönség tombolása közepette győzött. Halassy ideje csak mint legjobb országos eredmény szerepel, mert az országos rekordot csak 50 m-es pályán hitelesítettek 500 m-nél nagyobb távolságokra.

200 m. hölgy gyorsúszás: 1. Fritzi Löwy HAKOAH (Wien) 2 p 55.4 mp, 2. Tóth Ilona MUE 2 p 57.8 mp, 3. Lenkey Magda III. ker. TVE 3 p 13.2 mp.

A közönség lelkes biztatása mellett indult a mezőny, Lenkey 100 m-ig vezetett 1 p. 20 mp-cel. A 4-ik fordulónál már Löwy fordult előbb és Lenkey fokozatosan visszacsúszott. Tóth Ilonka azonban meglepően jól tartva magát, az utolsó méterekig versenyben volt. Calice osztrák követ a medence szélén drukolt honfitársnőjének és elsőnek gratulált neki szép győzelme után.

200 m. mellúszás, KISOK-verseny: 1. Pázmán, Eötvös réal 3 p. 07.2 mp., 2. Szikossy, Kossuth fk. 3 p. 12 mp., 3. Wiesner, Fáy r. 3 p. 16 mp.

Ezután a verseny sorrendjét megváltoztatta az MTK—UTE és MAC—III. ker. TVE kombinált csapatok közötti víziúzó mérkőzés.

200 m-es mellúszás: (Osztrák-magyar uszó-

zésre került a sor, amelyet az MTK—UTE kombináltjai nyertek 5:3 arányban)

Az MTK—UTE csapata: Bartha — Szabó, Bartha — Homonnay II. — Keserü I., Németh, Vágó. A MAC—III. ker. TVE csapata: Bródy — Ivády, Sárkány — Keserü II. — Czele, Vértessy, Sustróvics.

A víziúzó mérkőzésre való előkészületek alatt a kormányzó a diszpáholyba magához kérte a fedett uszoda tervező építőjét, Hájós Alfrédet és elismerését fejezte ki a nagyszerűen sikerült fedett uszoda felett és azért, hogy a nagyszerű mű 8 hónap alatt elkészült. Érdeklődéssel hallgatta

Hájós Alfréd műszakos magyarzatát és közölte vele, hogy elismerésének kifejezésül kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki.

Ugyanezen időben a Magyar Uszó Szövetségnek szűkebb küldöttsége gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszternek átnyújtotta a fedettuszodát ábrázoló bronzplakettet.

A víziúzómérkőzés után az osztrák-magyar mérkőzés mai utolsó számát a műugrást bonyolították le: 1. Steiner (Ausztria) 145.50 ponttal, 2. Krommer (Ausztria) 132.20 ponttal, 3. Hódy (Magyarország) 121.92 ponttal, 4. Lenhardt (Magyarország) 121.52 ponttal.

III. ker. TVE) 1 p. 16.8 mp., 2. Fritzi Löwy (Hakoah), Wien, 1 p. 17.2 mp., 3. Sipos Manci FTC) 1 p. 17.2 mp.

3×66 kétharmad vegyes stafétaúszás főiskolai egyesületek részére: 1. MAFC 2 p. 31.4 mp., 2. BEAC 2 p. 34.6 mp., 3. TFSC.

3×66 kétharmad hölgyifjúsági vegyes staféta: 1. UTE (Szász, Bader, Papp) 3 p. 05 mp., 2. FTC 3 p. 08.8 mp., 3. III. ker. TVE 3 p. 22 mp.

100 méteres hátúszás vidékiek részére: 1. Klein Guszláv (Scarvas) 1 p. 20 mp., 2. Kende 1 p. 20 mp., 3. Angyal 1 p. 23 mp.

200 méteres gyorsúszás, KISOK-verseny: 1. Mészöly 2 p. 31 mp., 2. Kánósy 2 p. 31.2 mp., 3. Harai 2 p. 35.2 mp.

400 méteres gyorsúszás, (Osztrák-magyar uszó-mérkőzés.) Az államvasutak tiszteletdíjért: 1. vitéz Halassy Olivér 5 p. 15.8 mp., Országos rekord, 2. Neitzel 5 p. 18.6 mp., 3. Baranyai 5 p. 25 mp., 4. Riedl. Az osztrák-magyar uszómérkőzés a verseny után és végeredményében 42:27 arányban javunkra dönt el.

200 méteres hátúszás, a főváros tiszteletdíjért: 1. Deutsch (Szlécia-Borussia) 2 p. 47.2 mp., 2. Bitskey Aladár (MESE) 2 p. 47.2 mp., 3. Nagy Károly (UTE) 2 p. 54.2 mp.

3×66 kétharmad m. hölgygyorsúszó-staféta: 1. FTC 2 p. 29 mp., 2. MUE 2 p. 41.2 mp., 3. UTE 2 p. 52 mp.

200 méteres hölgy-mellúszás: 1. Vas Margit (NSC) 3 p. 38 mp., 2. Breuer Erzs (MUE) 3 p. 38.4 mp., 3. Bethlen Margit 3 p. 45.8 mp.

5×66 kétharmad m-es gyorsúszó-staféta: 1. BBTE 3 p. 22.6 mp., 2. UTE 3 p. 26.2 mp., 3. FTC 3 p. 30 mp.

400 méteres gyorsúszás vidékiek részére: 1. Perler (PAC) 5 p. 57 mp., 2. Petlár 5 p. 57.2 mp., 3. Angyal 6 p. 10 mp.

Látogatás a sportok házában
A kormányzó a Testnevelési Főiskoláról az Alkotmány-utcai sportok házába, hivatalos néven a *Szövetségi Ház*ba ment, ahol a testnevelési tanács tantermében Karafiáth Jenő, az Országos Testnevelési Tanács elnöke lelkes hangon beszédében köszöntötte az államfőt, aki kíséretével ezután megtekintette a Szövetségi Házban elhelyezett tíz magyar sportszövetség helyiségeit, ahol azok elnöksége fogadta és üdvözölte az államfőt. Utolsóként maradtak az alagsorban elhelyezett olimpiai gyakorlótermek, a birkózó-, ökölvívó- és vívóhelyiségek, amelyeknek látásán a kormányzó teljes melegezésének adva kifejezt, indult el a magyar sportlímok harmadik várába, a margitszigeti fedett uszoda avató ünnepélyére.

A kormányzót különösen megragadta a magyaros motívumú butorokkal berendezett leánytársalgó, melynek megtekintése után az államfő előtt a táncteremben 12 pár — a leányok magyar ruhában, a fiuk főiskolai egyenruhájukban — nagyszerű magyar táncbemutatót tartottak.

A vívóteremben Berthly László nyugalmazott ezredes leányokkal és fiukkal töriskolát mutatott be, míg a birkózóteremben Vargha Béla dr. a főiskolások birkózókészségét szemlélte. A tornatermekben bemutatott különféle modern játékos tornagyakorlatok után a kormányzó aláírta a Testnevelési Főiskola vendégkönyvét, mely idő alatt a főiskola ifjúsága felsorakozott. Középen nemzeti ruhájukban a bolgár ifjak és leányok, akiknek nevében Petroff Péter lelkes magyar beszédében fejezte ki a külföldiek hódolatát a magyar államfő iránt. A görög testnevelő tanárok nevében Paleologosz Cleantis köszöntötte a kormányzót, aki közvetlen szavakkal válaszolt az

Uj rekordok a hétfői napon
A fedett uszoda megnyitásának második napján az érdeklődés semmivel sem csökkent és zsúfolt nézőtér tapolt a magyar színek értékes győzelmeinek. A gazdag programon a következő versenyszámok szerepeltek, amelyek a legnagyobb érdeklődést váltották ki. Így az osztrák-magyar uszómérkőzés 200 méteres mellúszásában, osztrák győzelmet hozott, amennyiben Steiner és Berger, a két osztrák uszó, legyőzte a magyar reprezentánst, Hildet, Sajnos, melluszóink nagyon érzik megholdogult Sipos Márton hiányát.

Az osztrák-magyar uszómérkőzés 400 méteres gyorsúszó száma annál örvendetesebb eredménnyel végződött, amennyiben vitéz Halassy Olivér, az UTE kitűnő versenyzője, országos rekord alatt 5 p. 15.8 mp.-el legyőzte riválisait.

Ebben a versenyszámban a második helyet Meitzel, a harmadik helyet Baranyay, végül a negyedik helyet Riedl osztrák foglalta el. Az osztrák-magyar uszómérkőzés eszerint 42:27 arányban a magyar színek győzelme hozta. Rendkívül izgalmas versenyszám volt a 200 méteres férfi gyorsúszás, ebben a versenyben Schubert német uszó győzött 2 p. 22.2 mp. alatt, Székely András és Boros előtt. Ezzel a német uszó rendkívül értékes serleget nyert. Izgalmas volt a 100 méteres hölgy gyorsúszás is. Lenkey Magda beváltotta a hozzá fűzött reményeket és megszerezte a magyar színek részére a győzelmet. Lenkey ideje 1 p. 16.8 mp. volt. A második Fritzi Löwy, a HAKOAH válogatott uszója volt, aki az előző napon az osztrák hölgyek részére szerezte meg a 200 méteres hölgy gyorsúszás győzelmét.

A hétfői napon Fritzi Löwy majdnem kikapott a dícsértelenen javuló és ambíciózus Sipos Mancitól.

A 200 méteres hátúszásban Deutsch (német) uszó vitte el a pálmát a Székesfevárosi tiszteletdíja képében. Második volt.

Bicskey, aki ugyancsak a német uszóval egyenlő időt, 2 p. 47.2 mp.-et ért el és ezzel új országos rekordot állított föl.

Nagy Károly volt ebben a versenyszámban a harmadik, 2 p. 54.2 mp.-el.

A bemutatkozó műugrás Köllner Róbert gráci amatőr trénernek és Kugler Sándornak munkatársunknak adott véleménye szerint nagy hanyatlást mutat a nyári gyönyörű ugrásokhoz képest, azonban mégis az ambíciózus versenyzők Hódy László, fiatal bajnok, továbbá Lenhardt Ernő és Erdős Vera műugró bajnoknő szorgalmas tréningje reméli engedti, hogy a műugróink formahanyatlása egyelőre tisztára a tréninghiánynak tulajdonítható. Egyébként néhány napos tréningjén a szakértők teljesen meg voltak elégedve Erdős Vera szabályos szép ugrásaival. A 200 méteres hölgy mellúszást Vas Margit (NSC) nyerte 3 p. 38 mp.-cel. Második volt Breuer Erzs 3 p. 38.4 mp.-cel. Az uszószámok után még különböző víziúzó mérkőzések voltak és pedig MAC—UTE kombinált játékos III. ker.—MTK kombinálttal. A MAC—UTE felállítása: Budai—Ivády, Bartha—Halassy, Keserü II., Németh, Vértessy, míg a III. ker.—MTK kombinált felállítása a következő volt: Bory—Homonnay, Sárkány, Szabó—Cele, Keserü I. és Sustróvics. A barátságos jellegű kombinált mérkőzés a MAC—UTE csapataának 4:3 (2:2) arányú vereségét eredményezte.

A jól sikerült uszóverseny, amelynek rendezését az uszószövetség vezérkara mellett Komjárdynak, Méray titkárnak és Stampfer hánagnak lehet köszönni, minden zökkenő nélkül a következő sorrendben folyt le:

200 m-es mellúszás: (Osztrák-magyar uszó-

mérkőzés a TÉBE tiszteletdíjért.) 1. Steiner (Ausztria) 2 p. 52 mp., 2. Berger (Ausztria) 2 p. 52 mp., 3. Hild (magyar) 3 p. 3.2 mp. A verseny után a ponttállás: Magyarország 34 pont, Ausztria 26 pont.

200 m. gyorsúszás: 1. Schubert (Németország) 2 p. 22.2 mp., 2. Székely András (FTC) 2 p. 23.6 mp., 3. Boros (egyeten kívül) 2 p. 25.6 mp.

100 m. hölgy gyorsúszás: 1. Lenkey Magda

A kormányzó seregszemléje a magyar sport váraiban
Vasárnap tulajdonképpen sportnapot tartott a kormányzó, hogy szemlét tartson mindazon intézmények fölött, amelyeket az új testnevelési törvény alapján a magyar testi kultúra megerősítésére és fejlesztésére Klebelsberg gróf kultuszminiszter építőprogramjába felvett.

Mint ismeretes ezen program első állomásként a szabadterti sportoknak az iskolákban való bevitelére, sportszakértők kezdeményezésére, országos testnevelési főiskolát állítottak fel, amelyet vitéz nagybányai Horthly Miklós, Magyarország kormányzója vasárnap délután 3 órakerült meg. Az ünnepi díszben álló főépület előtt az államfő fogadtatására gróf Klebelsberg Kunó miniszter, Karafiáth Jenő ny. államtitkár, az Országos Testnevelési Tanács elnöke, Schröder Ervin államtitkár, Ágatha Árpád vezérőtanácsnok, vitéz Tárcazy-Felcidés román miniszteri tanácsos, Prém Lóránt dr., az Országos Testnevelési Tanács főtitkára, Hodász Miklós testnevelési igazgató, Bartóffy Miklós ezredes, Schmidt Theodor, az Országos Testnevelési Tanács elnöke és Szukováthy Imre dr., a Testnevelési Főiskola igazgatója fogadta az államfőt, aki Uray István kabinettfőnök és vitéz Somkuthy József tábornok kíséretében jelent meg a magyar testi kultúra fundamentális alkotásánál.

Szukováthy Imre főiskolai igazgató nemesak mint államfőt, hanem mint a legelső magyar sportembert üdvözölte a kormányzót. Dr. Karafiáth Jenő, az OTT elnöke ezután bemutatatta az államfőnek az osztrák testnevelési tanács elnökét, és ezután a főiskolások sorfala között megtekintette a modern és Európában egyedül álló sportintézményt.

A kormányzót különösen megragadta a magyaros motívumú butorokkal berendezett leánytársalgó, melynek megtekintése után az államfő előtt a táncteremben 12 pár — a leányok magyar ruhában, a fiuk főiskolai egyenruhájukban — nagyszerű magyar táncbemutatót tartottak.

A vívóteremben Berthly László nyugalmazott ezredes leányokkal és fiukkal töriskolát mutatott be, míg a birkózóteremben Vargha Béla dr. a főiskolások birkózókészségét szemlélte. A tornatermekben bemutatott különféle modern játékos tornagyakorlatok után a kormányzó aláírta a Testnevelési Főiskola vendégkönyvét, mely idő alatt a főiskola ifjúsága felsorakozott. Középen nemzeti ruhájukban a bolgár ifjak és leányok, akiknek nevében Petroff Péter lelkes magyar beszédében fejezte ki a külföldiek hódolatát a magyar államfő iránt. A görög testnevelő tanárok nevében Paleologosz Cleantis köszöntötte a kormányzót, aki közvetlen szavakkal válaszolt az

Látogatás a sportok házában
A kormányzó a Testnevelési Főiskoláról az Alkotmány-utcai sportok házába, hivatalos néven a *Szövetségi Ház*ba ment, ahol a testnevelési tanács tantermében Karafiáth Jenő, az Országos Testnevelési Tanács elnöke lelkes hangon beszédében köszöntötte az államfőt, aki kíséretével ezután megtekintette a Szövetségi Házban elhelyezett tíz magyar sportszövetség helyiségeit, ahol azok elnöksége fogadta és üdvözölte az államfőt. Utolsóként maradtak az alagsorban elhelyezett olimpiai gyakorlótermek, a birkózó-, ökölvívó- és vívóhelyiségek, amelyeknek látásán a kormányzó teljes melegezésének adva kifejezt, indult el a magyar sportlímok harmadik várába, a margitszigeti fedett uszoda avató ünnepélyére.

A kormányzót különösen megragadta a magyaros motívumú butorokkal berendezett leánytársalgó, melynek megtekintése után az államfő előtt a táncteremben 12 pár — a leányok magyar ruhában, a fiuk főiskolai egyenruhájukban — nagyszerű magyar táncbemutatót tartottak.

A vívóteremben Berthly László nyugalmazott ezredes leányokkal és fiukkal töriskolát mutatott be, míg a birkózóteremben Vargha Béla dr. a főiskolások birkózókészségét szemlélte. A tornatermekben bemutatott különféle modern játékos tornagyakorlatok után a kormányzó aláírta a Testnevelési Főiskola vendégkönyvét, mely idő alatt a főiskola ifjúsága felsorakozott. Középen nemzeti ruhájukban a bolgár ifjak és leányok, akiknek nevében Petroff Péter lelkes magyar beszédében fejezte ki a külföldiek hódolatát a magyar államfő iránt. A görög testnevelő tanárok nevében Paleologosz Cleantis köszöntötte a kormányzót, aki közvetlen szavakkal válaszolt az

Látogatás a sportok házában
A kormányzó a Testnevelési Főiskoláról az Alkotmány-utcai sportok házába, hivatalos néven a *Szövetségi Ház*ba ment, ahol a testnevelési tanács tantermében Karafiáth Jenő, az Országos Testnevelési Tanács elnöke lelkes hangon beszédében köszöntötte az államfőt, aki kíséretével ezután megtekintette a Szövetségi Házban elhelyezett tíz magyar sportszövetség helyiségeit, ahol azok elnöksége fogadta és üdvözölte az államfőt. Utolsóként maradtak az alagsorban elhelyezett olimpiai gyakorlótermek, a birkózó-, ökölvívó- és vívóhelyiségek, amelyeknek látásán a kormányzó teljes melegezésének adva kifejezt, indult el a magyar sportlímok harmadik várába, a margitszigeti fedett uszoda avató ünnepélyére.

A kormányzót különösen megragadta a magyaros motívumú butorokkal berendezett leánytársalgó, melynek megtekintése után az államfő előtt a táncteremben 12 pár — a leányok magyar ruhában, a fiuk főiskolai egyenruhájukban — nagyszerű magyar táncbemutatót tartottak.

A vívóteremben Berthly László nyugalmazott ezredes leányokkal és fiukkal töriskolát mutatott be, míg a birkózóteremben Vargha Béla dr. a főiskolások birkózókészségét szemlélte. A tornatermekben bemutatott különféle modern játékos tornagyakorlatok után a kormányzó aláírta a Testnevelési Főiskola vendégkönyvét, mely idő alatt a főiskola ifjúsága felsorakozott. Középen nemzeti ruhájukban a bolgár ifjak és leányok, akiknek nevében Petroff Péter lelkes magyar beszédében fejezte ki a külföldiek hódolatát a magyar államfő iránt. A görög testnevelő tanárok nevében Paleologosz Cleantis köszöntötte a kormányzót, aki közvetlen szavakkal válaszolt az

Látogatás a sportok házában
A kormányzó a Testnevelési Főiskoláról az Alkotmány-utcai sportok házába, hivatalos néven a *Szövetségi Ház*ba ment, ahol a testnevelési tanács tantermében Karafiáth Jenő, az Országos Testnevelési Tanács elnöke lelkes hangon beszédében köszöntötte az államfőt, aki kíséretével ezután megtekintette a Szövetségi Házban elhelyezett tíz magyar sportszövetség helyiségeit, ahol azok elnöksége fogadta és üdvözölte az államfőt. Utolsóként maradtak az alagsorban elhelyezett olimpiai gyakorlótermek, a birkózó-, ökölvívó- és vívóhelyiségek, amelyeknek látásán a kormányzó teljes melegezésének adva kifejezt, indult el a magyar sportlímok harmadik várába, a margitszigeti fedett uszoda avató ünnepélyére.

A kormányzót különösen megragadta a magyaros motívumú butorokkal berendezett leánytársalgó, melynek megtekintése után az államfő előtt a táncteremben 12 pár — a leányok magyar ruhában, a fiuk főiskolai egyenruhájukban — nagyszerű magyar táncbemutatót tartottak.

A vívóteremben Berthly László nyugalmazott ezredes leányokkal és fiukkal töriskolát mutatott be, míg a birkózóteremben Vargha Béla dr. a főiskolások birkózókészségét szemlélte. A tornatermekben bemutatott különféle modern játékos tornagyakorlatok után a kormányzó aláírta a Testnevelési Főiskola vendégkönyvét, mely idő alatt a főiskola ifjúsága felsorakozott. Középen nemzeti ruhájukban a bolgár ifjak és leányok, akiknek nevében Petroff Péter lelkes magyar beszédében fejezte ki a külföldiek hódolatát a magyar államfő iránt. A görög testnevelő tanárok nevében Paleologosz Cleantis köszöntötte a kormányzót, aki közvetlen szavakkal válaszolt az

Látogatás a sportok házában
A kormányzó a Testnevelési Főiskoláról az Alkotmány-utcai sportok házába, hivatalos néven a *Szövetségi Ház*ba ment, ahol a testnevelési tanács tantermében Karafiáth Jenő, az Országos Testnevelési Tanács elnöke lelkes hangon beszédében köszöntötte az államfőt, aki kíséretével ezután megtekintette a Szövetségi Házban elhelyezett tíz magyar sportszövetség helyiségeit, ahol azok elnöksége fogadta és üdvözölte az államfőt. Utolsóként maradtak az alagsorban elhelyezett olimpiai gyakorlótermek, a birkózó-, ökölvívó- és vívóhelyiségek, amelyeknek látásán a kormányzó teljes melegezésének adva kifejezt, indult el a magyar sportlímok harmadik várába, a margitszigeti fedett uszoda avató ünnepélyére.

A kormányzót különösen megragadta a magyaros motívumú butorokkal berendezett leánytársalgó, melynek megtekintése után az államfő előtt a táncteremben 12 pár — a leányok magyar ruhában, a fiuk főiskolai egyenruhájukban — nagyszerű magyar táncbemutatót tartottak.

A vívóteremben Berthly László nyugalmazott ezredes leányokkal és fiukkal töriskolát mutatott be, míg a birkózóteremben Vargha Béla dr. a főiskolások birkózókészségét szemlélte. A tornatermekben bemutatott különféle modern játékos tornagyakorlatok után a kormányzó aláírta a Testnevelési Főiskola vendégkönyvét, mely idő alatt a főiskola ifjúsága felsorakozott. Középen nemzeti ruhájukban a bolgár ifjak és leányok, akiknek nevében Petroff Péter lelkes magyar beszédében fejezte ki a külföldiek hódolatát a magyar államfő iránt. A görög testnevelő tanárok nevében Paleologosz Cleantis köszöntötte a kormányzót, aki közvetlen szavakkal válaszolt az

Látogatás a sportok házában
A kormányzó a Testnevelési Főiskoláról az Alkotmány-utcai sportok házába, hivatalos néven a *Szövetségi Ház*ba ment, ahol a testnevelési tanács tantermében Karafiáth Jenő, az Országos Testnevelési Tanács elnöke lelkes hangon beszédében köszöntötte az államfőt, aki kíséretével ezután megtekintette a Szövetségi Házban elhelyezett tíz magyar sportszövetség helyiségeit, ahol azok elnöksége fogadta és üdvözölte az államfőt. Utolsóként maradtak az alagsorban elhelyezett olimpiai gyakorlótermek, a birkózó-, ökölvívó- és vívóhelyiségek, amelyeknek látásán a kormányzó teljes melegezésének adva kifejezt, indult el a magyar sportlímok harmadik várába, a margitszigeti fedett uszoda avató ünnepélyére.

A kormányzót különösen megragadta a magyaros motívumú butorokkal berendezett leánytársalgó, melynek megtekintése után az államfő előtt a táncteremben 12 pár — a leányok magyar ruhában, a fiuk főiskolai egyenruhájukban — nagyszerű magyar táncbemutatót tartottak.

A vívóteremben Berthly László nyugalmazott ezredes leányokkal és fiukkal töriskolát mutatott be, míg a birkózóteremben Vargha Béla dr. a főiskolások birkózókészségét szemlélte. A tornatermekben bemutatott különféle modern játékos tornagyakorlatok után a kormányzó aláírta a Testnevelési Főiskola vendégkönyvét, mely idő alatt a főiskola ifjúsága felsorakozott. Középen nemzeti ruhájukban a bolgár ifjak és leányok, akiknek nevében Petroff Péter lelkes magyar beszédében fejezte ki a külföldiek hódolatát a magyar államfő iránt. A görög testnevelő tanárok nevében Paleologosz Cleantis köszöntötte a kormányzót, aki közvetlen szavakkal válaszolt az

Látogatás a sportok házában
A kormányzó a Testnevelési Főiskoláról az Alkotmány-utcai sportok házába, hivatalos néven a *Szövetségi Ház*ba ment, ahol a testnevelési tanács tantermében Karafiáth Jenő, az Országos Testnevelési Tanács elnöke lelkes hangon beszédében köszöntötte az államfőt, aki kíséretével ezután megtekintette a Szövetségi Házban elhelyezett tíz magyar sportszövetség helyiségeit, ahol azok elnöksége fogadta és üdvözölte az államfőt. Utolsóként maradtak az alagsorban elhelyezett olimpiai gyakorlótermek, a birkózó-, ökölvívó- és vívóhelyiségek, amelyeknek látásán a kormányzó teljes melegezésének adva kifejezt, indult el a magyar sportlímok harmadik várába, a margitszigeti fedett uszoda avató ünnepélyére.

A kormányzót különösen megragadta a magyaros motívumú butorokkal berendezett leánytársalgó, melynek megtekintése után az államfő előtt a táncteremben 12 pár — a leányok magyar ruhában, a fiuk főiskolai egyenruhájukban — nagyszerű magyar táncbemutatót tartottak.

A vívóteremben Berthly László nyugalmazott ezredes leányokkal és fiukkal töriskolát mutatott be, míg a birkózóteremben Vargha Béla dr. a főiskolások birkózókészségét szemlélte. A tornatermekben bemutatott különféle modern játékos tornagyakorlatok után a kormányzó aláírta a Testnevelési Főiskola vendégkönyvét, mely idő alatt a főiskola ifjúsága felsorakozott. Középen nemzeti ruhájukban a bolgár ifjak és leányok, akiknek nevében Petroff Péter lelkes magyar beszédében fejezte ki a külföldiek hódolatát a magyar államfő iránt. A görög testnevelő tanárok nevében Paleologosz Cleantis köszöntötte a kormányzót, aki közvetlen szavakkal válaszolt az

Látogatás a sportok házában
A kormányzó a Testnevelési Főiskoláról az Alkotmány-utcai sportok házába, hivatalos néven a *Szövetségi Ház*ba ment, ahol a testnevelési tanács tantermében Karafiáth Jenő, az Országos Testnevelési Tanács elnöke lelkes hangon beszédében köszöntötte az államfőt, aki kíséretével ezután megtekintette a Szövetségi Házban elhelyezett tíz magyar sportszövetség helyiségeit, ahol azok elnöksége fogadta és üdvözölte az államfőt. Utolsóként maradtak az alagsorban elhelyezett olimpiai gyakorlótermek, a birkózó-, ökölvívó- és vívóhelyiségek, amelyeknek látásán a kormányzó teljes melegezésének adva kifejezt, indult el a magyar sportlímok harmadik várába, a margitszigeti fedett uszoda avató ünnepélyére.

A kormányzót különösen megragadta a magyaros motívumú butorokkal berendezett leánytársalgó, melynek

A ligabajnokság harmadik helyére törnek a debreceniek

Bocskai—Budai „11” 3:2 (2:1) Góllövők: Teleki, Molnár, Steiner, Vince és Tárnok

A vasárnapi mérkőzésekre való tekintettel a Budai „11”, mint pályaválasztó hétfőre tette a Bocskai elleni mérkőzését. A vezetőséget a nagyobb bevétel lehetősége izgatta, a várakozás azonban nem teljesült, mert

mindössze 1000 néző volt kíváncsi erre a konkurencianélküli mérkőzésre.

A játék általában közepes nívón mozgott. A budaiak csak lelkesedésükkel tudták ellensúlyozni a debreceniek nagyobb technikai és taktikai iskolázottságát. A Bocskai csapatából hiányzott Markos, a budaiak pedig Oláht, Kaltenecker I-et és Kovácsit nélkülözték. A játék változatos lefolyás után a Bocskai egy gólkülönbségű győelmével végződött, de ez az egy gólkülönbség hüén is fejezi ki az erőviszonyokat.

Az első tíz percben a budaiak támadtak, majd a Bocskai remek husz perces irama következett. Első két góljukat is ekkor lölték. A vezetőgól a huszonharmadik percben esett.

A balszélső Horváth kicslezte Löwyt és a labdát Telekihez juttatta, aki közel-

ről megszerezte a debreceniek vezetőgólját.

Nyolc perc múlva itt volt a Bocskai második gólja. Telekit a 16-oson kívül gáncsolták, a szabadrugást ugyancsak Teleki a balszárkba irányította. Fábrián elvetődve védeni akarta a labdát, de az kezéből felperdült. A rástartoló Mátéfy fejelni akart, de Weber kézzel ellökte.

A bíró a szabálytalanságért visszaléptetotta a budaiakat és ebből Molnár és Teleki gólt lött. 2:0 a Bocskai javára.

Ezután a budaiak kerültek fölénybe és a 43-ik percben meg is szereztek első góljukat. Budai, a debreceniek kapusa kifutott a labdára, eközben összeütközött Steinerrel és a veséjére kapott erős rugástól eszméletét veszítve, összeesett.

Steiner nem zavartatta magát és az üres kapuba gólt rugott, viszont Budai-t kivették a pályáról és csak a második féldő 6-ik percében tért vissza.

Távolléte alatt Wampelich állt a kapuba.

Szünet után a 4-ik percben Mátéfy Fábrián kezéből a kapuba rugta a labdát, de a bíró a gólt érvénytelenítette. Ezután hosszabb mezőnyjáték következett, sok alattomos gáncsral. A budaiak arra törekedtek, hogy legalább a kiegyenlítő gólt szerezék meg, de ez nem sikerült nekik. A Bocskai a 29-ik percben érte el a harmadik és utolsó gólját.

Mertin ívelt beadását Vineze a hálóba fejezte. 3:1.

A budaiak még most sem adták fel a küzdelmet és a 39-ik percben sikerült is szépíteniük az eredményt. Tárnok beadását Budai a gólvonalon belülről boxolta ki, de a bíró gólt ítélt. A hátralevő percekben az eredmény már nem változott.

A Bocskai számára jelentőségeltjes a budajaktól elnyert két pont, mert így a bajnokság harmadik helyére kerülhetnek, ha vasárnap Debrecenben győznek a III. ker. FC. fölé. De ha csak egy pontot szereznek az ujlakiakkal együtt, még akkor is megelőzik a Ferencvároset.

Bíró: Vass Ernő.

	pont	gólarány
1. Hungária	18	42:16
2. Újpest	15	28:14
3. Ferencváros	14	27:15
4. III. ker. FC	14	24:15
5. Sábaria	14	19:15
6. Bocskai	14	26:22
7. Vasas	9	19:25
8. Bástya	8	19:25
9. Nemzeti	8	13:18
10. Budai „11”	5	11:29
11. Pécs-Baranya	4	13:31
12. Kispest	3	17:33

A bajnokság első helyére az őszi szezonban ezek szerint a Hungária került, ugyanugy Újpest második helye is elvitathatatlan. A Ferencváros nem maradhat meg a jelenlegi harmadik helyén, mert akár a III. ker. FC, akár a Bocskai pontot szerez a jövőheti mérkőzésén, ezzel megelőzik a zöld-fehéreket. A három lejátszatlan mérkőzés egyébként a következő: Nemzeti—Újpest, Bocskai—III. ker. FC s Budai „11”—Pécs-Baranya. Kispest utolsó helye sem kétséges. Hosszu évek óta ez az első eszt, hogy a piros-fehérek ilyen rosszul végeztek, tavasszal azonban még mindig lendíhetnek sorsukon.

A II. liga mérkőzései

Somogy—Terézváros 6:1 (3:1). A bajnokságban vezető Somogy a kaposvári mérkőzésen biztosan elintézte a Terézvárost. A gólokat a Somogy részéről Pető, Miklósi, Kohut II., Gyórfly, Miklósi és Jakube lölték. A Terézváros egyetlen gólja Pető öngóljából eredt.

Attila—Bak TK 8:1 (5:1). Miskolcra az egész héten vész hírek érkeztek és az Attila végül is nyolc gólt lőtt a Bak TK kapujába. A gólokat Szabó, Fieger (Bak TK), Rudas, Pimpfi, Szabó, Rudas, Hajós, Rudas és Sziklai lölték. Egyéb eredmények: Józsefváros—Megyer 7:1 (0:1), Maglód—Soroksár 1:1 (1:0).

A másodosztályú bajnokság őszi fordulójában a Somogy került az első helyre egyetlen pontvesztés nélkül. Tizenegy mérkőzésből 22 pontot szereztek a kaposváriak és ötven gólt löttek, ezzel szemben csak nyolcat kaptak. Második az Attila 20 ponttal és 37,3-as gólaránnyal. Az Attila egyetlen vereségét a Somogytól szenvedte. A Soroksár 13, a VAC FC és a Turul 12—12, a BAK pedig 11 pontot ért el és ezzel messze elszakadtak a vezető kluboktól. A másodosztályban az elsősek ezek szerint a Somogy és az Attila közt dől el.

A Vasasok nem tudnak játszani a Hungária ellen

Hungária—Vasasok 6:3 (3:2) — Góllövők: Skvarek, Stanzl, Ticska, Jellinek, Hirzer, Kutik (öngól), Stanzl, Skvarek (2)

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Régi igazság az, hogy a Vasasok nem tudnak játszani a Hungária ellen. A két csapat jobbara ugyanazt a stílust játssza és mert a Hungária ennek nagyobb művelője, a Hungária—Vasas mérkőzésekből rendszerint a kék-fehérek kerülnek ki győztesen. Most is így történt! A Vasasok ebben a szezonban 5:2 arányban verték meg a Hungáriával, 1:1-re játszott Ferencvárost és most

a papírforma dicsőségére 6:3 arányban kaptak a kék-fehérektől.

Mindenestre mentségükre szolgál az a körülmény, hogy Remmer és Jeckl helyett tartalékok, köztük az öreg Jellinek kellett szerepelniük és hogy Auspitz bíró a második féldőben,

amikor csak 4:3-ra állt a meccs a Hungária javára, Rottler egészen meg nem indokoltan kiállította.

Ha Rottler kiállítása nem következne be, akkor a Vasasok esélyesek megszerezhették volna a kiegyenlítést, tekintve, hogy a Hungária hajója ekkor már zökkenők és zátonyok között haladt. A meccs lefolyása helyenként nagyon izgalmas volt. A csapatok szemmel láthatólag győzni akartak és hogy a győzelem végül is a Hungáriának jutott, ez nemcsak a Vasasok balszerencséjét, hanem a Hungária nagyobb rutinját is jelenti. Úgyesebb játék mellett a Vasasok mindamellett jobban végeztek volna.

A Hungária győelmével az őszi szezonban véglegesen elfoglalta a ligabajnokság vezető helyét.

Újpest előtt egy, a Ferencváros előtt pedig négy ponttal vezetnek, ez utóbbi nagy előnyt pedig nehéz behozni a tavaszi szezonban. A Hungáriának két meccset kellene vesztenie, a Ferencvárosnak pedig egyet sem és még mindig egálban lennének. A Ferencváros tehát nem sok jót várhat a tavaszi szezonban az első hely tekintetében. A Hungária mindenestre a Vasasok ellen is bebizonyította, hogy első helye nem alapul véleltenen. A csapat általában véve jó formáról tett tanúságot és így közel áll ahhoz, hogy Újpestől visszazerezzék a profibajnoki címet.

Csapatösszeállítások:

Hungária: Ujvári, — Mandl, Kocsis, — Kléber, Weber, Sebes, — Varga, Baráti, Skvarek, Hirzer, Ticska.

Vasasok: Bereczki, — Kutik, Rottler, — Vági, Burger, Kiss, — Brunecker, Jellinek, Dán, Egri, Stanzl.

A vezető gólt már a hatodik percben szerzi meg a Hungária. Hirzer beadása Skvarek elé kerül, aki közelről a kapuba gurítja. A gól után Bereczkinek sok szép labdát kell védenie. A Vasascsatárok szintén jól dolgoznak és a 18-ik percben meg is szerzik a kiegyenlítést.

Brunecker beadása Dánhoz jut, aki balra centerez és a befutó Stanzl kapásból gólt lö. 1:1.

Öt perc múlva azonban itt a Hungária második

BERECKY FOGJA BARÁTKY LÖVÉSÉT.

gólja. A Vasasok kapuja előtt nagy tumultus támadás és

Ticska végül benyomja a labdát. 2:1.

A Vasasok nem lankadnak és két perc múlva újra kiegyenlítettek. Ujvári hibát csinál, mire Egri Jellineknek tolja le a labdát és utóbbi gólt lö. 2:2!

A Hungária csak a 32-ik percben szerzi meg véglegesen a vezetést. Ekkor Skvarek szökett Hirzert, aki a bekkek között kiszökik és tíz méterről védhetetlen gólt lö. 3:2. Ezzel is zárul a féldő.

A második féldőben mindenki a Vasasok visszaesését várja, de ez nem következik be. A B) tribün erősen Hungária-ellenes és ennek a Vasasok is hasznát látják. Auspitz bíró ellen gyakran olyan tünetés nyilvánul, hogy a játék percekre szünetel. Nagyon szomorú, hogy a közönség másképpen nem tudja ellenszenvét, vagy ellenszenvét kifejezni, mint hogy percekben keresztül „hülyézzon”. A Hungária a második féldő elején gyengébb teljesítményt végez, de a 10-ik percben segítségére jön a szerencse.

Hungária támadás közepette Kutik fejről hátrapatlan a labda és mert Bereczki nem éri el, a Hungária már 4:2 arányban vezet.

Egyenrangú támadások következnek, majd a kitörő Bruneckert Sebes szabálytalanul visszatartja.

A bíró ezért 11-est ítélt és ebből Stanzl nagy nyugalommal 4:3-ra javít.

A tempó most mind erősebbé válik. A Vasasok nagyon szorongatnak és a játékosok is csapkodnak. Rottler percek múlva legázolja Skvareket, mire a bíró kiállítja. Rottler nem akar lemenni a pályáról, de hosszas alkudozások és a Vasasok vezetőségének közbelépése után mégis elmegy. A Hungária ettől kezdve fölényben játszik s Skvarek révén további két gólt lö. Az első gólnál Skvarek remek trükkkel kiszökik és mikor egye-

dül áll Bereczkivel szemben, az ellenkező hálóra lövi a labdát, a második gól pedig a kapu előtti tumultus után jutott a Vasasok hálójába. A Hungária mindenestre megérdemelte a győzelmet, de ha a Vasasok komplettek maradnak, akkor esetleg a döntetlenül kellett volna megelégedniük.

A kék-fehérekkel Mandl, a fedezetsor és Skvarek voltak a legjobbak, a Vasasoknál Rottler, Burger, Kiss és Stanzl emelkedtek fölül az átlagon. Stanzl jövőre a válogatott csapatba is behajthat.

Auspitz bíró nem árt feladata magaslátán.

Kilencedszer is kikaptak az ujlakiak a zöld-fehérektől

Ferencváros—III. ker. FC 4:2 (2:0)

Góllövők: Toldi, Takács II., Zilahi, Takács II., Takács II. és Konyor

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A III. ker. FC ebben a szezonban igazán nagy csapatnak ígérkezett. A szezon elején a Hungária csak az utolsó tíz percben tudott 1:1-re kiegyenlíteni, Újpest pedig erősen vitatható módon győzte le őket 2:1 arányban. Az ujlakiak emiatt a bajnokság második helyén álltak és arra is reményük nyílt, hogy a Hungária előtt az első helyet is elfoglalhatják, feltéve, hogy a Ferencvárost és a Bocskait is megverik, viszont a kék-fehérek egy pontot leadnak a Vasasok-nak. A Hungária azonban megverte a Ferencváros fölött szentárcsián győző Vasasokat és mert a vasárnapi mérkőzésen a Ferencváros is könnyebben galoppozta le az ujlakiakat, amint azt az emberek hitték, a III. ker. FC második helye a jövő vasárnapi Bocskai—III. ker. FC és a Nemzeti—Újpest-meccsek eredményétől van függővé téve.

A Ferencváros ezúttal is nélkülözte Bukovit és Kohutot, ami a mutatott játékokban károsan jutott kifejezésre, ennek ellenére azonban simán megnyerte a meccset. Két szabályos gólt már az első féldőben vezettek, a második féldőben azután kissé lezseren játszottak és a tempó csak akkor élénkült meg újra, amikor Zilahi gólt fejt és így a meccs 2:1-re állt. Az elmaradhatatlan zajos jelenetek csak ezután következtek be. A bíró előbb 11-est ítélt a III. ker. FC ellen, pedig a szabálytalanság a 16-os vonalon történt, nem sokkal később pedig egy teljesen ártatlan helyzetből a Ferencvárost sujtotta 11-essel.

Amíg azonban a Ferencváros a javára megírt tizenegyeset értékesítette, addig Zilahi 11-est Amsel kifogta és így a Ferencváros 3:1 arányban vezetett.

A Ferencváros utolsó gólja megint tizenegyesből eredt, ennek jogosságát azonban senki sem vitatta. Széll László kissé bizonytalanul bíraskodott, a tizenegyesek azonban nem változtattak meg a meccs képét és eredményét. A Ferencváros jobb volt és így megérdemelten győzött, a profimérkőzések során immár kilencedszer. A III. ker. FC még csak döntetlen eredményt sem tudott elérni.

A játék elején a III. ker. FC játékosai igazolták jó hírüket: szinte állandóan támadtak és valóban stílusos játékot folytattak. Amselnek már az ötödik percben kornerre kellett védeni Konyor nagy lövésével. A Ferencváros első kornerét a 11-ik percben érte el. Később a bíró leszállás címén tévesen megakasztja a kitörő Takács II.-t, aki Táncossal együtt feltűnően nagy kedvvel játszik. (Mintha pótolni kívánnák mindazt, amit a szezonban hibáztak.) A 19-ik percben nagy helyzetük van az ujlakiaknak, de Konyor elhibázza a helyzetet. A túlsó oldalon Lyka átverekszik magát az ellenfél védőjétekosain, de eredmény itt sincsen. Később Táncos beadását Toldi a kapura fejei, de Fehér kornerre ment. A Ferencváros mindjobban belejön a játékba és a 27-ik percben el is éri a vezető gólját:

Táncos megint átmegy Magyaros és pontosan a közepre adott labdáját Toldi Fehér

előtt lefejeji és a labda pattogva ér a kapuba, de a nagy rúsból Toldi is odaesik. 1:0 a Ferencváros javára.

A Ferencváros vezetőgólja után a III. ker. FC támadási kedve lényegesen alábbhagy. A Ferencváros mind erősebben szorongat és Bíró a 33-ik percben a gólvonalról menti a labdát. A Ferencváros második gólja nem sokkal a féldő befejezése előtt esik. Takács II. a balösszekötő helyén van, de olyan ügyesen dolgozik, hogy

a labda négy III. ker. FC-játékos között is a kapuba jut 2:0!

A második féldő is a Ferencváros támadásának jegyében kezdődik. Takács II. mungyárt kapura lö. A támadások eredménytelenek, de sokkal szerencsésebb a III. ker. FC, amely a 13-ik percben első góljához jut. A labda látszólag jutott a kornervonalon, de Drössler visszahúzta és átvágja a baloldalra.

Győri visszajátszik Zilahi elé, aki közelről befeleji. 2:1.

A gól után a Ferencváros változatlan eddigi kényelmesebb játékán. Egy gönyvi előny még nem elég a győzelemre az ujlakiakkal szemben. Egy perc múlva valóban nagy izgalom támadnak. Az egyik ujlaki játékos a 16-os vonalnál közel érinti a labdát, mire a bíró — Széll László — habozás nélkül 11-est ítélt. Az ujlakiak hevesen protestálnak, a bíró valamenyien körülfontják, de Széll László ellen nem lehet protestálni.

Mielőtt azután a 11-es elrugására kerülne a sor, az egyik ujlaki játékos hasbadoxolja Toldit, aki leesik a földre. A sikeres élesztgetés után Takács II. lövését Fehér előbb kifogja, de

Takács II. rástartol a labdára és másodikszorra belévi. 3:1.

Kezdés után Berkessy szabályosan szereli Drösslert, de a bíró általános csodálkozásra 11-est ítélt a Ferencváros ellen. Zilahi minden botrány nélkül nekiallhat a labdának, de lövését Amsel előbb felüti, majd a földön fekvő elfogja. A vaddalkozások később sem szünek meg. Az ujlaki védelem főleg Turayra „bukik”. Takács II. a 23-ik percben offszájd gólt lö. Toldi nagy lövését Fehér kornerre menti. A 37-ik percben Győri külső kapufát lö, majd

egy perc múlva Király a 16-oson belül hendet vet és a büntetőt Takács II. behelyezi. 4:1.

A III. ker. FC a 40-ik percben Konyor révén szépíti az eredményt, de kiegyenlíteni nem tud. A Ferencváros csapatának Lyka volt a kiemelkedően legjobb embere. Amit ez a fiatal játékos produkál, az a legjobb futball. Imponált Amsel nagy nyugalmával és a Takács II.—Táncos-párt szokatlan élménységgel. A többiek közepes formát mutattak. László még mindig rossz, Törös pedig nem tudja pótolni Bukovit.

Széll Lászlónak már jobb napja is volt!

Férfiaknak a patikában

A bajnokcsapat könnyen győzött Szegeden

Újpest-Bástya 3:0 (2:0) Góllövők: Spitz, Stófián és Kármán

Szeged, december 8.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Az ezidőszerű bajnokcsapat már évek óta nem tudta Szegeden legyőzni a Bástyát, ezáltal azonban lényegesen kedvezőbb körülmények között vette fel a küzdelmet és így 3:0 arányban a maga javára dönthette a meccs sorsát. A Bástya játékeleme az utóbbi hetekben lényegesen emelkedett, de mert a vasárnapi mérkőzésen nem szerepelhetett az Újpesttől átvett Havasi és Kuruczgyi, Possák viszont már alig várja a pillanatot, amikor hazamehet Temesvárra, a szegediek távolról sem mutathatták legjobb formájukat. Újpest ugyanazzal a csapattal állt fel, amellyel legutóbb a Hungária ellen játszott. A csapatnak azután nem is kellett nagyon tömnie magát: az első félidőben két, a másodikban egy további gólt rúgta és ezzel biztosan győztek. Erre a győzelemre azonban szükségük volt, mert nélküle nem igen lehetnének veszélyesek a vezető Hungáriára, sőt a második hely sem lenne biztos.

Csapatösszeállítások:

Újpest: Huber — Dudás, Fogl III. — Borsányi, Auer, Wilhelm — Ströck, Kármán, Stófián, Spitz, P. Szabó.

Bástya: Beneda — Schmidt, Emmerling — Fehér, Tóth, Riesz — Hernádi, Possák, Szedlacsik, Wahl, Korányi II.

A Bástya az elmúlt héten a Hungária ellen 3:3-as eredményt ért el és így sokan arra gondol-

tak, hogy Újpest ellen is pontot szereznek. Rövidesen kitűnt azonban, hogy az újpestiek is mind a két pontot haza akarják vinni, a Bástya igyekezete viszont nem volt elegendő a pontok megszerzésére. Kezdet után Újpest volt frontban és Benedának sorozatosan jól kell védenie, hogy a gólokat elkerülje. Auer a középfelület helyéről fölé erős bombát küld kapura, de ezeket Beneda elfogja. Közben a Bástya is veszélyeztet, de minden különösebb eredmény nélkül. Végre a 22-ik percben Ströck Auer kiadásából megszökik és középre adott labdáját Stófián átlépi.

Spitz pedig öt méterről bevágja 1:0.

Újpest frontban marad. Beneda hibáját Emmerlingnek kell kijavítania, majd P. Szabó az üres kapu előtt toronymagasságra rúgja fel a labdát. A Bástya szemmeláthatólag gyenge, a második gól ennek ellenére csak a 45-ik percben következik be.

Ströck támadását Riesz kornerre szereli, ezt Ströck rúgja és Stófián befejeli. 2:0.

A második félidőben Újpest mintegy 25 percig játszik nagy fölényben és a tizedik percben Kármán révén a harmadik gólt is belövi. Ettől kezdve azután egyre csökken a játék irama. A Bástya csak félórányi játék után kerül gólhelyzetbe, de Possák közelről Huber kezébe rúgja a labdát. A hátralevő időben már nem változik az eredmény. Kornerarány: 11:4 Újpest javára.

A meccset Klug Frigyes vezette 2500 főnyi nézőközönség előtt.

Beszélgetés a mosolygó sportminiszterrel

Annak a lelkes hangulatnak, amely az úrnapi ünnep közönségét elfogta, hű kifejezője maga a kultuszminiszter volt, aki boldogan és mosolygva járkált a tizezer lámpafényű csillogó egyenruhák és az izgalomtól kipirult arc, gazdagon öltözött estélyiruhás hölgyek között. Valóságos ifjú láz volt a magyar kultúra legfőbb örön, amint hol a kormányzó és a főhercegi páholyban, hol a rendezőség, vagy a versenyzők között tünt fel mozgékony alakja.

Mindenkihez volt biztató szava, vagy meleg kézszerítése, mindenki láthatta rajta, hogy egy alkotása feletti boldog ember még túlaradó örömet is szeretne szétosztani az ünnep fényének emelésére.

A mosolygó miniszter — vagy ahogyan sportkörökben jobban nevezik: „sportminiszter” — a Reggeli Ujság számára is kedves és érdekes dolgokat mondott:

— Csodálatos ez az alkotás, amint így ünnepi díszben és a maga eleven mozgalmassággal előttünk áll. Szinte új és újabb inspirációkra ösztökéli az embert...

— ...és a legjobb helyen, kegyelmes úram — vetettük közbe — mert ez az ember — szerencsénkre — éppen miniszter.

— Na ja! — felelte közvetlenül és nevetve Klebelsberg gróf — az igaz, hogy én jó médium vagyok, de végeredményben minden az államkasszától függ. Ha mindazt megvalósíthatnánk, amit papírra vetünk — édes Istenkém! — hol tarthatnánk már akkor?! Csakhogya az a kár, hogy papírból nem lehet építeni.

— Boldog lehet mégis miniszter ur — válaszoltak —, mert álmai, ha lassan, de mégis élő valósággá válnak.

— Az én álmaim a nemzet álmaiból vannak merítve. S bizony remélem, hogy ezek mind-egyike valósággá válik.

Szólt és felsietett a kormányzóhoz, ahol a „harmadik harci egység” alkotóját, Hajas Alfréd építőművészt mutatta be az államfőnek.

KLEBELSBERG MINISZTER beszélget a Reggeli Ujság munkatársával.

Mit mond a boldog építőművész ? ...

Az olimpiai bajnok túlaradó izgalmaiban még a kormányzó kihallgatás után is huzogalja a kesztyűjét. A legelső magyar olimpiai bajnok — szellemi világbajnok és a rekord-építő, aki könnyen megbirkózott az ellenálló vassal, kövel és betonnal, aki tudásának és szorgalmának erejével örökbecsű, klasszikus alkotással formálta az érzékletes anyagokat, szinte alig tud szóhoz jutni.

— Minden elképzelésemét felülmúlja ez a nap — mondotta az új „méltóságos” ur — Igaz sikereim mellett sok keserűség és küzdelem is jutott osztályrészemül, de most mindenért kárpótolva érzem magam. Új alkotásra, új munkára vár agyam és a kezem, azonban a boldogságot oly jóradat vágyok, hogy — hacsak egy kicsit is — már pihenni is vágyom.

De aztán újra munkára fel. Ugy legyen!

Hj. Gerhárd József.

Pécs-Baranya győzött a Magyar Kupában

Pécs-Baranya—VAC 5:3 (2:1).

A mérkőzést csak hosszas huza-vona után kezdték meg, mert a bírótestület által jelölt bíró nem érkezett meg és felőrával később szükség-bíró vezette a mérkőzést. A csapatok erősen felázott talajon játszottak. A mérkőzés ennek ellenére nivós volt, a budapesti csapatnak különösen a csalárorsora játszott szépen a mezőnyben, a kapu előtt azonban erélytelen volt. Négy gól 11-esből esett.

A Sabaria—Turul Magyar Kupameccs elmaradt.

Corinthian díjmérkőzés: Postás—BRSC 2:0 (0:0).

Amatőr eredmények. Az amatőr bajnokságban nagy meglepetés a kitűnő Beszkárt 3:0-as győzelme a BSE fölélt. A Törökvs 4:1 (2:1) arányban verte a III. ker. TVE-t, az FTC 2:0-ra a BTC-t, az UTE 1:0-ra a BEAC-ot, az URAK 5:2-re a BFC-t, a Ferencváros Vasutas pedig 2:1 (1:1) arányban az MTK-t. A bajnokság élén jelenleg a Törökvs áll 21 ponttal, de ha a Beszkárt a jövő héten legyőzi a BEAC-ot, akkor jelenlegi 20 pontja figyelembevételével első lehet. Jó sánza van még az első helyre a Postásoknak, akik vasárnap az URAK ellen játszanak. Kiadós győzelem esetén jobb gólaránnyal a Törökvs-t is megelőzhetik.

Somogy—Pécs-Baranya 4:4 (2:1)

Kaposvár, december 8.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A II. osztályú Somogy hétfőn Pécs-Baranyával talalkozott barátságos mérkőzés keretében 2000 néző előtt. A csapatok végeredményben 4:4 arányban döntetlenül játszottak. A vezető gólt a pécsiek érték el Erdélyi révén már a 7-ik percben, de Csizi csakhamar kiegyenlített. Miklós pedig a 41-ik percben Somogynak szerezte meg a vezetést. A második félidő 6-ik percében Erdélyi kiegyenlített, de Jakube újabb két góljával Somogy már 4:2-re vezetett. Két percelt a meccs befejezése előtt Kocsis 4:3-ra javított. Kornerarány 12:2 a Somogy javára.

Szövetségi díjmérkőzés. A szövetségi sorleg kimenetelére vonatkozó nagyfontosságú mérkőzést a Ferencváros és a Nemzeti B. csapatai között hétfőn délelőtt tartották meg. Mindkét klub több első csapatbeli játékost szerepeltetett és a Ferencváros végül 3:1 (1:0) arányú győzelmet aratott.

A Törökvs kikapott a szolnoki MÁV-tól. Az amatőrbajnok Törökvs hétfőn Szolnokon játszott az ottani MÁV-val a vasutas bajnokságot. A meccs nagy meglepetéssel végződött: a vidéki együttes 1:1-es félidő után 4:3 arányban megverte a bajnokot. A gólokat Fajankovits, Riskó (2) és Sántha lőtték a szolnokiak részéről. A Törökvs góllal Régnér (2) és Pachert lőtték.

Ceglédiek nyerték a MOVE országos birkozóversenyét

A MOVE országos birkozóversenyét befejezték a MOVE székházában szépszámu érdeklődő közönség részvételével. A versenyt Cegléd nyerte 21 ponttal, 2. Ozd 19 ponttal, 3. MOVE VIII. kerület 9 ponttal, 4. Nagykőrös 8 ponttal, 5. Karcag 5 ponttal. A verseny meglepetése a MOVE VIII. kerület rossz helyezése volt, ami annak tudható be, hogy megfelelő helyiség hiányában nem volt alkalom a tréningre. Eredmények:

Légsúly: 1. Zámberger Béla Cegléd, 2. Sarkadi István Ozd, 3. Laki Nándor Cegléd.

Pehelysúly: 1. Lengyel István Ozd, 2. Selyem Lajos Karcag, 3. Mándoki Gyula Karcag.

Külföldi eredmények

Arad: Az aradi kombinált—WAC (Bécs) 5:3 (1:1). A bécsiek már 3:1 arányban vezettek és az aradiak csak a 38-ik percben egyenlítették.

Prága: Slavia—Rapid 2:0 (0:0). A Középeurópai Kupa győztese Prágában megérdemelt vereséget szenvedett. Az első félidőben kiegyensúlyozott játék folyt, de szünet után a Slavia lelkes rohamai meghozták a győzelmet. A 15. percben Joska éles lövéssel megszerezte a vezetést, a 25. percben pedig Schramseis a büntetőterületen belül faultolta Bara-t, a Slavia új centercsatárát. A megiltelt 11-est Novak behelyezte. Bíró Sándor (Budapest) jól látta el tisztét. — Egyéb eredmények: Sparta—Zidenice (Brünn) 8:0 (2:0). Bohemians—Kladno 4:4 (3:3).

Hétfőn a Rapid a DFC ellen 2:2 (0:1) arányban döntetlenül játszott. Steffl és Kannhäuser lötték a DFC góljait, a Rapid Veszelik és Kirbes révén egyenlített ki. Ezt a meccset is Bíró Sándor vezette. 5000 néző.

Bécs: A bécsi sorlegért folyó mérkőzések során vasárnap a Vienna 6:2 (1:1) arányban győzött a WSC ellen. A Wacker—Slovan. és az Austria—FAC-mérkőzések a használhatatlan pálya miatt elmaradtak.

Párizs: Franciaország—Belgium 2:2 (1:1).

Charleroi: Belgium B—Franciaország B) 6:0 (2:0).

Bern (sorlegmérkőzés): Nordstern Basel—FC Winthertur 3:1, FC Lugano—FC Zürich 2:0, Grashoppers Zürich—Brühl St. Gallen 4:1, FC St. Gallen—Blue Stars Zürich 4:1, FC Grenchen—Racing Club Lausanne 1:0, Cantonal Neuenburg—FC Olten 3:1, Chaux de Fonds—FC Bern 2:0. — Bajnoki mérkőzések: Concordia Basel—Old Boys Basel 4:1, Étoile Carouge—Servette Genf 4:2.

Róma: Genua 0:3—Milano 2:1, Alessandria—Casale 2:0, Juventus—Bologna 2:0, Róma—Lazio 1:1, Ambrosiana—Nepoli 2:1, Modena—Legnano 4:1, Pro Vercelli—FC Torino 1:0, Brescia—Trieste 1:0, Pro Patria—Livorno 0:0.

Berlin: A berlini labdarúgó-mérkőzések szenzációja a bajnok Hertha BSC katasztrófális veresége. A Nordwest csapata 7:0 arányban győzte le az ideit német bajnokot.

Nürnberg: Spielvereinigung Fürth—IFC Nürnberg 2:1. A győztes csapat veretlenül fejezte be az alsóbajnorsági csoportban az ösi fordulót.

München: Bayern—1860 München 3:1. A Bayern is veretlen.

Megindult a jégkoki-szezon

BKE I.—Brünnere Eislauf Verein 7:0, (3:0, 1:0, 3:0).

A Brünnere Eislauf Verein jégkoki csapata a nemzetközi verseny máj második napján ismét vereséget szenvedett. A BKE első csapata 7:0 (3:0, 1:0, 3:0) arányban győzte le a vendégeket. A gólokat Minder Sándor, Lator, Bikár, Lator, Weiner, Weiner és Jeney ütötték. A BKE szép játékkal és kombinációval állandó fölényben volt és az ütött gólokon kívül sok gólhelyzetet ért el. A Brünniek ugyszólván csak védekezésre szorítottak. Kapusuk az első kétharmadban igen jól védett. A mérkőzést Minder Frigyes vezette.

Befejezték Budapest ökölvívó bajnokságát

A székesfőváros ökölvívó bajnokságáért folytatott küzdelmek döntő mérkőzéseit vasárnap fejezték be a városi Sportbarátságban zsúfolásig megtelt közönség előtt.

Légsúly: Bajnok: Csáki, BTK, 2. Mészáros (Budafok), 3. Bhary (HAC), 4. Kürtösy (Kecske-mét).

Bantamsúly: Bajnok: Kubinyi (NSC), 2. Papp (BTK), 3. Lovas (BTK), 4. Bozsy (Kecske-mét).

Pehelysúly: Bajnok: Szabó (BTK), 2. Márton (FTC), 3. Berkessy (FTC), 4. Süveges (Kecske-mét).

Könnyűsúly: Bajnok: Fogas (BTK), 2. Melles (BTC), 3. Lajta (Békéscsaba), 4. Takács (BSE).

Weltersúly: Bajnok: Zsida (BTC), 2. Pajor (BTK), 3. Gyurkó (BTC), 4. Almásy (Kecske-mét).

Középsúly: Bajnok: Sziget (FTC), 2. Farkas (MTK), 3. Jeles (BTC), 4. Sumi.

Kisnehézsúly: Bajnok: Kéri (BTK), 2. Simon (NSC), 3. Rózsa (BTK), 4. Tatay (MAC).

Nehézsúly: Németh (BSZKRT) mérkőzés nélküli bajnok, mert ellenfele, Bokody I. nem jelent meg a ringben.

A Tiszti Vívó Club ismét Magyarország törőcsapatbajnoka

Vasárnap vívták le Magyarország törőcsapatbajnokságát a Tiszti Vívó Club Váci-utcai vívóteremben. A bajnoki cím ezúttal győztesen a múlt évi védő, a Tiszti Vívó Club csapata lett, amely mind a négy ellenfelét legyőzve, megérdemelten jutott ismét bírtokába a büszke címnek. A favorit MAC csapatából sem Tóth dr., sem Rády nem indult, sőt a fiatal Gerevich is két nappal a verseny előtt bokarándulást szenvedett. A győztes csapat minden egyes tagja: Hatz Ottó, Gfellner Antal, Kálniczky Gusztáv, Maszlar Lajos, Meisslinger Egon dicséretet érdemel, mert mindnyájan lelkesen küzdöttek a bajnokságért.

Dárda galoppozott és mégsem diszkvalifikálták az ügétön

„Abcug” és „pfuj” kiáltások az Alom-díj lefutása után

Az ügétön vasárnap kivételesen nem a hajtók ellen volt tüntetés, hanem a vezetőség, helyesebben azok ellen, akik az egyes versenyek lefolyását ellenőrzik. Egy kis botrány nélkül, úgy látszik, nem is érzik jól magukat az ügétők. A második futamban ugyanis a közönség a négy startoló közül sánszának megfelelően Frególit még reával is szívesen fogadta. A versenyt azonban a legtöbbször fogadás nélkül induló

Dárda nyerte meg, amely az egész uton tisztátalanul ügételt.

A vezetőség még sem diszkvalifikálta a hibá-hibára halmozó lovat. Amikor a bírói páholy ablakában nyerőnek mégis Dárda számát tették ki, a közönség nagy lármában tört ki és pfuj-kiáltásokkal adta értésére a vezetőségnek, hogy ezt az itéletet éppenséggel nem helyesli.

3). 2. Frególi (Dózsa, 2½ reá), 3. Rámás (Feiser, 1¼). F. m.: Vanda II. Tot.: 10:51. Olasz: 43.

III. futam. 1. Burjaspusztai ménes: Töhötöm (Maszlar I., 2 reá), 2. Ipse (Laudon, 6), 3. Eber B. (Kovács II., 2½). F. m.: Ibrány, Kópé. Tot.: 10:18; 15, 27. Olasz: 54.

IV. futam. 1. Broadway-istálló: Milike (Mar-schall, 2), 2. Dante (Kovács II., 3), 3. Juhar (Wiesner, 4). F. m.: Sejk, Ernani, Diana, Ebadta, Dombóvár, Orgovány. Tot.: 10:42; 20, 22, 23. Olasz: 62.

V. futam. 1. Metropole-istálló: Nurmé (Mar-schall, 3), 2. Da-bin-i (Dózsa, 4), 3. Avanti II. (Jónás, 3). F. m.: Csárdás, Comlesse Pro Patria, Dacapo, Dundi, Heller. Tot.: 10:58; 20, 24, 17. Olasz: 65.

FŐSZERKESZTŐ: BÉKESSY IMRE.
Kiadótulajdonos a Reggeli Ujság Lapkiadó-vállalat Részvénytársaság
Felelős szerkesztő és kiadó: KADÁR LEHEL

PERTRIX
VÉDŐJEGY

Szárazelemek és telepek zseblámpa és anótelepek számára.

Teljesítményük felülmúlhatatlan. Minden szaküzletben kaphatók.

MÉNYBŐL A SZELVÉNY LESZÁLLT HOZZÁTOK PASZTOROK, PASZTOROK, HOGY BETHLENHEZ MENVE, LÁSSÁTOK, LÁSSÁTOK!

Geózi rajza

Választási rigmusok

A közelgő fővárosi választások alkalmából jónak láttuk spiritiszta szeanzs keretében megidézní néhány különböző pártállású nagy magyar költő szellemét. Hála az okkult tudományok nagyfokú fejlettségének a szellemekkel való interjúk kitűnően sikerült.

ADY ENDRE

például a következőket mondta munkatársunknak az ünjelőlekről:

Se jelöltje, se házi zse-je se párthíve, se protézisje nem vagyok senkinek, nem vagyok senkinek.

Vagyok, mint minden stréber: zsarnok, kis törtető, mohó akarok, vigéces, szürke lény, vigéces, szürke lény.

De jaj, nem bírok így maradni, pénz és siker kéne aratni, hogy szidva szidjanak, hogy szidva szidjanak.

Ezért minden: plakát, druk, bánat, mert szeretném, ha megválasztanának s lennék törv. hat. biz. tag, s lennék törv. hat. biz. tag.

PETŐFI SÁNDOR

szelleme szintén készségesen állott rendelkezésre s a jelölti pálya tövéseiről az alantikban nyilatkozott:

A jelölt és a sorsharag egy anyaméhben született, együtt járták megfőzni ök a választó kerületet.

Zárt ajtókon kopogva bün a jelölt így rimázkodott: „Reám szavazz, s meglásd hahogy én új hangot és színt hozok!”

„A víz s villany olcsóbb leand, dohánytól duzzad majd zsebed, és nem fizetsz vigalm-adót, ha magad eltemetteted.”

De szívek nem lágyultanak a zárva-zárt ajtók mögött, a jelölt sirt s a sorsharag dírekt markába röhögött.

Zsidó így szólt: „A voksonat csak akkor kapod te meg, ha kiviszed, hogy én is a Vitézi Székbe ülhetek.”

S keresztény szólt: „Mért éppen én toljam előre a kocsi, derék bőher, szavazzanak rád saját hitsorsid.»

Am az ólom megszánta őt, a megkergetett, bús legényl: „Jövel dicsőség gyermeke, fel a mennyebe viszlek én.”

De az ólam, mint annyiszor, most is blanizozta magát, a jelölt — sajnos — többre tart száz mennynél egy jó panamát.

„Ó, jó tündér“ — szól — „köszönet, a menny tölem oly idegen, a pokol — én ugy gondolom — sokkal pászentabb hely nekem.»

„De ha vész néhány szavazót, fogaddza hálaszószalom, mert voksa vár a párluzér, mandátumom csináltatom...”

Nyilt levél Klebelsberghez

A tényleges és nyugalmazott főispánok a következő nyiltlevéllel fordultak Klebelsberg Kunó grófhhoz, a szegedi Pantheon megalapítójához:

„Megdöbbenéssel olvassuk, hogy a Szegeden létesített Nemzeti Emléksarknkból a magyar közigazgatás élkelőségei teljesen hiányoznak. Kérjük, sziveskedjék ezt a mulasztást mielőbb helyrehozni és részünkre a Főispantjeont mielőbb felállítani.»

Néhány mutatóvány a 10 éves Bethlen-cég elismerő leveleiből

I. Ezennel szívesen állapítjuk meg, hogy az önk által szállított liberális áruk teljesen megfelelték igényeinknek, miért a jövőben is önökét keressük fel megrendeléseinkkel.

Dési, Kozma, Ugron s. k.

II.

Készéssel jelentjük ki és bizongítjuk, hogy az önk által szállított konzervatív áruk teljes megelégedésünkre szolgáltak és ezért bizalommal ajánlhatjuk mindazoknak, akiknek ilyenre van szükségük.

Csilléry, Viczián, Wolff s. k.

Szép kis megnyugtatás

Két komikus találkozik a Fészek-klubban. — Hallatlan, — panaszkodik az egyik. — amit ez az X. kritikus velem művel. Megint rosszat írt rólam.

A másik csillapítja:

— Ugyan kérlek, nem jelent semmit. Ennek a kritikusknak nincs egyéni véleménye. Csak azt írja, amit az emberek mondanak.

Kedves Nevető Hétfő!

Egy nagyköruti ház lakója cédulát tett ki az ajtajára ezzel a felirással:

Itt egy hangszóró eladó!

Másnap a következő cédulát találta a kis hirdelmény alatt:

Hurrá!

Az alkohol

— Nézze, — szól a tudós professzor egy laikus látogatójához, — ez itt mind csupa iszákos ember szive és veséje. Itt láthatja az alkohol borzalmas pusztítását.

— És miben konzerválja tanár ur ezeket preparátumokat?

— Alkoholban.

Délamerikai demokrácia

— Nem tudod, mi a célja ezeknek az örökös délamerikai forrongásoknak?

— Az ellenzék a panamista és centralista kormány ellen izgatja a népet.

— Na, és mit akar?

— Decentralizálni a központi panamát.

Új utca-nevek

Eddig: Kőzlemető-ut, Bálvány-utca, Retek-utca, Kalvária-tér, Vágóhid-utca, Lehel-utca, Hajtsár-ut, Dob-utca, Baross-tér, Bank-utca, Ipar-utca, Roham-utca, Dalszínház-utca, Hermína-ut

Ezután: Kereskedők-utja, Bethlen István-utca, Térdkalács-utca, Pestí polgár-tér, Szanálás-utca, Sóhaj-utca, Adóbehajtsár-ut, Numerus clausus-utca, Bud János-tér, Tizenhárom perzent-utca, Nebbich-utca, Házhármegyed-utca, Dalszínház-utca, Sóhermina-ut

A vegyész tanár esete az urnával

Alkály doktorinak meghalt a felesége, akit saját kívánsága szerint elhamvasztottak. Az özvegy, aki vegyész tanár volt, rövid gyász után scereny munkába állt. Egyik barátja, aki meglátogatta, csodálkozva mondta:

— Hogyan, tanár ur, ön már dolgozik?

— Igen. Ma kaptam meg a krematóriumból boldogult nőm hamvedrét és érdekes, milyen kevés CA (SH)₂ van benne.

TÖRJE A FEJÉT! ÉRDEMES!

Megfejtések postára adandók legkésőbbén csütörtökön. Cim: Reggeli Ujság szerkesztősége, V. Lipótliget 3. A levél vagy levelezőlap címlapjára feltűnően ráirandó: Törje a fejét és melléklendő a Törje a fejét lenni szelvénye. A helyes megfejtés között a következő 25 jutalmat osztjuk ki: 1. díj: 20 pengő, 2. díj: 10 pengő, 3. díj: 5 pengő, 4. díj: egy nagy fénykép Foto Klára műteremből, 5-6. díj: egy-egy üveg Morisson-féle kölnivíz, 7-8. díj: egy-egy doboz egynegyed kg. Dreher-Maul csokoládé, 9. díj: két darab linom arcápoló szappan, 10-11. díj: egy-egy doboz Morisson borotvakrem, 12-13. díj: egy-egy csomag Pilyavinyenyőfürdőtablettá, 14-25. díj: egy-egy értékes könyv. A jutalmakra már egy helyes megfejtéssel is lehet pályázni.

VIZSINTES:

- A király feltűnően önkényuralma
- Mandzsun-félsziget, eszesen Port-Arthurral
- Ilyen méro a manometer
- Idegen területmérték
- A Harminecvas háború híres svéd tábornokának monogramja
- Latin é
- Páriszövetkezés hívei, vagy tagjai
- Sulyos betegség egyhamnr
- A Volga hatalmas mellékfolyója
- Kettő — római számmal
- Allóváz
- Rendes — közhasznált idegen szóval
- Fagyott — franciául (Elég — anagramja)
- Hercege az angol király ifjabbik fia
- Igekötő
- Erdőt az orkán
- A-val gabona
- Ellenzolgáltatásképpen
- Azonos betűk
- Szülő
- Szibériai folyó (4300 km.)
- Híres német szentérelt (fon.)
- Sorsszám — rövidítése
- Menedékhely — latinosan
- Híres olasz elektrofizikus (1745-1827) monogramja
- Mulatózó
- Szeretné inni
- Követ termést Braziliában

FÜGGŐLEGES:

- Ilyen állat a giliszta
- Az igazság papja
- Világhírű svéd tudós (A világtok keletkezése) monogramja
- Asztalosoknál ma is használt német mérték (2,63 cm.)
- Ritka női név
- Ló — népiesen
- Tovább is, mint kellett
- Francia léghajó és tudós (1843-1899) magyar monogramja
- Csodálatosan tiszta színnel dolgozó spanyol festő (1598-1662) magyar monogramja
- Engem — latinul, franciául, angolul
- Amerikai Egyesült Államok
- Ma: Leningrad
- Megtörtént dolog
- Nem emerre
- Részek — németül
- O. Y.
- Török nép, mely a finn-ugor magyarokat 450 előtt legyőzte, velük egyelővált a az idegen nyelvekben a magyarok „hungarus” szörű elnevezéseit okozta

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13								14			
15		16					17		18		
19	20				21		22	23	24		
				25							
26	27		28				29				
30			31			32		33	34	35	
36					37			38			
39			40		41	42					
43			44		45		46			47	
48	49			50		51			52		53
54			55						56	57	
58											

- Csodálatosan tiszta színnel dolgozó spanyol festő (1598-1662) magyar monogramja
- Engem — latinul, franciául, angolul
- Amerikai Egyesült Államok
- Ma: Leningrad
- Megtörtént dolog
- Nem emerre
- Részek — németül
- O. Y.
- Török nép, mely a finn-ugor magyarokat 450 előtt legyőzte, velük egyelővált a az idegen nyelvekben a magyarok „hungarus” szörű elnevezéseit okozta
- Az egyetemi templom karnagjának monogramja
- Együttműködik — latinosan
- „Szent Péter esernyője” írójának monogramja
- 1, 50, 100 — római számmal
- Bágasóló állat, aszernyók réme
- Angol sziget Bornesóló eszaknyugatra
- Azsiái és afrikai kőrözd
- Megszökkel
- Athén hóles törvényhozója
- Orosz város hasonnevű tenger mellett
- Hely — németül
- Ez minden lehet
- Mi ez? — népiesen
- Idegen kettős magánhangzó
- Híres makedón király jelzős monogramja:

Megfejtésül elegendő beküldeni a vizsintes 1, 58 és a függőleges 1, 58 szavakat.

Betűrejtvények

1.

Os kék & zzzz

2.

Charleston os os os os

3.

Rp. Rp. Rp. Rp.

Szótag

A — au — ark — ba — chen — ep — e — ho — kla — ling — les — ma — ná — nes — new — o — poly — pol — rei — ra — rany — som — szto — sze — sthe — seps — ton — to — wel.

- Newyerseyi város, hasonnevű öbölnél.
- A Derbyről híres 1779 óta.
- A „vasherceg”, ki Waterloónál győzött.
- 1906 óta állama az Uniónak.
- Osztrák város.
- A Szucezi-csatorna alkotója.
- Híres kyrenei bölcselel, ki önkéntes éhalált halt 80 éves korában.
- „Buda halála”-t írta.
- Gyönyörű olasz város.
- 1855-ben ostromolt híres krimi város.

A szótagokból összeállítható szavak kezdőbetűi 1-től 10-ig óriási gyapjukereskedelmi USA-város (a Mississippi mellett) nevét adják.

REGGELI UJSÁG

december 9. Törje a fejét! szelvénye

Királyi jelzők

..... FERDINÁND.
..... VILMOS.
..... FRIGYES.
..... ANNA.
..... KÁROLY.
..... IZABELLA.

A fenti királyi nevekhez tartozó híres jelzők kezdőbetűi a nevek sorrendjében a királyokkal összefüggő tárgy nevét adják.

Jel és szám

A —es —osan beüt—t a csapatnak. A kiesés ter— lev—te lelkeről és —almas öröm mel tölt—te el.

E mondatban lévő — jeleket számjegyekkel, illetve használt jelekkel (számtani jelek nem tartoznak ide!) pótolhatjuk és értelmes szöveget nyerünk.

Megfejtések.

az 1930 december 1-i számból:

Keresztrejtvény:

Vizsintes: 1. Fülöp-szigetek, 13. Rhéne, 14. Szaróf, 15. T. M., 16. Tu, 17. P., 18. Aal, 19. Néhnapján, 23. Agón, 24. Aratás, 26. Ibrahim, 29. D. T., 30. Éa, 31. Aai, 32. Átok, 34. Rény, 36. Ornitológia, 39. Rágo, 40. Retni, 41. Le, 42. Stinnes, 44. Ember, 46. Enste, 48. Ene, 49. Ar, 51. Kódoló, 53. Gátón, 54. L. S., 55. Perc. Fügöleges: 1. Franciáról, 3. Lotharingia, 12. Kőlesy Ferenc.
Betűrejtvények: 1. Apróhirdetés, 2. Mindenki.
Változások: Gazsi, Inal, Omle, Vasas, Akna, Nini, Nészi, Arat = Giovanna.
Sakk: 1. d5-d6, Kc7-d6, 2. Fd2-f4, e6-e5, 3. Pk6-e5, Kd6-e5, 4. Hb6-d7, Ke6-d6, 5. Hd7-b8, Kc7-b8, 6. Hb8-a6, b7-a6, 7. Kg6-f5 és eldöntelent ér el.
Két szám: 12, 6.
Szótagrekesz: a = pa; b = ia; c = nu; d = ma; e = má f = ró.

JUTALMAK:

- díjat, 20 pengőt nyerte: Jachimák Irma, Budapest.
- díjat, 10 pengőt nyerte: Károlyi István, Mezőtúr.
- díjat, 5 pengőt nyerte: Klein Fery, Budapest.
- díjat, egy nagy fényképet a

Foto Klára

műteremből: Somogyi Gyuláné, Budapest.
5-6. díjat, egy-egy üveg Morisson kölnivíz: Kneif Irénke, Budapest, Edelmann Éva, Budapest.
7-8. díjat, egy-egy doboz egynegyed kg.

Dreher-Maul

csokoládét: Bader Györgyné, Szeged, Esti Kristina, Epest.
9. díj, két darab linom szappan: dr. Erl Ferenc, Pest.
10-11. díj, egy-egy darab Morisson borotvakrem: dr. Pányi István, Úgyvád, Békéscsaba, Borsos Zsigmond, Epest.
12-13. díj, egy-egy csomag Pilyavinyenyőfürdőtablettá: Frey Klára, Budapest, dr. Lukhaup Miklósé, Szeged.
14-25. díj, egy-egy értékes könyv: Balogh László, Epest, Pataky István, Budapest, Blank János, Dorog, Brach Janka, Ujpest, Sarlay Pál, Budapest, Gergely Ferenc, forádóh. főnök, Felsőkallá, Szidon Margit, Budapest, Rófi Imre, jogszigorító, Szolnok, Gyikó Bertá, Budapest, Nyikós László, Galgahévíz, Benkő Nándor, Budapest, Ladányi Károly, Budapest.